

Euroopan unionin virallinen lehti

C 190

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

56. vuosikerta
29. kesäkuuta 2013

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Euroopan ulkosuhdehallinto

2013/C 190/01	Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan päätös, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2013, Euroopan ulkosuhdehallinnon turvallisuussäännöistä	1
---------------	---	---

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

2013/C 190/02	Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) nojalla myönnetystä valtiontuesta ⁽¹⁾	47
2013/C 190/03	Jäsenvaltion toimittamat tiedot perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 mukaisesti myönnetystä valtiontuesta	62
2013/C 190/04	Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) nojalla myönnetystä valtiontuesta ⁽¹⁾	65

FI

Hinta:
4 EUR

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

(jatkuu kääntöpuolella)

V Ilmoitukset

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

Euroopan komissio

2013/C 190/05

Valtiontuki – Helleenien tasavalta – Valtiontuki N:o SA.31155 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2010/N) – Hellenic Postbank S.A:lle annettu valtiontuki perustamalla ja pääomittamalla omaisuudenhoitoyhtiötä New Hellenic Postbank S.A. – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti ⁽¹⁾ 70

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN ULKOSUHDEHALLINTO

UNIONIN ULKOASIOIDEN JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN KORKEAN EDUSTAJAN PÄÄTÖS,

annettu 19 päivänä huhtikuuta 2013,

Euroopan ulkosuhdehallinnon turvallisuussäännöistä

(2013/C 190/01)

UNIONIN ULKOASIOIDEN JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN KORKEA EDUSTAJA, joka

ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (jäljempänä 'EUH') organisaatiosta ja toiminnasta 26 päivänä heinäkuuta 2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/427/EU ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon turvallisuussäännöistä 15 päivänä kesäkuuta 2011 annetun korkean edustajan päätöksen ⁽²⁾ 9 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun komitean lausunnon,

ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta 26 päivänä heinäkuuta 2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/427/EU 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) EUH:lla olisi toiminnallisesti itsenäisenä Euroopan unionin (EU) elimenä oltava neuvoston päätöksen 2010/427/EU 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut turvallisuussäännöt.
- (2) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan (jäljempänä 'korkea edustaja') olisi päätettävä kaikki turvallisuuden osa-alueet kattavista EUH:n

turvallisuussäännöistä, jotta EUH voi hallita tehokkaasti vastuullaan olevaan henkilöstönsä, fyysiseen omaisuuteensa, tietoihin ja vierailijoihin kohdistuvat riskit ja täyttää tätä koskevan huolellisuusveloitteensa.

- (3) EUH:n vastuulla olevalle henkilöstölle, fyysiselle omaisuudelle, viestintä- ja tietojärjestelmät mukaan lukien, tiedoille ja vierailijoille olisi tarjottava sellainen suojelutaso, joka on neuvoston, komission, jäsenvaltioiden ja soveltuvin osin kansainvälisten järjestöjen parhaiden käytäntöjen mukainen.
- (4) EUH:n turvallisuussääntöjen olisi edistettävä yhdenmukaisemman kattavan yleiskehyksen muodostamista EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi Euroopan unionissa, ja sääntöjen olisi perustuttava Euroopan unionin neuvoston (jäljempänä 'neuvosto') turvallisuussääntöihin ja Euroopan komission turvallisuussäännöksiin ja oltava mahdollisimman pitkälti niiden mukaisia.
- (5) EUH, neuvosto ja komissio ovat sitoutuneet soveltamaan vastaavia turvallisuusvaatimuksia EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen.
- (6) Tämä päätös ei rajoita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä 'SEUT-sopimus') 15 ja 16 artiklan eikä niiden täytäntöönpanosäädösten soveltamista.
- (7) On tarpeen vahvistaa EUH:n turvallisuusjärjestelyt ja turvallisuuteen liittyvien tehtävien jako EUH:n yksiköissä.

⁽¹⁾ EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30.

⁽²⁾ EUVL C 304, 15.10.2011, s. 7.

- (8) Korkean edustajan olisi tarvittaessa hyödynnettävä jäsenvaltioiden, neuvoston pääsihteeristön ja komission asiaan liittyvää asiantuntemusta.
- (9) Korkean edustajan olisi toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet näiden sääntöjen panemiseksi täytäntöön jäsenvaltioiden, neuvoston pääsihteeristön ja komission tuella,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tarkoitus ja soveltamisala

Tällä päätöksellä säädetään Euroopan ulkosuhdehallinnon turvallisuutta koskevista säännöistä (jäljempänä 'EUH:n turvallisuus-säännöt').

Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta 26 päivänä heinäkuuta 2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/427/EU 10 artiklan 1 kohdan nojalla sitä sovelletaan kaikkiin EUH:n henkilöstöön kuuluviin ja kaikkiin unionin edustustojen henkilöstön jäseniin heidän hallinnollisesta asemastaan tai alkuperästään riippumatta ja sillä vahvistetaan yleinen sääntelykehys, jolla hallitaan tehokkaasti jäljempänä 2 artiklassa tarkoitettuun EUH:n vastuulla olevaan henkilöstöön, EUH:n tiloihin, fyysiseen omaisuuteen, tietoihin ja vierailijoihin kohdistuvia riskejä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

- (a) 'EUH:n henkilöstöllä' EUH:n virkamiehiä ja muuta henkilöstöä, mukaan lukien väliaikaisiksi toimihenkilöiksi nimetyt jäsenvaltioiden ulkoasiainhallinnon henkilöstöön kuuluvat työntekijät, sekä lähetettyjä kansallisia asiantuntijoita Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta 26 päivänä heinäkuuta 2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/427/EU 6 artiklan määritelmän mukaisesti;
- (b) 'EUH:n vastuulla olevalla henkilöstöllä' EUH:n henkilöstöä ja kaikkia unionin edustustojen henkilöstön jäseniä heidän hallinnollisesta asemastaan tai alkuperästään riippumatta sekä tämän päätöksen yhteydessä korkea edustajaa ja tarvittaessa muuta EUH:n päätoimipaikassa työskentelevää henkilöstöä;
- (c) 'huollettavilla' unionin edustustoissa EUH:n vastuulla olevan henkilöstön perheenjäseniä, jotka kuuluvat heidän kotitalouteensa ja jotka on ilmoitettu vastaanottajavaltion ulkoasiainministeriölle;
- (d) 'EUH:n tiloilla' kaikkia EUH:n toimitiloja, mukaan lukien rakennukset, toimistot, huoneet ja muut paikat, sekä viestintä- ja tietojärjestelmien, myös turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyssä käytettävien järjestelmien, sijoitusalueet, joissa EUH harjoittaa pysyvää tai väliaikaista toimintaa;
- (e) 'EUH:n turvallisuuseduilla' EUH:n vastuulla olevaa henkilöstöä, EUH:n tiloja, huollettavia, fyysistä omaisuutta, viestintä- ja tietojärjestelmät mukaan lukien, tietoja ja vierailijoita;
- (f) 'EU:n turvallisuusluokitelluilla tiedoilla' tarkoitetaan mitä tahansa tietoja tai aineistoja, joille on määritelty EU:n turvallisuusluokka ja joiden luvaton ilmitulo saattaisi vaihtelevassa määrin vahingoittaa Euroopan unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion etuja.

Muut määritelmät luetellaan asianomaisissa liitteissä ja lisäyksessä A.

3 artikla

Huolellisuusvelvoite

1. EUH:n turvallisuussäännöillä pyritään täyttämään EUH:n huolellisuusvelvoite.
2. EUH:n huolellisuusvelvoite sisältää kaikkien kohtuullisten turvallisuustoimenpiteiden toteuttamisen asianmukaisella huolellisuudella EUH:n turvallisuusasetuihin kohdistuvien, kohtuullisesti ennakoitavissa olevien vahinkojen ehkäisemiseksi.

Se sisältää sekä turvallisuus- että turvaamisnäkökohdat, myös ne, jotka johtuvat hätätilanteista tai kriiseistä näiden luonteesta riippumatta.

3. Ottaen huomioon niiden jäsenvaltioiden, EU:n toimielinten tai elinten ja muiden osapuolten huolellisuusvelvoitteet, joilla on henkilöstöä unionin edustustoissa ja/tai niiden tiloissa, tai EUH:lle kuuluvan huolellisuusvelvoitteen, kun unionin edustustot sijaitsevat edellä mainittujen muiden osapuolten tiloissa, EUH sopii kunkin edellä mainitun toimijan kanssa hallinnollisista järjestelyistä, joissa määritellään kunkin osapuolen rooli, vastuut, tehtävät ja yhteistyömekanismit.

4 artikla

Fyysinen ja infrastruktuurien turvallisuus

1. EUH toteuttaa kaikki (niin pysyvät kuin väliaikaiset) asianmukaiset fyysiset turvatoimet, mukaan lukien kulunvalvontajärjestelyt, kaikissa EUH:n tiloissa EUH:n turvallisuusasetujen suojelemiseksi. Nämä turvatoimet on otettava huomioon uusien toimitilojen rakenteissa ja suunnittelussa ja ennen olemassa olevien toimitilojen vuokraamista.

2. Myös kolmansissa maissa EUH toteuttaa kaikki tarvittavat pysyvät tai väliaikaiset fyysiset turvatoimet turvallisuusetujensa suojelemiseksi.

Tätä varten EUH:n vastuulla olevalle henkilöstölle ja huollettaville voidaan turvallisuussyistä asettaa määräajaksi ja tietyillä alueilla erityisiä velvoitteita tai rajoituksia.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa arvioituun riskiin.

5 artikla

Turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen

1. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen sovelletaan tässä päätöksessä ja erityisesti liitteessä A säädettyjä vaatimuksia. Minkä tahansa EU:n turvallisuusluokittelun tiedon haltija on vastuussa sen suojaamisesta näiden vaatimusten mukaisesti.

2. EUH varmistaa, että pääsy turvallisuusluokiteltuihin tietoihin myönnetään vain henkilöille, jotka täyttävät liitteessä A olevassa 5 artiklassa asetetut edellytykset.

3. Korkea edustaja asettaa edellytykset, joilla paikallisille toimihenkilöille voidaan myöntää pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tämän päätöksen liitteessä A säädettyjen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevien sääntöjen mukaisesti.

4. EUH:n turvallisuusosasto hallinnoi tietokantaa kaikkien EUH:n vastuulla olevan henkilöstön ja EUH:n hankeosapuolten työntekijöiden turvallisuus selvityksistä.

5. Jäsenvaltioiden tuodessa EUH:n rakenteisiin tai verkostoihin turvallisuusluokiteltuja tietoja, joissa on kansallinen turvallisuusluokitusmerkintä, EUH noudattaa kyseisten tietojen suojaamisessa vastaavan tason EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin sovellettavia vaatimuksia tämän päätöksen liitteessä A säädettyjen sääntöjen mukaisesti.

6. EUH:n tiloissa sijaitsevat alueet, joilla säilytetään CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai sitä korkeamman tason tai vastaavalle tasolle luokiteltuja tietoja, on määriteltävä turva-alueiksi tämän päätöksen liitteessä A säädettyjen sääntöjen mukaisesti, ja EUH:n turvallisuusosaston on hyväksyttävä ne.

7. Menettelyt, joilla korkea edustaja hoitaa tehtäviään kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävää

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoa koskevien sopimusten tai hallinnollisten järjestelyjen puitteissa, kuvataan tämän päätöksen liitteissä A ja A VI.

6 artikla

Vaaratilanteet ja hätätilanteet

1. Jotta vaaratilanteisiin voidaan reagoida nopeasti ja tehokkaasti, EUH laatii järjestelmän tällaisten tilanteiden ja hätätilanteiden ilmoittamiseksi. Järjestelmä on toiminnassa 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa, ja se kattaa kaikki vaaratilanteet tai EUH:n turvallisuusetuihin kohdistuvat uhat (esim. onnettomuudet, konfliktit, vihamieliset teot, rikolliset teot, kidnappaus- ja panttivankitilanteet, lääketieteelliset hätäta-paukset, viestintä- ja tietojärjestelmiä vaarantavat tilanteet ja verkkohyökkäykset).

2. Perustetaan EUH:n päätoimipaikan, unionin edustustojen, neuvoston, komission, EU:n erityisedustajien ja jäsenvaltioiden välille hätätilanteissa käytettävä yhteysjärjestelmä, joka auttaa niitä hallitsemaan henkilöstön turvallisuutta koskevia vaaratilanteita ja niiden seurauksia ja joka käsittää myös valmiussuunnitelun.

3. Tämä vaaratilanteiden hallintajärjestelmä sisältää muun muassa

— menettelyt, joilla tuetaan tehokkaasti päätöksentekoa, joka liittyy henkilöstön turvallisuutta uhkaavaan vaaratilanteeseen, operaation peruuttamiseen tai keskeyttämiseen liittyvät päätökset mukaan luettuina, ja

— toimintatapa ja menettelyt, joita jäsenvaltioiden, EU:n toimielinten ja EUH:n erityisvastuun huomioon ottaen noudatetaan henkilöstön jäsenten takaisin saamiseksi esimerkiksi tapauksissa, joissa heitä on kateissa, kidnappattuina tai panttivankeina. Erityisvoimavarojen tarve tällaisissa operaatioissa arvioidaan ottaen huomioon ne resurssit, joita jäsenvaltiot voivat antaa käyttöön.

4. EUH laatii tarvittavat hallinnolliset järjestelyt unionin edustustoissa tapahtuvien vaaratilanteiden ilmoittamiseksi. Niistä ilmoitetaan tarvittaessa jäsenvaltioille, komissiolle, muille asiaankuuluville viranomaisille sekä asianomaisille turvallisuuskomiteoille.

5. Vaaratilanteiden hallintajärjestelmien käyttöä on harjoiteltava ja niitä on arvioitava säännöllisesti.

7 artikla

Viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuus

1. EUH suojaa viestintä- ja tietojärjestelmissä käsitellyt tiedot luottamuksellisuutta, eheyttä, saatavuutta, aitoutta ja kiistattomuutta koskevia uhkia vastaan.

2. Tämän päätöksen 12 artiklan I jakson 1 kohdassa määritelty EUH:n turvallisuusviranomaisen hyväksyy kaikkien EUH:n omistamien tai käyttämien viestintä- ja tietojärjestelmien suojaamista koskevat säännöt, turvallisuuspolitiikan ja turvallisuusohjelman.

3. Sääntöjen, politiikan ja ohjelman on oltava neuvoston ja komission sääntöjen, politiikan ja ohjelman mukaisia ja niiden täytäntöönpano on koordinoitava tiiviisti niiden sekä tarvittaessa jäsenvaltioiden soveltamien turvallisuuspolitiikkojen kanssa.

4. Kaikkien turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyssä käytettävien viestintä- ja tietojärjestelmien on läpikäytävä hyväksymisprosessi. EUH soveltaa turvallisuusjärjestelyjen hyväksymiseen hallintajärjestelmää neuvoston pääsihteeristöä ja komissiota kuullen.

5. Kun EUH:n käsittelemät EU:n turvallisuusluokitellut tiedot suojataan salaustuotteilla, tuotteilta edellytetään, että EUH:n salauslaitteiden hyväksyntäviranomaisen on hyväksynyt ne neuvoston turvallisuuskomitean suosituksesta.

6. EUH:n turvallisuusviranomaisen on tarpeen mukaan perustettava seuraavat tiedonturvaamistehtävät:

- (a) tiedonturvaamisviranomaisen;
  - (b) TEMPEST-viranomaisen;
  - (c) salauslaitteiden hyväksyntäviranomaisen;
  - (d) salatun aineiston jakelusta vastaava viranomaisen.
7. EUH:n turvallisuusviranomaisen on perustettava kutakin järjestelmää varten seuraavat tehtävät:

- (a) turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen;
- (b) operatiivinen tiedonturvaamisviranomaisen.

8. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen osalta liitteissä A ja A IV.

8 artikla

Tietoturvaloukkaukset ja turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantuminen

1. Tietoturvaloukkaus tapahtuu, kun henkilö ei noudata tai laiminlyö tässä päätöksessä säädettyjä turvallisuus sääntöjä ja/tai 20 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksytyjä turvallisuuspolitiikkoja tai -ohjeita, jossa vahvistetaan päätöksen täytäntöönpanon edellyttämät toimet.

2. Turvallisuusluokitellut tiedot vaarantuvat, kun ne on kokonaisuudessaan tai osittain annettu tiedoksi muille kuin luvan saaneille henkilöille tai yhteisöille.

3. Tapahtuneesta tai epäilystä tietoturvaloukkauksesta ja tapahtuneesta tai epäilystä turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisesta on ilmoitettava välittömästi EUH:n turvallisuusosastolle, joka toteuttaa liitteessä A vahvistetut asianmukaiset toimenpiteet.

4. Henkilöön, joka on vastuussa tässä päätöksessä säädettyjen turvallisuus sääntöjen rikkomisesta tai turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisesta, voidaan kohdistaa kurinpidollisia ja/tai oikeudellisia toimenpiteitä sovellettavien lakien, sääntöjen ja määräysten mukaisesti liitteessä A olevan 11 artiklan 3 kohdan nojalla.

9 artikla

Vaaratilanteiden, tietoturvaloukkausten ja/tai turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisten tutkinta ja korjaavat toimet

1. Saatuaan hallintopäjohtajalta mahdollisesti tarvittavan luvan EUH:n turvallisuusosasto, jota tarvittaessa avustavat jäsenvaltioiden ja/tai muiden EU:n toimielinten avustajat,

- (a) suorittaa tarvittaessa tutkimuksia tai tarkastuksia
  - (i) siinä tapauksessa, että EUH:n kannalta merkityksellisten turvallisuusluokiteltujen tietojen tiedetään tai voidaan perustellusti olettaa vaarantuneen tai kadonneen;
  - (ii) kaikista tapahtuneista tai epäilyistä tietoturvaloukkauksista tai muista vaaratilanteista tai EUH:n turvallisuus-etuihin kohdistuvista uhista;
- (b) toteuttaa tarpeen mukaan tutkimusten perusteella tarvittavat korjaavat toimet.

2. Tutkijoiden on saatava kaikki tällaisten tutkimusten suorittamiseksi tarvittavat tiedot sekä kaikkien EUH:n yksiköiden täysi tuki.

Tutkijat voivat toteuttaa tarvittavat toimet turvatakseen todisteiden tavalla, joka on oikeassa suhteessa tutkittavan asian vakavuuteen.

3. Kun tietojen saanti koskee henkilötietoja, viestintä- ja tietojärjestelmiin sisältyvät henkilötiedot mukaan lukien, pääsy tällaisiin tietoihin myönnetään asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisesti.

4. Jos on tarpeen perustaa henkilötietoja sisältävä tutkintatietokanta, siitä on ilmoitettava Euroopan tietosuojavaltuutetulle edellä mainitun asetuksen mukaisesti.

10 artikla

Turvallisuusriskien hallinta

1. Määrittääkseen turvallisuuden suojaamista koskevat tarpeensa EUH laatii tiiviissä yhteistyössä komission turvallisuusosaston ja tarvittaessa neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikön kanssa kattavan turvallisuusriskien arviointimenetelmän.

2. EUH:n turvallisuusasetuihin kohdistuvia riskejä on hallittava prosessina. Prosessissa on pyrittävä määrittelemään tunnetut turvallisuusriskit ja turvatoimet niiden vähentämiseksi hyväksyttävälle tasolle sekä soveltamaan turvatoimia syvyysuuntaisen turvallisuuden käsitteen pohjalta. Turvatoimien tehokkuutta ja riskitasoa on arvioitava jatkuvasti.

3. Tällä päätöksellä vahvistetut roolit, vastuualueet ja tehtävät eivät rajoita EUH:n vastuulla olevan henkilöstön kaikkien jäsenten vastuuta; etenkin kolmansissa maissa työmatkalla olevan EU:n henkilöstön on käytettävä tervettä järkeä ja arvostelukykyä omaan turvallisuuteensa ja turvaamiseensa liittyvissä asioissa ja noudatettava kaikkia sovellettavia turvallisuussääntöjä, -määräyksiä, -menettelyjä ja -ohjeita.

4. EUH toteuttaa kaikki kohtuulliset toimenpiteet varmistaakseen turvallisuusasetujensa suojaamisen ja ehkäistäkseen kohtuullisesti ennakoitavissa olevien vahinkojen aiheutumisen niille.

5. EUH:n turvatoimet EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi koko niiden elinkaaren ajan on suhteutettava erityisesti tietojen tai aineistojen turvallisuusluokitukseen, muotoon ja määrään, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen sijoitustilojen sijaintiin ja rakentamiseen sekä vihamielisen ja/tai rikollisen toiminnan uhkaan, myös paikallisesti arvioituun uhkaan, vakoilu, sabotaasi ja terrorismi mukaan luettuina.

11 artikla

Turvallisuustietoisuus ja -koulutus

1. EUH:n turvallisuusviranomaisen on varmistettava, että laaditaan ja pannaan täytäntöön asianmukaiset turvallisuustietoisuus- ja turvallisuuskoulutusohjelmat ja että EUH:n vastuulla olevan henkilöstön jäsenet ja tarvittaessa heidän huollettavansa saavat työskentely- tai asuinpaikkaansa liittyviin riskeihin suhteutetun tarvittavan turvallisuustietoisuutta koskevan ohjeistuksen ja koulutuksen.

2. Henkilöstön jäsenille on selvitettävä ja heidän on tunnistettava vastuunsa suojata EU:n turvallisuusluokitellut tiedot 5

artiklan sääntöjen mukaisesti ennen kuin heille myönnetään pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin; tämä on uusittava säännöllisin väliajoin.

12 artikla

Turvallisuusjärjestelyt EUH:ssa

1. jaks

Yleiset säännökset

1. Hallintopäajohtaja toimii EUH:n turvallisuusviranomaisena. Siinä ominaisuudessa hän varmistaa, että

- (a) EUH:n toiminnan kannalta merkityksellisiin turvallisuusasioihin, myös EUH:n turvallisuusasetuihin kohdistuvien uhkien luonteeseen ja keinoihin suojautua niitä vastaan, liittyvät turvatoimet koordinoidaan tarpeen mukaan jäsenvaltioiden, neuvoston pääsihteeristön ja komission sekä soveltuvin osin kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen toimivaltainen viranomaisten kanssa;
- (b) turvallisuusnäkökohdat otetaan täysimääräisesti huomioon alusta alkaen kaikessa EUH:n toiminnassa;
- (c) pääsy turvallisuusluokiteltuihin tietoihin myönnetään vain henkilöille, jotka täyttävät liitteessä A olevassa 5 artiklassa asetetut edellytykset;
- (d) perustetaan kirjaamisjärjestelmä, jolla varmistetaan, että CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai sitä korkeammalle turvallisuustasolle luokiteltuja tietoja käsitellään tämän päätöksen mukaisesti EUH:ssa ja kun ne luovutetaan EU:n jäsenvaltioille, EU:n toimielimille, elimille tai virastoille tai muille luvan saaneille vastaanottajille. Kaikki EUH:n kolmansille maille ja kansainvälisille järjestöille luovuttamat sekä niiltä vastaanottamat turvallisuusluokitellut tiedot on rekisteröitävä erikseen;
- (e) 15 artiklassa tarkoitetut turvallisuustarkastukset suoritetaan;
- (f) todettua tai epäiltyä tietoturvaloukkausta tai EUH:n hallussa tai EUH:sta peräisin olevien turvallisuusluokiteltujen tietojen todettua tai epäiltyä vaarantumista tai katoamista koskeva tutkinta suoritetaan ja että asiaankuuluvia turvallisuusviranomaisia pyydetään avustamaan tällaisessa tutkinnassa;
- (g) vaaratilanteiden ja niiden seurausten hallintaa koskevat asianmukaiset suunnitelmat ja järjestelmät laaditaan, jotta tilanteisiin voidaan reagoida nopeasti ja tehokkaasti;
- (h) toteutetaan tarvittavat toimet, jos henkilöt eivät noudata tätä päätöstä;

(i) EUH:n turvallisuusasetusten suojaamiseksi toteutetaan tarvittavat fyysiset ja organisatoriset toimenpiteet.

Tätä varten hallintopääjohtaja toimeenpaneaa pääsihteeriä kuultuaan

— määrittää yhteistyössä komission kanssa edustustojen turvallisuusluokituksen,

— päättää korkeaa edustajaa kuultuaan, milloin edustuston henkilöstö on evakuoitava, jos turvallisuustilanne sitä edellyttää,

— päättää tarvittaessa huollettavien suojaamiseksi sovellettavista toimenpiteistä ottaen huomioon 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut järjestelyt EU:n toimielinten kanssa,

— hyväksyy viestinnän salausta koskevan politiikan ja etenkin salaustuotteiden asennusohjelman ja salausjärjestelmän.

2. Tässä tehtävässä hallintopääjohtajaa avustavat hallinnosta ja taloudesta vastaava pääjohtaja, EUH:n turvallisuusosaston päällikkö ja tarvittaessa kriisitoiminnan ja operatiivisen koordinaation pääjohtaja.

3. EUH:n turvallisuusviranomaisen ominaisuudessa hallintopääjohtaja voi tarvittaessa delegoida tähän liittyviä tehtäviä.

4. Kunkin osaston/jaoston päällikkö vastaa EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevien sääntöjen täytäntöönpanosta osastossaan/jaostossaan.

Vaikka kukin osaston/jaoston päällikkö on vastuussa edellä esitetyn mukaisesti, he nimeävät jonkun henkilöstön jäsenen osaston turvallisuuskoordinaattoriksi, jonka resurssit suhteutetaan kyseisen osaston/jaoston käsittelemien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen määrään.

Osastojen turvallisuuskoordinaattorit avustavat ja tukevat tarpeen mukaan osastojen/jaostojen päällikköjä turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä, joita ovat muun muassa seuraavat:

(a) osaston/jaoston erityistarpeita vastaavien ylimääräisten turvallisuusvaatimusten laatiminen;

(b) turvallisuusohjeistuksen antaminen säännöllisesti osaston/jaoston jäsenille;

(c) tiedonsaantitarpeen periaatteen noudattamisen varmistaminen osastossa/jaostossa;

(d) ajantasaisen luettelon pitäminen turvakoodista ja -avaimista;

(e) turvallisuusmenettelyjen ja turvatoimien ylläpitäminen;

(f) tietoturvaloukkausten ja/tai EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisen ilmoittaminen sekä osaston/jaoston johtajalle että turvallisuusosastolle;

(g) jälkiselvittely työntekijöiden kanssa, joiden palvelussuhde EUH:ssa päättyy;

(h) säännöllinen raportointi esimiehille osaston/jaoston turvallisuusasioista;

(i) yhteydenpito EUH:n turvallisuusosastoon turvallisuuskysymyksistä.

Kaikista toimista tai kysymyksistä, jotka saattavat vaikuttaa turvallisuuteen, on ilmoitettava ajoissa EUH:n turvallisuusosastolle.

5. Kunkin unionin edustuston päällikkö vastaa kaikkien unionin edustuston turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanosta.

2. j a k s o

EUH:n turvallisuusosasto

1. EUH:lla on turvallisuusosasto. Se

(a) hallinnoi, koordinoi, valvoo ja/tai toteuttaa kaikki turvatoimet kaikissa EUH:n vastuulla olevissa tiloissa niin päätoimipaikassa, EU:n alueella kuin kolmansissa maissa;

(b) varmistaa, että kaikenlainen toiminta, joka saattaa vaikuttaa EUH:n turvallisuusasetusten suojaamiseen, on yhdenmukaista ja johdonmukaista tämän päätöksen ja sen täytäntöönpanosääntöjen kanssa;

(c) toimii korkean edustajan, toimeenpanevan pääsihteerin ja hallintopääjohtajan tärkeimpänä neuvonantajana kaikissa turvallisuuskysymyksissä;

(d) saa apua jäsenvaltioiden toimivaltaisilta yksiköiltä Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta annetun neuvoston päätöksen 2010/427/EU 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

(e) tukee EUH:n turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen toimintaa suorittamalla EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyssä käytettävien viestintä- ja tietojärjestelmien ja tällaisten tietojen käsittelyyn ja säilyttämiseen hyväksyttävien tilojen yleisen ja paikallisen turvallisuusympäristön fyysisiä turvallisuusarviointoja.

2. EUH:n turvallisuusosaston päällikkö vastaa seuraavista tehtävistä:

(a) EUH:n turvallisuusasetusten yleinen suojaaminen;

(b) turvallisuussääntöjen laatiminen, tarkistus ja päivittäminen sekä turvatoimien koordinointi jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja tarvittaessa sellaisten kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen toimivaltaisten viranomaisten kanssa, joita yhdistävät Euroopan unioniin turvallisuussopimukset ja/tai -järjestelyt;

(c) EUH:n turvallisuuskomitean työskentelyn tukeminen tämän päätöksen 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

(d) turvallisuusasioita koskeva yhteydenpito tarvittaessa muiden kuin b alakohdassa tarkoitettujen kumppanien tai viranomaisten kanssa;

(e) päätoimipaikan ja unionin edustustojen turvallisuusmäärärahojen hallinnointia koskevien ehdotusten priorisointi ja esittäminen.

3. EUH:n turvallisuusosaston päällikkö

(a) varmistaa tietoturvaloukkausten ja tietojen vaarantumisen kirjaamisen ja tarvittaessa tutkimusten käynnistämisen ja suorittamisen;

(b) tapaa säännöllisesti ja aina tarvittaessa neuvoston pääsihteeristön turvallisuusjohtajaa ja Euroopan komission turvallisuusosaston johtajaa keskustellakseen yhteisen edun mukaisista asioista.

4. EUH:n turvallisuusosasto luo yhteydet ja ylläpitää tiiviitä yhteistyösuhteita

— jäsenvaltioiden ulkoasiainministeriöiden turvallisuudesta vastaaviin osastoihin

— jäsenvaltioiden kansallisiin turvallisuusviranomaisiin ja/tai muihin toimivaltaisiin turvallisuusviranomaisiin saadakseen niiltä tietoja, joita se tarvitsee arvioidakseen vaaroja ja uhkia, joita EUH:hon ja sen henkilöstöön, toimintaan, omaisuuteen ja resursseihin sekä sen turvallisuusluokiteltuihin tietoihin saattaa kohdistua sen tavanomaisessa toimipaikassa;

— niiden jäsenvaltioiden tai asemamaiden toimivaltaisiin turvallisuusviranomaisiin, joiden alueella EUH saattaa harjoittaa toimintaansa, kaikista kysymyksistä, jotka liittyvät EUH:n henkilöstön, toiminnan, omaisuuden ja resurssien sekä sen turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen niiden alueella;

— neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikköön ja komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosastoon sekä tarvittaessa muiden EU:n toimielinten, elinten ja virastojen turvallisuusosastoihin;

— kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen turvallisuusosastoihin mahdollista hyödyllistä koordinoitua silmällä pitäen; ja

— jäsenvaltioiden kansallisiin turvallisuusviranomaisiin kaikista EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista asioista.

3. jaks o

Unionin edustustot

1. Kunkin unionin edustuston päällikkö vastaa kaikkien EUH:n turvallisuusasetusten suojaamiseen liittyvien toimenpiteiden paikallisesta täytäntöönpanosta ja hallinnoinnista unionin edustuston toimitiloissa ja sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Hän toteuttaa, tarvittaessa yhteistyössä asemamaan toimivaltaisten viranomaisten kanssa, kaikki kohtuullisesti toteutettavissa olevat toimenpiteet varmistaakseen, että asianmukaiset fyysiset ja organisatoriset toimenpiteet toteutetaan tämän saavuttamiseksi.

Edustuston päällikkö laatii turvallisuusmenettelyt 2 artiklan c alakohdassa määriteltyjen huollettavien suojaamiseksi tarvittaessa ottaen huomioon mahdolliset 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut hallinnolliset järjestelyt. Edustuston päällikkö raportoi vuosittain kaikista hänen toimivaltaansa kuuluvista turvallisuusyksityksistä EUH:n turvallisuusosaston päällikölle.

Päällikköä avustaa näissä tehtävissä EUH:n turvallisuusosasto, erityisiä turvallisuustoimeksiantoja ja -tehtäviä suorittava edustustossa työskentelevä EUH:n henkilöstö ja tarvittaessa palkattu erityinen turvallisuushenkilöstö.

2. Lisäksi edustuston päällikkö

— laatii yksityiskohtaisia edustuston turvallisuus- ja valmiussuunnitelmia yleisten toimintaohjeiden perusteella;

— käyttää tehokasta ympärivuorokautista vaara- ja hätätilanteiden hallintajärjestelmää edustuston toiminta-alueella;

- varmistaa, että kaikilla edustuston työntekijöillä on alueen olosuhteiden edellyttämä vakuutusuoja;
  - varmistaa, että turvallisuus on osa unionin edustuston perehdyttämiskoulutusta, jota annetaan kaikille edustuston työntekijöille heidän saavuttuaan edustustoon tai ennen sitä; ja
  - varmistaa, että turvallisuusarviointien perusteella annetut suositukset pannaan täytäntöön, ja toimittaa säännöllisin väliajoin kirjallisia raportteja niiden täytäntöönpanosta ja muista turvallisuuskysymyksistä EUH:n turvallisuusviranomaiselle.
3. Vaikka edustuston päällikkö on vastuussa ja vastuuvollinen turvallisuusjohtamisesta sekä edustuston vastustuskyvyn varmistamisesta, hän voi delegoida tehtäviensä suorittamisen edustuston turvallisuuskoordinaattorille, joka on edustuston apulaispäällikkö, tai jos apulaispäällikköä ei ole nimitetty, sopivalle muulle työntekijälle.

Edustuston turvallisuuskoordinaattorin hoidettavaksi voidaan antaa erityisesti seuraavat tehtävät:

- turvallisuuskysymyksiä koskeva yhteydenpito asemamaan toimivaltaisten viranomaisten sekä jäsenvaltioiden suurlähetystöjen ja diplomaattilähetystöjen vastaavien viranomaisten kanssa;
- EUH:n turvallisuusetiihin liittyvien tarvittavien turvallisuusjohtamismenettelyjen täytäntöönpano, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen mukaan lukien;
- henkilöstön ohjeistaminen siihen sovellettavista turvallisuus säännöistä ja asemamaan erityisistä riskeistä;
- henkilöturvallisuusselvitystä edellyttäviä toimia koskevien pyyntöjen esittäminen EUH:n turvallisuusosastolle; ja
- edustuston päällikön, alueellisen turvallisuusvastaavan ja EUH:n turvallisuusosaston pitäminen jatkuvasti ajan tasalla EUH:n turvallisuusetiihin vaikuttavista tapahtumista tai kehityssuuntauksista alueella.

4. Edustuston päällikkö voi delegoida luonteeltaan hallinnollisia tai teknisiä turvallisuuteen liittyviä tehtäviä hallintopäällikölle ja muille edustuston henkilöstön jäsenille.

5. Unionin edustustoa avustaa alueellinen turvallisuusvastaava. Alueelliset turvallisuusvastaavat hoitavat jäljempänä määriteltyjä tehtäviä edustustoissa maantieteellisillä vastuualueillaan.

Tietyissä olosuhteissa turvallisuustilanteen niin edellyttäessä tiettyyn edustustoon voidaan asettaa siellä kokoaikaisesti toimiva alueellinen turvallisuusvastaava.

Alueellinen turvallisuusvastaava saattaa joutua muuttamaan nykyisen vastuualueensa ulkopuolelle, myös Brysselissä sijaitsevaan päätoimipaikkaan, tai jopa hoitamaan vakituista tointa missä tahansa maassa sen turvallisuustilanteen ja EUH:n turvallisuusosaston tarpeiden mukaan.

6. Alueelliset turvallisuusvastaavat ovat hierarkkisesti EUH:n turvallisuusosaston välittömässä alaisuudessa, mutta toiminnallisesti ja hallinnollisesti kyseisen edustuston päällikön välittömässä alaisuudessa. He auttavat edustuston päällikköä ja henkilöstöä järjestämään ja toteuttamaan kaikki fyysiset, organisatoriset ja menettelylliset toimenpiteet, jotka liittyvät kaikkien edustuston henkilöstön jäsenten turvallisuuteen näiden hallinnollisesta alkuperästä riippumatta.

7. Alueelliset turvallisuusvastaavat antavat edustuston päällikölle ja henkilöstölle neuvoja ja tukea. Tarvittaessa, ja varsinkin jos alueellinen turvallisuusvastaava työskentelee edustustossa kokoaikaisesti, hän voi avustaa unionin edustustoa turvallisuusjohtamisessa ja turvallisuuden toteuttamisessa, turvallisuussovimusten valmistelu sekä hyväksyntöjen ja turvallisuusselvitysten hallinnointi mukaan lukien.

13 artikla

YTPP-operaatiot ja EU:n erityisedustajat

EUH:n turvallisuusosasto antaa apua ja neuvoja kriisinhallinta- ja suunnitteluosaston johtajalle, EU:n sotilasesikunnan (EUSE) pääjohtajalle, siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavara (CPCC) vastaavalle siviilioperaatioiden komentajalle sekä EU:n sotilasooperaatioiden komentajille YTPP-operaatioiden turvallisuusnäkökohdista sekä EU:n erityisedustajille näiden toimeksiantojen turvallisuusnäkökohdista niiden erityissäännösten lisäksi, jotka sisältyvät neuvoston alalla omaksumiin politiikkoihin.

14 artikla

EUH:n turvallisuuskomitea

1. Perustetaan EUH:n turvallisuuskomitea.

Sen puheenjohtajana toimii hallintopääjohtaja tai hänen nimeämänsä henkilö, ja se kokoontuu puheenjohtajan toimeksiantosta tai jonkun sen jäsenen pyynnöstä. EUH:n turvallisuusosasto tukee puheenjohtajaa hänen tehtävässään ja avustaa tarvittaessa hallinnollisesti komitean työskentelyä.

2. EUH:n turvallisuuskomitea koostuu

- kunkin jäsenvaltion edustajista;
- neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikön edustajista;
- komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosaston edustajista.

Jäsenvaltiota EUH:n turvallisuuskomiteassa edustava valtuuskunta voi koostua

- kansallisen turvallisuusviranomaisen ja/tai nimetyn turvallisuusviranomaisen jäsenistä;
- jäsenvaltioiden ulkoasiainministeriöiden turvallisuudesta vastaavien osastojen jäsenistä.

3. Komitean jäsenet voivat käyttää asiantuntijoita neuvonantajina, jos he katsovat tämän olevan tarpeen. Muiden EU:n toimielinten, virastojen tai elinten edustajia voidaan kutsua kokouksiin, kun niissä käsitellään niiden turvallisuuden kannalta merkityksellisiä kysymyksiä.

4. EUH:n turvallisuuskomitea avustaa kuulemisten avulla EUH:ta kaikissa EUH:n toimintaa, päätoimipaikkaa ja unionin edustustoja koskevissa turvallisuuskysymyksissä, sanotun rajoittamatta 5 kohdan soveltamista.

Rajoittamatta 5 kohdan soveltamista

(a) EUH:n turvallisuuskomiteaa on kuultava

- turvallisuuspolitiikoista, -ohjeista, -käsitteistä tai muista turvallisuuteen liittyvistä menetelmistä koskevista asiakirjoista varsinkin turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisen ja niiden toimenpiteiden osalta, joita toteutetaan, jos EUH:n henkilöstö ei noudata turvallisuussääntöjä;
- teknisistä turvallisuusnäkökohdista, jotka saattavat vaikuttaa korkean edustajan päätökseen antaa neuvostolle liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tietoturvasopimuksia koskevien neuvottelujen aloittamista koskeva suositus;
- tähän päätökseen tehtävistä muutoksista.

(b) EUH:n turvallisuuskomiteaa voidaan kuulla tai sille voidaan ilmoittaa EUH:n päätoimipaikan ja unionin edustustojen henkilöstön ja omaisuuden turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 artiklan 3 kohdan soveltamista.

(c) EUH:n turvallisuuskomitealle on ilmoitettava kaikista EUH:ssa tapahtuneista EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisista tai katoamisista.

5. Kaikki tähän päätökseen ja sen liitteeseen A sisältyviin EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskeviin sääntöihin tehtävät muutokset edellyttävät EUH:n turvallisuuskomiteassa edustettuina olevien jäsenvaltioiden yksimielistä puoltavaa lausuntoa. Tällaista yksimielistä puoltavaa lausuntoa edellytetään myös ennen

- liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja hallinnollisia järjestelyjä koskevien neuvottelujen aloittamista;

- turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttamista liitteessä A VI olevissa 9, 11 ja 12 kohdassa tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa;

- tietojen luovuttajan vastuun ottamista liitteessä A olevan 10 artiklan 4 kohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitetuissa olosuhteissa.

Yksimielisen puoltavan lausunnon ehto täyttyy, jos jäsenvaltioiden valtuuskunnat eivät esitä vastalauseita komitean työskentelyn aikana.

6. EUH:n turvallisuuskomitea ottaa täysin huomioon neuvostossa ja komissiossa voimassa olevat turvallisuuspolitiikat ja -ohjeet.

7. EUH:n turvallisuuskomitealle toimitetaan luettelo EUH:n vuosittaisista tarkastuksista sekä tarkastusraportit niiden valmistuttua.

8. Kokousten järjestäminen:

- EUH:n turvallisuuskomitea kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Ylimääräisiä kokouksia joko komitean täydessä kokoonpanossa tai kansallisten turvallisuusviranomaisten ja/tai nimettyjen turvallisuusviranomaisten jäsenistä tai ulkoasiainministeriöiden edustajista koostuvissa kokoonpanoissa voidaan järjestää puheenjohtajan toimeksiannosta tai komitean jäsenten pyynnöstä.

- EUH:n turvallisuuskomitea järjestää toimintansa niin, että se voi antaa suosituksia erityisillä turvallisuuden aloilla. Se voi tarvittaessa muodostaa muita asiantuntijakokoonpanoja. Se laatii kyseisten asiantuntijakokoonpanojen toimeksiannot ja sille toimitetaan niiden toimintakertomukset.

- EUH:n turvallisuusosasto vastaa käsiteltävien aiheiden valmistelusta. Puheenjohtaja laatii kutakin kokousta varten ehdotuksen esityslistaksi. Komitean jäsenet voivat ehdottaa muita käsiteltäviä aiheita.

15 artikla

Turvallisuustarkastukset

1. EUH:n turvallisuusviranomaisen varmistaa, että EUH:n päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa suoritetaan säännöllisesti turvallisuustarkastuksia sen varmistamiseksi, että turvatoimet ovat asianmukaisia ja tämän päätöksen mukaisia. EUH:n turvallisuusosasto voi tarvittaessa nimetä asiantuntijoita, jotka osallistuvat SEU-sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla perustettuihin EU:n virastojen ja elinten turvallisuustarkastuksiin.

2. EUH:n turvallisuustarkastukset suoritetaan EUH:n turvallisuusosaston johdolla ja tarvittaessa muita EU:n toimielimiä tai jäsenvaltioita edustavien turvallisuusasiantuntijoiden tuella erityisesti 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen järjestelyjen yhteydessä.

3. EUH voi tarvittaessa hyödyntää jäsenvaltioiden, neuvoston pääsihteeristön ja komission asiantuntemusta.

Jäsenvaltioiden kolmansissa maissa olevissa lähetystöissä toimivia turvallisuusasiantuntijoita ja/tai jäsenvaltioiden diplomaattipalvelujen turvallisuusosastojen edustajia voidaan kutsua osallistumaan unionin edustustojen turvallisuustarkastuksiin.

4. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen osalta liitteessä A III.

16 artikla

Arviointikäynnit

Liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua hallinnollisen järjestelyn nojalla vaihdettujen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä toteutettujen turvatoimien tehokkuus on varmistettava järjestämällä arviointikäyntejä.

EUH:n turvallisuusosasto voi nimetä asiantuntijoita, jotka osallistuvat sellaisiin kolmansiiin maihin tai kansainvälisiin järjestöihin tehtäviin arviointikäynteihin, joiden kanssa EU on tehnyt liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua tietoturvallisuussopimuksen.

17 artikla

Toiminnan jatkuvuuden suunnittelu

EUH:n turvallisuusosasto avustaa hallintopääjohtajaa EUH:n toiminnan jatkuvuuteen liittyvien turvallisuusnäkökohtien hallinnassa osana yleistä EUH:n toiminnan jatkuvuuden suunnittelua.

18 artikla

Matkustusohjeet EU:n ulkopuolelle suuntautuvia työmatkoja varten

EUH:n turvallisuusosasto varmistaa, että saatavilla on matkustusohjeita EUH:n vastuulla olevan henkilöstön EU:n ulkopuolelle suuntautuvia työmatkoja varten, ja hyödyntää tätä varten kaikkien EUH:n asianomaisten yksiköiden – erityisesti tilannekeskusten, tiedusteluanalyysikeskuksen, maantieteellisten osastojen ja unionin edustustojen – resursseja.

EUH:n turvallisuusosasto antaa pyynnöstä ja edellä mainittuja resursseja hyödyntäen erityisiä matkustusohjeita sellaisia EUH:n vastuulla olevan henkilöstön työmatkoja varten, jotka kohdistuvat kolmansiiin maihin, joissa riski on suuri tai kohonnut.

19 artikla

Terveys ja turvallisuus

EUH:n turvallisuussäännöt täydentävät korkean edustajan hyväksymiä terveyden ja turvallisuuden suojelua koskevia EUH:n sääntöjä.

20 artikla

Täytäntöönpano ja tarkastelu

1. EUH:n turvallisuusviranomaisen hyväksyy, tarvittaessa EUH:n turvallisuuskomiteaa kuultuaan, turvallisuuspolitiikkoja tai -ohjeita, joissa vahvistetaan näiden sääntöjen täytäntöönpanon EUH:ssa edellyttämät toimet, ja luo tarvittavat valmiudet kaikkien turvallisuuden osa-alueiden kattamiseksi läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten turvallisuusviranomaisien kanssa ja EU:n toimielinten asianomaisten yksiköiden tuella.

2. Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta 26 päivänä heinäkuuta 2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/427/EU 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti voidaan tarvittaessa käyttää siirtymäjärjestelyjä neuvoston pääsihteeristön ja komission asiaankuuluvien yksiköiden kanssa tehtävillä palvelutasosopimuksilla.

3. Korkea edustaja varmistaa, että tätä päätöstä sovelletaan yhdenmukaisesti, ja tarkastelee näitä turvallisuussääntöjä uudelleen.

4. EUH:n turvallisuussäännöt on pantava täytäntöön läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten turvallisuusviranomaisien, neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikön ja komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosaston kanssa.

5. EUH varmistaa, että kaikki turvallisuusprosessin näkökohdat otetaan huomioon EUH:n kriisitoimijärjestelmässä.

6. Turvallisuusviranomaisena toimiva hallintopäjohtaja sekä EUH:n turvallisuusosaston päällikkö varmistavat, että tämä päätös pannaan täytäntöön.

21 artikla

Aiempien päätösten korvaaminen

1. Tällä päätöksellä kumotaan ja korvataan Euroopan ulkosuhdehallinnon turvallisuussäännöistä 15 päivänä kesäkuuta 2011 annettu unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan päätös ⁽¹⁾.

2. Tällä päätöksellä kumotaan ja korvataan Euroopan ulkosuhdehallinnon valtuutetun turvallisuusviranomaisen nimittämisestä ja tehtävistä 23 päivänä helmikuuta 2011 annettu unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan päätös.

22 artikla

Loppusäännökset

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se allekirjoitetaan.

Se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

EUH:n toimivaltaiset viranomaiset tiedottavat asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti kaikille tämän päätöksen ja sen liitteiden soveltamisalaan kuuluville työntekijöille sen sisällöstä, voimaantulosta ja mahdollisista myöhemmistä muutoksista.

Tehty Brysselissä 19 päivänä huhtikuuta 2013.

Korkea edustaja

C. ASHTON

⁽¹⁾ EUVL C 304, 15.10.2011, s. 7.

LIITE A

EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN SUOJAAMISTA KOSKEVAT PERIAATTEET JA VAATIMUKSET*1 artikla***Kohde, soveltamisala ja määritelmät**

1. Tässä liitteessä määritellään EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevat peruseriaatteen ja vähimmäisvaatimukset.
2. Näitä peruseriaatteita ja vähimmäisvaatimuksia sovelletaan EUH:hon ja tämän päätöksen 1 ja 2 artiklassa tarkoitettuun ja määriteltyyn EUH:n vastuulla olevaan henkilöstöön.

*2 artikla***EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen määritelmä sekä turvallisuusluokat ja merkinnät**

1. 'EU:n turvallisuusluokitelluilla tiedoilla' tarkoitetaan mitä tahansa tietoja tai aineistoja, joille on määritelty EU:n turvallisuusluokka ja joiden luvaton ilmitulo saattaisi vaihtelevassa määrin vahingoittaa Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion etuja.
2. EU:n turvallisuusluokitellut tiedot jaetaan seuraaviin turvallisuusluokkiin:
  - (a) TRES SECRET UE/EU TOP SECRET: tiedot ja aineistot, joiden luvaton ilmitulo saattaisi vahingoittaa poikkeuksellisen vakavasti Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion olennaisia etuja.
  - (b) SECRET UE/EU SECRET: tiedot ja aineistot, joiden luvaton ilmitulo saattaisi vahingoittaa vakavasti Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion olennaisia etuja.
  - (c) CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL: tiedot ja aineistot, joiden luvaton ilmitulo saattaisi vahingoittaa Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion olennaisia etuja.
  - (d) RESTREINT UE/EU RESTRICTED: tiedot ja aineistot, joiden luvattomasta ilmitulosta saattaisi olla haittaa Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion eduille.
3. EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin lisätään turvallisuusluokitusmerkintä 2 kohdan mukaisesti. Niissä voi olla myös muita merkintöjä, jotka liittyvät toimialaan, jota tiedot koskevat, tai joilla ilmoitetaan luovuttaja, rajoitetaan jakelua, rajoitetaan käyttöä tai ilmoitetaan luovutettavuus.

*3 artikla***Turvallisuusluokittelun hallinnointi**

1. EUH:n on varmistettava, että EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on asianmukaisesti turvallisuusluokiteltu, että ne on selkeästi määritelty turvallisuusluokituksiksi tiedoiksi ja että niiden turvallisuusluokka säilytetään vain niin kauan kuin se on tarpeen.
2. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokkaa ei saa alentaa eikä poistaa eikä niissä olevia 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä saa muuttaa eikä poistaa ilman tietojen luovuttajan kirjallista etukäteisluostumusta.
3. EUH:n turvallisuusviranomaisen hyväksyy EUH:n turvallisuuskomitea tämän päätöksen 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti kuultuaan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen tuottamisessa noudatettavan turvallisuuspolitiikan ja käytännön turvallisuusluokitusoppaan.

*4 artikla***Turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen**

1. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisessa on noudatettava tätä päätöstä.
2. Minkä tahansa EU:n turvallisuusluokitellun tiedon haltija on vastuussa sen suojaamisesta tämän päätöksen mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden tuodessa EUH:n rakenteisiin tai verkostoihin turvallisuusluokiteltuja tietoja, joissa on kansallinen turvallisuusluokitusmerkintä, EUH noudattaa kyseisten tietojen suojaamisessa vastaavan tason EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin sovellettavia vaatimuksia turvallisuussäännöistä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi 31 päivänä maaliskuuta 2011 tehdyn neuvoston päätöksen 2011/292/EU lisäyksessä B olevan turvallisuusluokkien vastaavuustaulukon mukaisesti.

EUH ottaa käyttöön asianmukaiset menettelyt pitääkseen tarkkaa rekisteriä

- EUH:n vastaanottamien turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttajista; ja
- EUH:sta peräisin oleviin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin sisältyvän lähdeaineiston luovuttajista.

EUH:n turvallisuuskomitealle tiedotetaan näistä menettelyistä.

4. Jos EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja on suuria määriä tai jos niitä kootaan, ne voivat edellyttää yksittäisten tietojen turvallisuusluokkaa korkeampaan turvallisuusluokkaan sovellettavaa suojaa.

5 artikla

Henkilöstöturvallisuus EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyssä

1. Henkilöstöturvallisuudella tarkoitetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin myönnetään ainoastaan henkilöille

- joilla on tiedonsaantitarve;
- joille on tehty asianmukainen turvallisuus selvitys tai joilla on tehtäviensä vuoksi muu kansallisten lakien ja asetusten mukainen asianmukainen valtuutus päästä käsiksi CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin;
- joille on tiedotettu heidän vastuustaan.

2. Henkilöturvallisuus selvitystä koskevien menettelyjen tarkoituksena on selvittää, voidaanko henkilölle myöntää pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin hänen lojaaliutensa, rehellisyytensä ja luotettavuutensa huomioon ottaen.

3. Kaikille henkilöille on selvitettävä heidän vastuunsa suojata EU:n turvallisuusluokitellut tiedot tämän päätöksen mukaisesti ja heidän on tunnustettava tämä vastuu kirjallisesti ennen kuin heille myönnetään pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin; tämä on uusittava säännöllisin väliajoin.

4. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan liitteessä A I.

6 artikla

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen fyysinen turvallisuus

1. Fyysisellä turvallisuudella tarkoitetaan fyysisten ja teknisten suojoitoimenpiteiden toteuttamista niin, että estetään luvaton pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin.

2. Fyysisten turvatoimien tarkoituksena on estää salaa tai väkisin tapahtuva tunkeutuminen, ehkäistä, estää ja havaita luvattomat toimet sekä mahdollistaa tiedonsaantitarpeeseen perustuva henkilöstön erittely pääsyssä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin. Tällaiset toimet on määriteltävä riskinhallintaprosessin perusteella.

3. Fyysiset turvatoimet on toteutettava kaikissa tiloissa, rakennuksissa, toimistoissa, huoneissa ja muissa paikoissa, joissa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään tai säilytetään, 8 artiklan 2 kohdassa määritellyt viestintä- ja tietojärjestelmien sijoitusalueet mukaan luettuina.

4. Alueet, joilla säilytetään CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai sitä korkeamman tason EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja, on määriteltävä turva-alueiksi liitteen A II mukaisesti, ja EUH:n turvallisuusviranomaisen on hyväksyttävä ne.

5. CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai sitä korkeamman tason EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen saa käyttää vain hyväksytyjä välineitä tai laitteita.
6. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan liitteessä A II.

7 artikla

Turvallisuusluokiteltujen tietojen hallinnointi

1. Turvallisuusluokiteltujen tietojen hallinnoinnilla tarkoitetaan hallinnollisten toimenpiteiden soveltamista EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen valvomiseksi koko niiden elinkaaren ajan niin, että täydennetään 5, 6 ja 8 artiklassa säädettyjä toimenpiteitä ja siten autetaan estämään ja havaitsemaan tällaisten tietojen tahallinen tai tahaton vaarantuminen tai katoaminen sekä korjaamaan vaarantumis- tai katoamistilanne. Tällaiset toimenpiteet liittyvät erityisesti EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen tuottamiseen, kirjaamiseen, jäljentämiseen, kääntämiseen, kuljettamiseen, käsittelyyn, säilyttämiseen ja hävittämiseen.
2. CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tiedot on turvallisuusyistä kirjattava ennen niiden jakelua ja niiden vastaanottamisen yhteydessä. EUH:n toimivaltaisten viranomaisten on perustettava tätä varten kirjaamisjärjestelmä. TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tiedot on kirjattava niille tarkoitetuissa kirjaamoissa.
3. EUH:n turvallisuusviranomaisen on tarkastettava säännöllisin väliajoin yksiköt ja tilat, joissa käsitellään tai säilytetään EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja.
4. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen siirtämisessä yksiköiden ja tilojen välillä fyysisesti suojattujen alueiden ulkopuolella on noudatettava seuraavaa:
- (a) Yleisenä sääntönä on, että EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on siirrettävä sähköisillä välineillä, jotka on suojattu tämän päätöksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytyillä salaustuotteilla ja selvästi määriteltyjä turvallisuusmenettelyjä noudattaen.
- (b) Jos a alakohdassa tarkoitettuja välineitä ei käytetä, EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on kuljetettava joko
- (i) tämän päätöksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytyillä salaustuotteilla suojatuilla sähköisillä välineillä (kuten USB-muistitikut, CD-levyt, kiintolevyt); tai
- (ii) kaikissa muissa tapauksissa EUH:n turvallisuusviranomaisen antamien ohjeiden ja liitteessä A III olevassa V jaksossa säädettyjen suojatoimenpiteiden mukaisesti.
5. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan liitteessä A III.

8 artikla

Viestintä- ja tietojärjestelmissä käsiteltävien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen

1. Tietojen turvaamisella tarkoitetaan viestintä- ja tietojärjestelmien alalla varmuutta siitä, että kyseiset järjestelmät suojaavat tiedot, joita niissä käsitellään, ja toimivat tarkoituksenmukaisella tavalla, oikeaan aikaan ja oikeutettujen käyttäjien valvonnassa. Tehokkaalla tietojen turvaamisella varmistetaan asianmukainen luottamuksellisuuden, eheyden, saatavuuden, kiistattomuuden ja aitouden taso. Tietojen turvaaminen perustuu riskinhallintaprosessiin.
2. "Viestintä- ja tietojärjestelmällä" tarkoitetaan järjestelmää, joka mahdollistaa tietojen käsittelyn sähköisessä muodossa. Viestintä- ja tietojärjestelmä käsittää kaikki toimintansa kannalta tarpeelliset resurssit, myös infrastruktuurin, organisaation, henkilöstön ja tietoresurssit. Tätä liitettä sovelletaan kaikkiin EUH:n viestintä- ja tietojärjestelmiin, joissa käsitellään EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja.
3. Viestintä- ja tietojärjestelmissä on käsiteltävä EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja tietojen turvaamisen periaatteen mukaisesti.
4. Kaikkien viestintä- ja tietojärjestelmien, joissa käsitellään EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja, on läpi-käytävä hyväksymisprosessi. Hyväksymisellä pyritään varmistamaan, että kaikki asiaankuuluvat turvatoimet on pantu täytäntöön ja että on saavutettu riittävä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen ja viestintä- ja tietojärjestelmän suojaustaso tämän päätöksen säännösten mukaisesti. Hyväksymislausunnossa on määriteltävä niiden tietojen korkein sallittu turvallisuusluokka, joita viestintä- ja tietojärjestelmässä voidaan käsitellä, ja sitä koskevat ehdot ja edellytykset.

5. Viestintä- ja tietojärjestelmät, joissa käsitellään CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoja, on suojattava niin, etteivät tahattomat sähkömagneettiset vuodot vaaranna tietoja (TEMPEST-turvatoimet).
6. Jos EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen käytetään salaustuotteita, tällaiset tuotteet on hyväksyttävä tämän päätöksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
7. EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja sähköisesti lähetettäessä on käytettävä hyväksytyjä salaustuotteita. Tästä vaatimuksesta poiketen poikkeuksellisissa olosuhteissa tai tiettyjen liitteessä A IV säädettyjen teknisten määritysten osalta voidaan soveltaa erityisiä menettelyjä.
8. Tämän päätöksen 7 artiklan 6 kohdan nojalla perustetaan tarpeen mukaan seuraavat tiedonturvaa-
mistoimet:
  - (a) tiedonturvaamisviranomainen;
  - (b) TEMPEST-viranomainen;
  - (c) salauslaitteiden hyväksyntäviranomainen;
  - (d) salatun aineiston jakelusta vastaava viranomainen.
9. Tämän päätöksen 7 artiklan 7 kohdan nojalla kutakin järjestelmää varten perustetaan
  - (a) turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen;
  - (b) operatiivinen tiedonturvaamisviranomainen.
10. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan liitteessä A IV.

9 artikla

Yhteisöturvallisuus

1. Yhteisöturvallisuudella tarkoitetaan toimenpiteiden toteuttamista sen varmistamiseksi, että hankeosa-puolet tai alihankkijat varmistavat EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisen sopimusta edeltävissä neuvotteluissa ja turvallisuusluokiteltujen sopimusten koko elinkaaren ajan. Yleensä kyseisiin sopimuksiin ei saa kuulua pääsyä TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tietoihin.
2. EUH voi antaa jäsenvaltioon tai sellaiseen kolmanteen maahan, jonka kanssa on tehty liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan mukainen tietoturvasopimus tai hallinnollinen järjestely, rekisteröidyille yrityksille tai muille yhteisöille sopimuksella toimeksiantoja, joihin sisältyy tai liittyy pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tai niiden käsittelyä tai säilyttämistä.
3. EUH:n on hankeviranomaisena varmistettava, että tässä päätöksessä säädettyjä ja sopimuksessa tarkoi-tettuja yhteisöturvallisuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia noudatetaan tehtäessä turvallisuusluokiteltuja sopimuksia yritysten tai muiden yhteisöjen kanssa. Se varmistaa tällaisten vähimmäisvaatimusten noudatta-misen asianomaisen kansallisen turvallisuusviranomaisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen avulla.
4. Jäsenvaltioon rekisteröidyillä hankeosapuolilla tai alihankkijoilla, jotka ovat osapuolina turvallisuus-luokitelluissa sopimuksissa tai alihankintasopimuksissa, jotka edellyttävät CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tietojen käsittelyä ja säilyttämistä niiden toimiti-loissa joko sopimuksen toimeenpanovaiheessa tai sopimusta edeltävässä vaiheessa, on oltava kansallisen turvallisuusviranomaisen, nimetyn turvallisuusviranomaisen tai muun kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä asiaankuuluvan turvallisuusluokitustason yhteisöturvallisuusselvitys.

5. Hankeosapuolen tai alihankkijan henkilöstöllä, jolla on oltava pääsy CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tietoihin turvallisuusluokitellun sopimuksen toimeenpanemiseksi, on oltava asianomaisen kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen tai muun toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kansallisten lakien ja asetusten sekä liitteessä A I säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti myöntämä henkilöturvallisuus selvitys.

6. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan liitteessä A V.

10 artikla

Turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihto kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

1. EUH voi vaihtaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa vain, jos

- (a) EU:n ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä on voimassa oleva, SEU-sopimuksen 37 artiklan ja SEUT-sopimuksen 218 artiklan mukaisesti tehty tietoturvaluus sopimus;
- (b) korkean edustajan ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välinen, tämän päätöksen 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty hallinnollinen järjestely periaatteessa korkeintaan RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokkaan kuuluvien turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtamiseksi on tullut voimaan; tai
- (c) jos sovelletaan YTPP-kriisinhallintaoperaation yhteydessä EU:n ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä SEU-sopimuksen 37 artiklan ja SEUT-sopimuksen 218 artiklan mukaisesti tehtyä osallistumista koskevaa puitesopimusta tai erillissopimusta;

ja kyseisessä asiakirjassa vahvistetut edellytykset täyttyvät.

Edellä esitetyn yleissäännön poikkeuksista säädetään liitteessä A VI olevassa V jaksossa.

2. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin hallinnollisiin järjestelyihin on sisällytettävä määräyksiä, joilla varmistetaan, että kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen vastaanottaessa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja kyseiset tiedot suojataan niiden turvallisuusluokan edellyttämällä tavalla ja tasoltaan vähintään tässä päätöksessä vahvistettuja vähimmäisvaatimuksia vastaavien vaatimusten mukaisesti.

Edellä 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen sopimusten nojalla vaihdetut tiedot rajataan tietoihin, jotka koskevat YTPP-osaatioita, joihin kyseinen kolmas maa osallistuu kyseisten sopimusten nojalla ja niiden määräysten mukaisesti.

3. Vaihdettujen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä toteutettujen turvatoimien tehokkuus on varmistettava järjestämällä tämän päätöksen 16 artiklassa tarkoitettuja arviointikäyntejä.

4. Päätös EUH:n hallussa olevien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttamisesta kolmannelle maalle tai kansainväliselle järjestölle tehdään tapauskohtaisesti kyseisten tietojen luonteen ja sisällön, vastaanottajan tiedonsaantitarpeen ja EU:lle koituvan edun perusteella.

EUH:n on saatava turvallisuusluokiteltuja tietoja EUH:sta peräisin olevien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen lähdeaineistoksi toimittaneen yhteisön kirjallinen suostumus, jotta varmistetaan, ettei luovuttamiselle ole esteitä.

Jos luovutuspyynnön kohteena olevien turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttaja ei ole EUH, EUH:n on ensin saatava tietojen luovuttajan kirjallinen suostumus luovutukselle.

Jos EUH ei kuitenkaan voi selvittää, kuka on luovuttaja, EUH:n turvallisuusviranomaisen ottaa luovuttajan vastuun itselleen saatuaan EUH:n turvallisuuskomiteassa edustettuina olevien jäsenvaltioiden yksimielisen puoltavan lausunnon.

5. Tämän artiklan täytäntöönpanosäännökset vahvistetaan liitteessä A VI.

11 artikla

Tietoturvaloukkaukset ja turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantuminen

1. Tapahtuneesta tai epäilystä tietoturvaloukkauksesta ja turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisesta on ilmoitettava välittömästi EUH:n turvallisuusosastolle, joka ilmoittaa siitä tapauksen mukaan komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosastolle, neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikölle, asianomaiselle/asianomaisille jäsenvaltio(i)lle tai muille asianomaisille toimijoille.

2. Jos turvallisuusluokiteltujen tietojen tiedetään tai voidaan perustellusti epäillä vaarantuneen tai kadonneen, EUH:n turvallisuusosasto ilmoittaa tästä tapauksen mukaan komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosastolle, neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikölle tai asianomais(t)en jäsenvaltio(ide)n kansallisille turvallisuusviranomaisille tai muille asianomaisille toimijoille ja toteuttaa kaikki asiaankuuluvien lakien ja asetusten mukaiset tarpeelliset toimenpiteet

- (a) arvioidakseen EU:n tai jäsenvaltioiden eduille aiheutuneen mahdollisen vahingon;
- (b) toteuttaakseen tarvittavat toimenpiteet tapahtuneen toistumisen estämiseksi;
- (c) säilyttääkseen todistusaineiston;
- (d) varmistaakseen, että henkilöstö, joka ei ole välittömästi tekemisissä tietoturvaloukkauksen kanssa, tutkii tapauksen tosiasioiden selvittämiseksi;
- (e) ilmoittaakseen asianmukaisille viranomaisille tapahtuneen vaikutuksista ja toteutetuista toimista; ja
- (f) ilmoittaakseen tietojen luovuttajalle.

3. EUH:n vastuulla olevan henkilöstön jäsenelle, joka on vastuussa tässä päätöksessä säädettyjen turvallisuus sääntöjen rikkomisesta, voidaan määrätä kurinpitoseuraamus asiassa sovellettavien sääntöjen ja määräysten mukaisesti.

Henkilöön, joka on aiheuttanut turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisen tai katoamisen, voidaan kohdistaa kurinpidollisia ja/tai oikeudellisia seuraamuksia asiassa sovellettavien lakien, sääntöjen ja määräysten mukaisesti.

Tästä on ilmoitettava välittömästi tapauksen mukaan komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosastolle, neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikölle tai asianomais(te)n jäsenvaltio(ide)n kansallisille turvallisuusviranomaisille tai muille asianomaisille toimijoille.

4. Tietoturvaloukkauksen ja/tai turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisen tutkinnan ollessa käynnissä EUH:n turvallisuusosaston päällikkö voi tilapäisesti peruuttaa henkilön pääsyn EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ja EUH:n tiloihin. Tällaisesta päätöksestä on ilmoitettava välittömästi komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosastolle, neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikölle tai asianomais(t)en jäsenvaltio(ide)n kansallisille turvallisuusviranomaisille tai muille asianomaisille toimijoille.

LIITE A I

HENKILÖSTÖTURVALLISUUS**I JOHDANTO**

1. Tässä liitteessä vahvistetaan liitteessä A olevan 5 artiklan täytäntöönpanosäännökset. Siinä säädetään erityisesti perusteista, joita EUH:n on sovellettava sen päättämiseksi, voidaanko henkilölle hänen lojaaliutensa, rehellisyytensä ja luotettavuutensa huomioon ottaen myöntää pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, sekä asiassa noudatettavista tutkinta- ja hallinnollisista menettelyistä.
2. 'Henkilöturvallisuus selvitys' EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saamista varten on jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen lausunto, joka annetaan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tekemän turvallisuustutkinnan jälkeen ja jonka nojalla henkilölle voidaan myöntää oikeus saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja määrättyyn turvallisuusluokkaan (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi) ja tiettyyn päivämäärään saakka edellyttäen, että hänen tiedonsaantitarpeensa on todettu; tällaisen henkilön sanotaan olevan "turvallisuus selvitetty".
3. 'Henkilöturvallisuus selvitykseen perustuvalla todistuksella' tarkoitetaan EUH:n turvallisuusviranomaisen antamaa todistusta, jossa todetaan henkilön olevan turvallisuus selvitetty ja josta käy ilmi turvallisuusluokka, johon kuuluvien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saamiseen asianomaiselle henkilölle voidaan myöntää oikeus, asiaankuuluvan henkilöturvallisuus selvityksen voimassaoloaika ja itse todistuksen voimassaolon päättymispäivä.
4. 'Lupa saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja' on EUH:n turvallisuusviranomaisen myöntämä lupa, joka annetaan tämän päätöksen mukaisesti ja jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tekemän henkilöturvallisuus selvityksen jälkeen ja jonka nojalla henkilölle voidaan myöntää oikeus saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja määrättyyn turvallisuusluokkaan (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi) ja tiettyyn päivämäärään saakka edellyttäen, että hänen tiedonsaantitarpeensa on todettu; tällaisen henkilön sanotaan olevan "turvallisuus selvitetty".

II PÄÄSYN MYÖNTÄMINEN EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIHIN TIETOIHIN

5. Pääsy RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ei edellytä turvallisuus selvitystä, ja se myönnetään sen jälkeen, kun
  - (a) henkilön lakisääteinen tai sopimussuhde EUH:hon on todettu;
  - (b) hänen tiedonsaantitarpeensa on selvitetty;
  - (c) hänelle on selvitetty EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevat turvallisuus säännöt ja -menettelyt ja hän on tunnustanut kirjallisesti tällaisten tietojen suojaamista koskevan vastuunsa tämän päätöksen mukaisesti.
6. Henkilölle voidaan myöntää pääsy CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin vasta sen jälkeen, kun
  - (a) hänen tiedonsaantitarpeensa on selvitetty;
  - (b) hänelle on myönnetty asianmukaisen tason henkilöturvallisuus selvitys tai hänet on muulla tavoin tehtäviensä vuoksi asianmukaisesti valtuutettu kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti; ja
  - (c) hänelle on selvitetty EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevat turvallisuus säännöt ja -menettelyt ja hän on tunnustanut kirjallisesti tällaisten tietojen suojaamista koskevan vastuunsa.
7. EUH:n on määritettävä rakenteissaan ne tehtävät, jotka edellyttävät pääsyä CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin ja siksi edellä 4 artiklassa tarkoitettua asiaankuuluvan tason turvallisuus selvitystä.
8. EUH:n henkilöstön jäsenien on ilmoitettava, onko heillä useamman kuin yhden maan kansalaisuus.

Henkilöturvallisuus selvityspyynnöt ja koskevat menettelyt EUH:ssa

9. EUH:n henkilöstön osalta EUH:n nimittävä viranomainen toimittaa henkilöturvallisuutta koskevan kyselylomakkeen täytettynä sen jäsenvaltion kansalliselle turvallisuusviranomaiselle, jonka kansalainen asianomainen henkilö on, ja pyytää turvallisuustutkinnan tekemistä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen sen luokan osalta, johon henkilön on tarpeen päästä.
10. Jos henkilöllä on useamman kuin yhden maan kansalaisuus, turvallisuustutkintapyyntö osoitetaan sen maan kansalliselle turvallisuusviranomaiselle, jonka kansalaisena henkilö on otettu palvelukseen.
11. Jos EUH:n tietoon tulee turvallisuustutkinnan kannalta merkityksellisiä tietoja henkilöstä, joka on hakenut henkilöturvallisuus selvitystä, EUH:n on ilmoitettava siitä asianomaiselle kansalliselle turvallisuusviranomaiselle asiaankuuluvien sääntöjen ja määräysten mukaisesti.

12. Turvallisuustutkinnan valmistuttua asiaankuuluvan kansallisen turvallisuusviranomaisen on annettava tutkinnan tulokset EUH:n turvallisuusosastolle tiedoksi.
- (a) Jos turvallisuustutkinnan päätteeksi annetaan lausunto siitä, ettei henkilöstä ole tiedossa mitään sellaista kielteistä seikkaa, jonka perusteella voitaisiin epäillä hänen lojaaliuttaan, rehellisyyttään ja luotettavuuttaan, EUH:n turvallisuusviranomaisen voi myöntää asianomaiselle henkilölle pääsyn EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin asiaankuuluvaan turvallisuusluokkaan ja määrättyyn päivään asti.
- (b) EUH toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että kansallisen turvallisuusviranomaisen asettamia ehtoja tai rajoituksia noudatetaan asianmukaisesti. Kansalliselle turvallisuusviranomaiselle ilmoitetaan tuloksesta.
- (c) Jos turvallisuustutkinnan päätteeksi ei anneta tällaista lausuntoa, EUH:n turvallisuusviranomaisen ilmoittaa siitä asianomaiselle henkilölle, joka voi pyytää, että EUH:n turvallisuusviranomaisen kuulee häntä. EUH:n turvallisuusviranomaisen voi pyytää mahdollista lisäselvitystä toimivaltaiselta kansalliselta turvallisuusviranomaiselta sen kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti. Jos tulos vahvistetaan, lupaa saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ei myönnetä. Siinä tapauksessa EUH toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että hakijalta evätään pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin.
13. Turvallisuustutkintaan ja sen tuloksiin, joiden perusteella EUH päättää, myöntääkö se luvan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saamista varten, sovelletaan kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevia asiaa koskevia lakeja ja asetuksia, myös muutoksenhakua koskevia säädöksiä. EUH:n turvallisuusviranomaisen päätöksiin voi hakea muutosta neuvoston asetuksessa (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ⁽¹⁾ säädettyjen Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä 'henkilöstösäännöt') mukaisesti.
14. Henkilöturvallisuus selvityksen on katettava kaikki asianomaisen henkilön EUH:ssa, neuvoston pääsihteeristössä tai komissiossa suorittamat tehtävät edellyttäen, että turvallisuus selvityksen perustana oleva lausunto on edelleen pätevä.
15. Jos henkilön palvelusaika ei ala 12 kuukauden kuluessa siitä, kun turvallisuustutkinnan tulokset on annettu tiedoksi EUH:n turvallisuusviranomaiselle, tai jos henkilön palveluksessaolo keskeytyy vähintään 12 kuukaudeksi eikä hän sinä aikana ole EUH:n eikä minkään muun EU:n toimielimen, viraston tai elimen eikä minkään jäsenvaltion kansallisen hallinnon palveluksessa tehtävissä, jotka edellyttävät pääsyä turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, tuloksista on otettava yhteyttä asiaankuuluvaan kansalliseen turvallisuusviranomaiseen niiden voimassapysymisen ja asianmukaisuuden vahvistamiseksi.
16. Jos EUH:n tietoon tulee, että voimassa olevan henkilöturvallisuus selvityksen haltija saattaa aiheuttaa turvallisuusriskin, EUH:n on ilmoitettava siitä asianomaiselle kansalliselle turvallisuusviranomaiselle asiaankuuluvien sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Jos kansallinen turvallisuusviranomaisen ilmoittaa EUH:lle voimassa olevan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saantiluvan haltijalle 12 kohdan a alakohdan mukaisesti annetun lausunnon peruuttamisesta, EUH:n turvallisuusviranomaisen voi pyytää selvennystä, jonka kansallinen turvallisuusviranomaisen voi antaa jäsenvaltionsa lakien ja asetusten mukaisesti. Jos kielteinen seikka vahvistetaan, edellä mainittu lupa on peruutettava, henkilöltä on evättävä pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ja hänet on siirrettävä pois tehtävistä, joissa niihin pääsy on mahdollista tai joissa turvallisuus voisi hänen vuokseen vaarantua.
17. Kaikki EUH:n henkilöstön jäsenen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saantiluvan peruuttamista koskevat päätökset ja tapauksen mukaan niiden perusteet on annettava tiedoksi asianomaiselle henkilölle, joka voi pyytää, että EUH:n turvallisuusviranomaisen kuulee häntä. Kansallisen turvallisuusviranomaisen toimittamiin tietoihin sovelletaan kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevia asiaa koskevia lakeja ja asetuksia, myös muutoksenhakua koskevia säädöksiä. EUH:n turvallisuusviranomaisen päätöksiin voi hakea muutosta henkilöstösääntöjen mukaisesti.
18. Kansallisten asiantuntijoiden, jotka lähetetään EUH:hon CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin pääsyä edellyttäviin tehtäviin, on esitettävä EUH:n turvallisuusviranomaiselle voimassa oleva asianmukaisen tason henkilöturvallisuus selvitys EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsemistä varten ennen tehtäviensä aloittamista. Edellä mainittua prosessia hallinnoi lähetettävä jäsenvaltio.

Henkilöturvallisuus selvityksiä koskevat rekisterit

19. EUH ylläpitää tietokantaa kaikkien EUH:n vastuulla olevan henkilöstön jäsenten ja EUH:n hankeosapuolten työntekijöiden turvallisuus selvityksistä. Tähän rekisteriin on merkittävä turvallisuusluokka, johon kuuluviin EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin henkilölle voidaan myöntää pääsy (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi), henkilöturvallisuus selvityksen myöntämispäivä ja sen voimassaoloaika.
20. Jäsenvaltioiden sekä muiden EU:n toimielinten, virastojen ja elinten kanssa on otettava käyttöön tarvittavat koordinoitimet, jotta varmistetaan, että EUH:lla on paikkansapitävä ja kattava rekisteri kaikkien EUH:n vastuulla olevan henkilöstön jäsenten ja EUH:n hankeosapuolten työntekijöiden turvallisuus selvityksistä.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

21. EUH:n turvallisuusviranomaisen voi antaa henkilöturvallisuusselvitykseen perustuvan todistuksen, josta käyvät ilmi turvallisuusluokka, johon kuuluviin EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin asianomaiselle henkilölle voidaan myöntää pääsy (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi), asiaankuuluvan henkilöturvallisuusselvityksen voimassaoloaika ja itse todistuksen voimassaolon päättymispäivä.

Vapautukset henkilöturvallisuusselvitysvaatumuksesta

22. EUH:n turvallisuusosasto selvittää tarvittaessa henkilöille, joilla on tehtäviensä vuoksi kansallisten lakien ja asetusten mukainen asianmukainen valtuutus päästä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, heidän turvallisuusveloitteensa EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisen osalta.

III TURVALLISUUSKOULUTUS JA -TIETOISUUS

23. Kaikkien henkilöiden on kirjallisesti vakuutettava ymmärtävänsä velvollisuutensa suojata EU:n turvallisuusluokitellut tiedot sekä seuraukset, jos EU:n turvallisuusluokitellut tiedot vaarantuvat, ennen kuin heille myönnetään pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin. EUH rekisteröi tällaiset kirjalliset vakuutukset.

24. Kaikille henkilöille, joille on myönnetty pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tai joiden edellytetään käsittelevän niitä, on aluksi selvitettävä turvallisuusuhat ja säännöllisin väliajoin tiedotettava niistä, ja heidän on ilmoitettava välittömästi asianomaisille turvallisuusviranomaisille epäilyttävänä tai epätavanomaisina pitämistään yhteydenotoista tai toimista.

25. Kaikkiin henkilöihin, joille on myönnetty pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, on sovellettava jatkuvia henkilöstöturvallisuustoimenpiteitä (ns. jälkihoito) sinä aikana, jona he käsittelevät EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja. Jatkuvasta henkilöturvallisuudesta vastaavat seuraavat toimijat:

- a) Henkilöt, joille on myönnetty pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin: Henkilöt ovat itse vastuussa omasta turvallisuusikäyttäytymisestään, ja heidän on ilmoitettava välittömästi asianomaisille turvallisuusviranomaisille epäilyttävänä tai epätavanomaisina pitämistään yhteydenotoista tai toimista sekä sellaisista henkilökohtaisen tilanteensa muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa heidän henkilöturvallisuusselvitykseensä tai EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saantilupaansa.

- b) Esimiehet: Esimiehet huolehtivat siitä, että heidän henkilöstönsä on tietoinen turvatoimista ja EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevasta vastuusta, valvovat henkilöstönsä turvallisuusikäyttäytymistä ja joko puuttuvat itse huolestuttaviin turvallisuuskysymyksiin tai ilmoittavat asianomaisille turvallisuusviranomaisille kaikista kielteisistä seikoista, jotka saattavat vaikuttaa heidän henkilöstönsä henkilöturvallisuusselvityksiin tai lupiin saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja.

- c) Tämän päätöksen 12 artiklassa tarkoitetut EUH:n turvallisuusorganisaation toimijat: He vastaavat turvallisuustietoisuutta koskevan ohjeistuksen säännöllisestä antamisesta alueensa henkilöstölle, vahvan turvallisuuskulttuurin luomisesta vastuualueellaan, henkilöstön turvallisuusikäyttäytymistä seuraavien toimenpiteiden toteuttamisesta ja kaikkien sellaisten kielteisten seikkojen ilmoittamisesta asianomaisille turvallisuusviranomaisille, jotka saattavat vaikuttaa jonkun henkilön henkilöturvallisuusselvitykseen.

- d) EUH ja jäsenvaltiot: Ne ottavat käyttöön tarvittavat viestintäkanavat sellaisten tietojen välittämiseksi, jotka saattavat vaikuttaa henkilöiden henkilöturvallisuusselvityksiin tai lupiin saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja.

26. Kaikille henkilöille, jotka siirtyvät pois pääsystä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin edellyttävistä tehtävistä, on selvitettävä heidän velvollisuutensa edelleen suojata EU:n turvallisuusluokitellut tiedot, ja heidän on tarvittaessa annettava siitä kirjallinen vakuutus.

IV POIKKEUKSELLISET OLOSUHTEET

27. Jos se on EUH:n etujen vuoksi asianmukaisesti perusteltua ja jos täydellistä turvallisuustutkintaa ei ole vielä saatu päätökseen, EUH:n turvallisuusviranomaisen voi kiireellisyyssyistä ja kuultuaan sen jäsenvaltion kansallista turvallisuusviranomaista, jonka kansalainen henkilö on, ja riippuen kielteisten seikkojen olemassaoloa koskevien alustavien tarkistusten tuloksista, myöntää EUH:n virkamiehille ja muille työntekijöille tilapäisen valtuutuksen päästä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tietyn tehtävän suorittamiseksi. Täydellinen turvallisuustutkinta olisi saatettava päätökseen mahdollisimman pian. Tilapäiset valtuutukset ovat voimassa korkeintaan kuusi kuukautta, eivätkä ne oikeuta pääsemään TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tietoihin. Kaikkien henkilöiden, joille on myönnetty tilapäinen valtuutus, on kirjallisesti vakuutettava ymmärtävänsä velvollisuutensa suojata EU:n turvallisuusluokitellut tiedot sekä seuraukset, jos EU:n turvallisuusluokitellut tiedot vaarantuvat. EUH rekisteröi tällaiset kirjalliset vakuutukset.

28. Jos henkilö on määrää asettaa tehtävään, joka edellyttää yhtä tasoa korkeamman tason henkilöturvallisuusselvitystä kuin hänellä jo on, hänet voidaan asettaa tehtävään väliaikaisesti edellyttäen, että

- (a) henkilön esimies perustelee kirjallisesti pakottavan tarpeen päästä korkeamman turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin;

- (b) pääsy rajataan koskemaan tiettyjä erikseen määriteltyjä EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja tehtävän hoitamisen edellyttämällä tavalla;

- (c) henkilöllä on voimassa oleva henkilöturvallisuusselvitys;
  - (d) on ryhdytty toimiin valtuutuksen saamiseksi tehtävän edellyttämää tiedonsaantitasoa varten;
  - (e) toimivaltainen viranomainen on riittävin tarkistuksin varmistanut, että henkilö ei ole vakavasti tai toistuvasti rikkonut turvallisuussääntöjä;
  - (f) toimivaltainen EUH:n viranomainen hyväksyy henkilön asettamisen tehtävään;
  - (g) henkilön turvallisuusselvityksen myöntänyttä kansallista tai nimettyä turvallisuusviranomaista on kuultu eikä esteitä ole ilmennyt; ja
  - (h) asiasta vastaavassa keskuskirjaamossa tai alakirjaamossa säilytetään tieto poikkeuksesta ja kuvaus tiedoista, joihin pääsy on sallittu.
29. Edellä kuvattua menettelyä on käytettävä myönnettäessä henkilölle kertaluonteisesti pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, jotka on luokiteltu yhtä turvallisuusluokkaa korkeammalle kuin se, jota hänen turvallisuusselvityksensä koskee. Menettelyä ei saa käyttää toistuvasti.
30. Erittäin poikkeuksellisissa olosuhteissa, kuten toteutettaessa operaatioita vihamielisessä ympäristössä tai kasvavien kansainvälisten jännitteiden aikana, korkea edustaja, toimeenpaneva pääsihteeri tai hallintopääjohtaja voi kiireellisten toimenpiteiden niin edellyttäessä ja erityisesti ihmishenkien pelastamiseksi myöntää mahdollisuuksien mukaan kirjallisesti pääsyn CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tietoihin henkilöille, joilla ei ole vaadittua henkilöturvallisuus selvitystä edellyttäen, että kyseinen lupa on ehdottoman välttämätön eikä asianomaisen henkilön lojaaliudesta, rehellisyydestä ja luotettavuudesta ole perusteltua epäilyä. Tällaisesta luvasta on säilytettävä rekisteri ja kuvaus tiedoista, joihin pääsy on hyväksytty.
31. TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tietojen osalta kiireellisyyssyistä myönnetty pääsy on rajattava EU:n kansalaisiin, joille on myönnetty pääsy joko TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokkaa vastaavan kansallisen turvallisuusluokan tietoihin tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tietoihin.
32. EUH:n turvallisuuskomitealle on ilmoitettava tapauksista, joissa käytetään 29 ja 30 kohdan mukaista menettelyä.
33. EUH:n turvallisuuskomitealle on toimitettava vuosittain selvitys tässä jaksossa säädettyjen menettelyjen käytöstä.

V EUH:N PÄÄTOIMIPAIKASSA JA UNIONIN EDUSTUSTOISSA PIDETTÄVIIN KOKOUKSIIN OSALLISTUMINEN

34. Henkilöiden, joille on annettu tehtäväksi osallistua EUH:n päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa pidettäviin kokouksiin, joissa keskustellaan CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tiedoista, on ensin esitettävä todiste henkilöturvallisuus selvityksestään. Jäsenvaltioiden edustajien sekä neuvoston pääsihteeristön ja komission virkamiesten osalta asianomaisten viranomaisten on toimitettava henkilöturvallisuus selvitykseen perustuva todistus tai muu todiste henkilöturvallisuus selvityksestä EUH:n turvallisuusosastolle tai unionin edustuston turvallisuuskoordinaattorille, tai asianomainen henkilö voi poikkeuksellisesti esittää sen henkilökohtaisesti. Tarvittaessa voidaan käyttää ajantasaista nimiluetteloa, joka on asianmukainen näyttö henkilöturvallisuus selvityksestä.
35. Jos henkilön, jonka tehtävät edellyttävät osallistumista EUH:n päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa pidettäviin kokouksiin, joissa keskustellaan CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tiedoista, henkilöturvallisuus selvitys EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsemiseksi perutaan, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta EUH:lle.

VI MAHDOLLINEN PÄÄSY EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIHIN TIETOIHIN

36. Jos henkilöiden on määrä suorittaa tehtäviä olosuhteissa, joissa heillä on mahdollisesti pääsy CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin, heillä on oltava asianmukainen turvallisuus selvitys tai heillä on aina oltava saattaja.
37. Kuriireilla, vartijoilla ja saattajilla on oltava asiaankuuluvan tason turvallisuus selvitys tai heidän on oltava muulla tavoin asianmukaisesti tutkittuja kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti, ja heille on säännöllisin väliajoin selvitettävä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevat turvallisuusmenettelyt ja annettava ohjeet heille uskottujen tai heidän tahattomasti saamiensa tietojen suojaamiseen liittyvistä tehtävistään.

LIITE A II

EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIJEN TIETOJEN FYYSINEN TURVALLISUUS

I JOHDANTO

1. Tässä liitteessä vahvistetaan liitteessä A olevan 6 artiklan täytäntöönpanosäännökset. Siinä vahvistetaan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyyn ja säilyttämiseen käytettyjen tilojen, rakennusten, toimistojen, huoneiden ja muiden alueiden, viestintä- ja tietojärjestelmien sijoitusalueet mukaan luettuina, fyysisistä suojaamista koskevat vähimmäisvaatimukset.
2. Fyysisten turvatoimien tarkoituksena on estää luvaton pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin
  - (a) varmistamalla, että EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään ja säilytetään asianmukaisesti;
  - (b) mahdollistamalla henkilöstön eriyttäminen pääsyssä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin sen perusteella, mikä heidän tiedonsaantitarpeensa on, ja tarvittaessa henkilöiden turvallisuusselvitysten perusteella;
  - (c) ehkäisemällä, estämällä ja havaitsemalla luvattomat toimet;
  - (d) estämällä tunkeutuminen salaa tai väkisin tai viivyttämällä sitä.

II FYYSISET TURVALLISUUSVAATIMUKSET JA TURVATOIMET

3. EUH:n on sovellettava riskinhallintaprosessia EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi tiloissaan, jotta varmistettaisiin, että fyysisen suojelun taso vastaa arvioitua riskiä. Riskinhallintaprosessissa on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat tekijät, erityisesti seuraavat:
  - (a) EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokka;
  - (b) EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen muoto ja määrä pitäen mielessä, että niiden suuri määrä tai kokoaminen yhteen voi edellyttää tiukempien suojoitoimenpiteiden soveltamista;
  - (c) EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen sijoitusrakennusten tai -alueiden ympäristö ja rakenne;
  - (d) tiedusteluanalyysikeskuksen erityisesti unionin edustuston raporttien perusteella laatima kolmannen maan uhkarvio; ja
  - (e) niiden tiedustelupalvelujen muodostama arvioitu uhka, jotka kohdistavat toimiaan EU:hun tai jäsenvaltioihin, ja sabotaasin, terrorismin ja kumouksellisen tai muun rikollisen toiminnan uhka.
4. EUH:n turvallisuusviranomaisen on syvyyssuuntaisen turvallisuuden käsitettä soveltaen määriteltävä asianmukainen fyysisten turvatoimien yhdistelmä. Ne voivat käsittää yhden tai useampia seuraavista:
  - (a) kehäsuojaus: fyysinen este, jolla suojattava alue rajataan;
  - (b) tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmät: kehäsuojauksen tarjoaman turvallisuustason parantamiseksi voidaan käyttää tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmää. Sellaista voidaan käyttää myös huoneissa ja rakennuksissa turvallisuushenkilöstön sijasta tai sen tueksi;
  - (c) kulunvalvonta: kulunvalvontaa voidaan soveltaa alueeseen, alueen yhteen tai useampaan rakennukseen tai rakennuksen alueisiin tai huoneisiin. Valvonta voidaan toteuttaa sähköisin tai sähkömekaanisin välinein, turvallisuushenkilöstön ja/tai vastaanottovirkailijan toimesta tai muunlaisin fyysisin keinoin;
  - (d) turvallisuushenkilöstö: koulutettua, valvottua ja tarvittaessa asianmukaisesti turvallisuusselvitettyä turvallisuushenkilöstöä voidaan ottaa palvelukseen muun muassa tunkeutumista suunnittelevien henkilöiden aikeiden torjumiseksi;
  - (e) kameravalvonta: turvallisuushenkilöstö voi käyttää kameravalvontaa tilanteiden ja tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmien hälytysten todentamiseksi laajoilla alueilla tai rajatuilla alueilla;
  - (f) turvalaistus: mahdollisia tunkeutujia voidaan estää käyttämällä turvalaistusta, jonka ansiosta turvallisuushenkilöstö voi myös valvoa aluetta tehokkaasti joko suoraan tai kameravalvontajärjestelmän välityksellä;

- (g) muut asianmukaiset fyysiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on luvattoman pääsyn estäminen ja havaitseminen tai EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen katoamisen tai vahingoittumisen ehkäiseminen.
5. EUH:n turvallisuusosasto voi tehdä sisään- ja ulostulotarkastuksia, millä estetään aineiston luvaton tuonti tai EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen luvaton poisviemi tiloista tai rakennuksista.
6. Jos EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin kohdistuu salakatselun riski, vahingossa tapahtuva salakatselu mukaan luettuna, on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet riskin torjumiseksi.
7. Uusien toimitilojen osalta fyysisten turvallisuusvaatimusten ja niiden toiminnallisten eritelmien määrittely on oltava osa toimitilojen suunnittelua ja rakenteita. Jo olemassa olevien toimitilojen osalta fyysiset turvallisuusvaatimukset on pantava täytäntöön mahdollisimman täydellisesti.

III EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN FYYSISEEN SUOJELUUN TARKOITETUT LAITTEET

8. Hankittaessa EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen fyysiseen suojeluun tarkoitettuja laitteita (esimerkiksi turvakaappeja, paperisilppureita, ovilukkoja, elektronisia kulunvalvontajärjestelmiä, tunkeutumisen havaitsemisjärjestelmiä ja hälytysjärjestelmiä) EUH:n turvallisuusviranomaisen on varmistettava, että laitteet ovat hyväksytyjen teknisten standardien ja vähimmäisvaatimusten mukaisia.
9. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen fyysiseen suojeluun käytettyjen laitteiden tekniset eritelmät on esitettävä turvallisuutta koskevissa suuntaviivoissa, jotka EUH:n turvallisuuskomitea hyväksyy.
10. Turvallisuusjärjestelmät on tarkastettava määräajoin, ja laitteet on huollettava säännöllisin väliajoin. Huolto on tehtävä suoritettujen tarkastusten tulokset huomioon ottaen, jotta varmistettaisiin laitteiden optimaalinen suoritustaso myös jatkossa.
11. Yksittäisten turvatoimien ja koko turvallisuusjärjestelmän tehokkuus on arvioitava uudelleen kunkin tarkastuksen yhteydessä.

IV FYYSISESTI SUOJATUT ALUEET

12. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen fyysiseksi suojaamiseksi on perustettava kahdentyyppisiä fyysisesti suojattuja alueita tai vastaavia kansallisia alueita:
- (a) hallinnollisia alueita; ja
- (b) turva-alueita (teknisesti suojatut turva-alueet mukaan luettuina).
13. EUH:n turvallisuusviranomaisen on todettava, että alue täyttää vaatimukset, jotka koskevat nimeämistä hallinnolliseksi alueeksi, turva-alueeksi tai teknisesti suojatuksi turva-alueeksi.
14. Hallinnollisiin alueisiin sovelletaan seuraavaa:
- (a) alueella on oltava selkeästi määritellyt näkyvät rajat, joilla henkilöt ja mahdollisuuksien mukaan ajoneuvot voidaan tarkastaa;
- (b) vain EUH:n turvallisuusosaston asianmukaisesti valtuuttamilla henkilöillä on pääsy alueelle ilman saattajaa; ja
- (c) kaikilla muilla henkilöillä on aina oltava saattaja tai heille on tehtävä vastaavat tarkastukset.
15. Turva-alueisiin sovelletaan seuraavaa:
- (a) alueella on oltava selkeästi määritellyt ja suojatut rajat, joilla valvotaan kaikkea kulkua sisään ja ulos kulkuluvin tai henkilökohtaisesti tunnistamalla;
- (b) pääsy alueelle ilman saattajaa on vain henkilöillä, joilla on asianmukainen turvallisuusselvitys ja erityinen lupa tulla alueelle tiedonsaantitarpeensa perusteella;
- (c) kaikilla muilla henkilöillä on aina oltava saattaja tai heille on tehtävä vastaavat tarkastukset.
16. Jos turva-alueelle tulo merkitsee käytännössä välitöntä pääsyä sillä oleviin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, sovelletaan lisäksi seuraavia vaatimuksia:
- (a) alueella tavanomaisesti säilytettyjen tietojen korkein turvallisuusluokka on ilmoitettava selkeästi;

- (b) kaikilla vierailijoilla on oltava erityinen lupa tulla alueelle, heillä on aina oltava saattaja ja heillä on oltava asianmukainen turvallisuusselvitys, paitsi jos on toteutettu toimia sen varmistamiseksi, ettei EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ole pääsyä;
- (c) elektroniset laitteet on jätettävä alueen ulkopuolelle.
17. Salakuuntelulta suojatut turva-alueet on nimettävä teknisesti suojatuiksi turva-alueiksi. Lisäksi sovelletaan seuraavia vaatimuksia:
- (a) alueilla on oltava tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmä, ne on pidettävä lukittuina silloin, kun niitä ei käytetä, ja niitä on vartioitava silloin, kun ne ovat käytössä. Avaimia on valvottava tämän liitteen VI jakson mukaisesti;
- (b) alueille tulevia henkilöitä ja aineistoja on valvottava;
- (c) alueet on tarkastettava fyysisesti ja/tai teknisesti säännöllisin väliajoin EUH:n turvallisuusviranomaisen vaatimusten mukaisesti. Tällaiset tarkastukset on suoritettava myös mahdollisen luvattoman sisäänpääsyn tai sen epäilyn johdosta; ja
- (d) alueilla ei saa olla luvattomia tietoliikenneyhteyksiä, luvattomia puhelimia eikä muita luvattomia viestintävälineitä eikä sähkö- tai elektronisia laitteita.
18. Sen estämättä, mitä 17 kohdan d alakohdassa säädetään, EUH:n turvallisuusviranomaisen on tarkastettava kaikki viestintä-, sähkö- tai elektroniset laitteet ennen kuin niitä käytetään alueilla, joilla pidetään SECRET UE/EU SECRET-tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin liittyviä kokouksia tai tehdään tällaisiin tietoihin liittyvää työtä, silloin kun EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin kohdistuva uhka arvioidaan korkeaksi ja näin varmistettava, ettei niillä voi tahattomasti eikä laittomasti välittää ymmärrettävässä muodossa olevia tietoja turva-alueen rajojen ulkopuolelle.
19. Turva-alueet, joilla ei ole henkilöstöä palveluksessa vuorokauden ympäri, on tarvittaessa tarkastettava normaalin työajan päätteeksi ja satunnaisiin aikoihin sen ulkopuolella paitsi, jos alueelle on asennettu tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmä.
20. Turva-alueita ja teknisesti suojattuja turva-alueita voidaan tilapäisesti perustaa hallinnolliselle alueelle turvallisuusluokiteltua kokousta tai muuta vastaavaa tarkoitusta varten.
21. Kullekin turva-alueelle on laadittava turvallisuusmenettelyt, joissa on määräykset seuraavista:
- (a) EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen, joita alueella voidaan käsitellä ja säilyttää, turvallisuusluokka;
- (b) sovellettavat valvonta- ja suojoimenpiteet;
- (c) henkilöt, joilla on pääsy alueelle ilman saattajaa tiedonsaantitarpeensa ja turvallisuusselvityksensä perusteella;
- (d) tarvittaessa menettelyt saattajien käyttämiseksi tai EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi silloin, kun muille henkilöille myönnetään pääsy alueelle;
- (e) muut asiaankuuluvat toimenpiteet ja menettelyt.
22. Turva-alueille on rakennettava kassaholveja. EUH:n turvallisuusviranomaisen on hyväksyttävä seinät, lattiat, katot, ikkunat ja lukittavat ovet ja määrättävä niiden suojaamisesta samalla tasolla kuin saman turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen säilyttämiseen hyväksytyt turvakaapit.
- V EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIHIN TIETOJEN KÄSITTELYSSÄ JA SÄILYTTÄMISESSÄ NOUDATETTAVAT FYYSISET SUOJATOIMENPITEET**
23. RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja voidaan käsitellä
- (a) turva-alueella,
- (b) hallinnollisella alueella, jos pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin on suojattu sivullisilta, tai
- (c) turva-alueen tai hallinnollisen alueen ulkopuolella, jos tietojen haltija kuljettaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja liitteessä A III olevien 30–42 kohdan mukaisesti ja hän on sitoutunut noudattamaan EUH:n turvallisuusviranomaisen antamissa turvallisuusohjeissa määrättyjä korvaavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin on suojattu sivullisilta.

24. RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja on säilytettävä soveltuviissa lukiissa toimistokalusteissa hallinnollisella alueella tai turva-alueella. Niitä voidaan tilapäisesti säilyttää turva-alueen tai hallinnollisen alueen ulkopuolella, jos tietojen haltija on sitoutunut noudattamaan EUH:n turvallisuusviranomaisen antamissa turvallisuusohjeissa määrättyjä korvaavia toimenpiteitä.
25. CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja voidaan käsitellä
- turva-alueella,
  - hallinnollisella alueella, jos pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin on suojattu sivullisilta, tai
  - turva-alueen tai hallinnollisen alueen ulkopuolella, jos tietojen haltija
    - kuljettaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja liitteessä A III olevien 30–42 kohdan mukaisesti;
    - on sitoutunut noudattamaan EUH:n turvallisuusviranomaisen antamissa turvallisuusohjeissa määrättyjä korvaavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin on suojattu sivullisilta;
    - pitää EU:n turvallisuusluokitellut tiedot kaikkina aikoina henkilökohtaisessa valvonnassaan; ja
    - on ilmoittanut asiasta asiaankuuluvalla kirjaamolle, jos kyseessä ovat paperimuodossa olevat asiakirjat.
26. CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on säilytettävä turva-alueella turvakaapissa tai kassaholvissa.
27. TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja on käsiteltävä turva-alueella.
28. TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja on säilytettävä päätoimipaikassa turva-alueella seuraavien ehtojen mukaisesti:
- turvakaapissa 8 kohdan mukaisesti soveltaen yhtä tai useampaa seuraavaa lisävalvontaa:
    - jatkuva suojaus tai turvallisuusselvitetyn turvallisuushenkilöstön tai päivityshenkilöstön säännölliset tarkastukset;
    - hyväksytyt tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmä ja hälytyksiin vastaava turvallisuushenkilöstö;tai
  - tunkeutumisenhavaitsemisjärjestelmällä varustetussa kassaholvissa, minkä lisäksi turvallisuushenkilöstö vastaa hälytyksiin.
29. Säännöt EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen kuljettamisesta fyysisesti suojattujen alueiden ulkopuolella vahvistetaan liitteessä A III.
- VI EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN SUOJAAMISEEN KÄYTETTYJEN AVAINTEN JA NUMEROYHDISTELMIEN VALVONTA**
30. EUH:n turvallisuusviranomaisen on määriteltävä toimistojen, huoneiden, kassaholvien ja turvakaappien avainten ja numeroyhdistelmien hallinnointimenettelyt. Tällaisilla menettelyillä on suojattava ne luvattomalta pääsylvä.
31. Numeroyhdistelmät on annettava mahdollisimman harvoille henkilöille, joiden on tarpeen tietää ne, ja heidän on osattava ne ulkoa. EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja sisältävien turvakaappien ja kassaholvien numeroyhdistelmät on vaihdettava
- uuden turvakaapin vastaanoton yhteydessä;
  - aina, kun numeroyhdistelmän tuntevassa henkilöstössä tapahtuu muutos;
  - aina, kun tiedot ovat vaarantuneet tai kun niiden epäillään vaarantuneen;
  - kun jokin lukoista on huollettu tai korjattu; ja
  - vähintään 12 kuukauden välein.

LIITE A III

TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN HALLINNOINTI

I JOHDANTO

1. Tässä liitteessä vahvistetaan liitteessä A olevan 7 artiklan täytäntöönpanosäännökset. Siinä vahvistetaan hallinnolliset toimenpiteet EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen valvomiseksi koko niiden elinkaaren ajan, jotta autetaan estämään ja havaitsemaan tällaisten tietojen tahallinen tai tahaton vaarantuminen tai katoaminen ja korjaamaan vaarantumis- tai katoamistilanne.

II TURVALLISUUSLUOKITTELUN HALLINNOINTI

Turvallisuusluokat ja merkinnät

2. Tiedot turvallisuusluokitellaan, jos niiden luottamuksellisuus on suojattava.
3. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttajan on vastattava tietojen turvallisuusluokan määrittelystä turvallisuusluokittelua koskevien ohjeiden mukaisesti sekä tietojen jakelusta.
4. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokka määritellään liitteessä A olevan 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja soveltaen turvallisuuspolitiikkaa, joka hyväksytään liitteessä A olevan 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
5. EUH:n kanssa vaihdetuille jäsenvaltioiden turvallisuusluokitelluille tiedoille annetaan sama suojaustaso kuin vastaavan tason EU:n turvallisuusluokitelluille tiedoille. Turvallisuussäännöistä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi 31 päivänä maaliskuuta 2011 tehdyn neuvoston päätöksen 2011/292/EU lisäyksessä B on tätä koskeva turvallisuusluokkien vastaavuustaulukko.
6. Turvallisuusluokka sekä tarvittaessa ajankohta tai tietty tapahtuma, jonka jälkeen tietojen turvallisuusluokka voidaan alentaa tai poistaa, on merkittävä selkeästi ja oikein riippumatta siitä, ovatko EU:n turvallisuusluokitellut tiedot paperi-, suullisissa, sähköisissä vai jossakin muussa muodossa.
7. Tietyn asiakirjan yksittäiset osat (sivut, kohdat, jaksot, liitteet, lisäykset, saatteet ja oheistukset) saattavat edellyttää eri turvallisuusluokkia, ja ne on merkittävä vastaavasti, myös silloin, kun ne tallennetaan sähköisesti.
8. Asiakirjat, jotka sisältävät eri turvallisuusluokkiin kuuluvia osia, on mahdollisuuksien mukaan laadittava niin, että eri turvallisuusluokkiin kuuluvat osat voidaan helposti tunnistaa ja tarvittaessa poistaa.
9. Koko asiakirjan tai tiedoston turvallisuusluokan on oltava vähintään yhtä korkea kuin sen korkeimpaan turvallisuusluokkaan määritellyn osan turvallisuusluokka. Jos eri lähteistä peräisin olevia tietoja yhdistetään, lopputuote on tarkistettava sen kokonaisturvallisuusluokan määrittämiseksi, koska asiakirja voi edellyttää korkeampaa turvallisuusluokkaa kuin sen muodostavat osat.
10. Liitteitä sisältävän kirjeen tai ilmoituksen turvallisuusluokan on oltava yhtä korkea kuin sen liitteiden korkein turvallisuusluokka. Luovuttajan on ilmoitettava selvästi asiakirjan turvallisuusluokka ilman liitteitä asianmukaisella merkinnällä esimerkiksi seuraavasti:

CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL

Ilman liitteitä RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Merkinnät

11. Liitteessä A olevan 2 artiklan 2 kohdassa säädettyjen turvallisuusluokitusmerkintöjen lisäksi EU:n turvallisuusluokittelussa tiedoissa voi olla muita merkintöjä, esimerkiksi
  - (a) tunniste, joka osoittaa tietojen luovuttajan;
  - (b) varoitusmerkintöjä, koodisanoja tai lyhenteitä, joilla tarkennetaan asiakirjan aihealue, erityisjakelu tiedonsaantitarpeen perusteella tai käyttörajoitukset;
  - (c) luovutettavuutta koskevia merkintöjä.
12. Kun EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttamisesta kolmannelle maalle tai kansainväliselle järjestölle on päätetty, EUH:n turvallisuusosasto toimittaa asianomaiset turvallisuusluokitellut tiedot, joiden luovutettavuutta koskevassa merkinnässä mainitaan kolmas valtio tai kansainvälinen järjestö, jolle se luovutetaan.

13. EUH:n turvallisuusviranomaisen hyväksyy luettelon sallituista merkinnöistä.

Turvallisuusluokitusmerkintöjen lyhenteet

14. Tekstiin kuuluvien yksittäisten kappaleiden turvallisuusluokan merkitsemiseen voidaan käyttää vakiomuotoisia turvallisuusluokitusmerkintöjen lyhenteitä. Täydellisiä turvallisuusluokitusmerkintöjä ei saa korvata lyhenteillä.
15. EU:n turvallisuusluokitelluissa asiakirjoissa voidaan käyttää seuraavia vakiomuotoisia lyhenteitä, joilla ilmoitetaan alle yhden sivun mitaisten jaksojen tai tekstin osien turvallisuusluokka:

TRES SECRET UE/EU TOP SECRET	TS-UE/EU-TS
SECRET UE/EU SECRET	S-UE/EU-S
CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL	C-UE/EU-C
RESTREINT UE/EU RESTRICTED	R-UE/EU-R

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen tuottaminen

16. Tuottaessa EU:n turvallisuusluokiteltua asiakirjaa
- (a) turvallisuusluokka on merkittävä selvästi jokaiselle sivulle;
  - (b) jokainen sivu on numeroitava;
  - (c) asiakirjalla on oltava viitenumero ja aihe, joka ei ole turvallisuusluokiteltua tietoa, ellei sitä ole merkitty sellaiseksi;
  - (d) asiakirja on päivättävä;
  - (e) CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja sitä korkeamman turvallisuusluokan asiakirjojen jokaiselle sivulle on merkittävä jäljennöksen numero, jos ne on tarkoitus jakaa useampana kappaleena.
17. Jos EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ei voida soveltaa 15 kohtaa, on toteutettava muita asianmukaisia toimenpiteitä tämän päätöksen nojalla laadittavien turvallisuusohjeiden mukaisesti.

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokan alentaminen ja poistaminen

18. Tietoja tuottaessaan luovuttajan on mahdollisuuksien mukaan ja erityisesti RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan tietojen osalta ilmoitettava, voidaanko EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokkaa alentaa tai turvallisuusluokitus poistaa tietyssä päivänä tai tietyssä tapahtuman jälkeen.
19. EUH:n on tarkistettava hallussaan olevat EU:n turvallisuusluokitellut tiedot säännöllisin väliajoin sen selvittämiseksi, onko turvallisuusluokka edelleen asianmukainen. EUH:n on perustettava järjestelmä sen luovuttamien kirjattujen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokan tarkistamiseksi vähintään joka viides vuosi. Tarkistaminen ei ole tarpeen, jos tietojen luovuttaja on alun perin ilmoittanut tietyn ajankohdan, jona tietojen turvallisuusluokkaa alennetaan tai se poistetaan ilman eri toimenpiteitä, ja jos tiedot on merkitty tämän mukaisesti.

III EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN KIRJAAMINEN TURVALLISUUSTARKOITUKSIIN

20. Päätoimipaikkaan perustetaan keskuskirjaamo. Kaikille EUH:n organisaatioyksiköille, joissa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään, on perustettava vastuullinen alakirjaamo sen varmistamiseksi, että EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään tämän päätöksen mukaisesti. Kirjaamot on perustettava liitteessä A määritellyn mukaisiksi turva-alueiksi.

Kukin unionin edustusto perustaa oman EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen kirjaamon.

EUH:n turvallisuusviranomaisen nimittää näille kirjaamoille ylikirjaajan.

21. Tässä päätöksessä kirjaamisella turvallisuustarkoituksiin (jäljempänä 'kirjaaminen') tarkoitetaan sellaisten menettelyjen soveltamista, joilla kirjataan aineiston elinkaari, myös sen jakelu ja hävittäminen. Jos kyseessä on viestintä- ja tietojärjestelmä, kirjaamisen menettelyt voidaan suorittaa sen omien prosessien avulla.

22. Kaikki CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan aineisto on kirjattava, kun aineisto saapuu organisaatioyksikköön, unionin edustustot mukaan lukien, tai lähtee siitä. TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tiedot on kirjattava niille tarkoitetuissa kirjaamoissa.
23. Keskuskirjaamo on EUH:n päätoimipaikan pääasiallinen saapumis- ja lähtöpaikka kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tapahtuvaa turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoa varten. Se pitää kirjaa kaikesta tällaisesta tietojen vaihdosta.
24. Korkea edustaja hyväksyy turvallisuustarkoituksiin kirjattavia EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja koskevan turvallisuuspolitiikan tämän päätöksen 14 artiklan mukaisesti.

Tres secret UE/EU top secret -turvallisuusluokan tietojen kirjaamot

25. EUH:n päätoimipaikkaan on nimettävä keskuskirjaamo, joka toimii TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tietojen keskitettynä vastaanottaja- ja lähettäjäviranomaisena. Tarvittaessa voidaan nimetä alakirjaamoja tällaisien tietojen käsittelemiseksi kirjaamistarkoituksiin.
26. TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET -asiakirjoja ei saa toimittaa suoraan saman TRÈS SECRET UE /EU TOP SECRET -keskuskirjaamon alakirjaamosta toiseen tai niiden ulkopuolelle ilman keskuskirjaamon nimenomaista kirjallista hyväksyntää.

IV EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN ASIAKIRJOJEN JÄLJENTÄMINEN JA KÄÄNTÄMINEN

27. TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET -asiakirjoja ei saa jäljentää eikä kääntää ilman niiden luovuttajan kirjallista etukäteissuostumusta.
28. Jos SECRET UE/EU SECRET- ja sitä alemman turvallisuusluokan asiakirjojen luovuttaja ei ole kieltänyt jäljentämästä tai kääntämästä asiakirjoja, ne voidaan jäljentää tai kääntää niiden haltijan pyynnöstä.
29. Jäljennöksiin ja käännöksiin sovelletaan alkuperäistä asiakirjaa koskevia turvatoimia. Jäljennöksiä CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja sitä ylemmän turvallisuusluokan asiakirjoista saa luoda vain asianomainen (ala)kirjaamo varmennetulla kopiokoneella. Jäljennökset on kirjattava.

V EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN KULJETTAMINEN

30. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen fyysiseen kuljettamiseen sovelletaan 31–41 kohdassa säädettyjä suojaustoimenpiteitä. Jos EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja siirretään sähköisillä tallennusvälineillä ja sen estämättä, mitä liitteessä A olevan 7 artiklan 4 kohdassa säädetään, jäljempänä esitettyjä suojaustoimenpiteitä voidaan täydentää EUH:n turvallisuusviranomaisen määräämillä asianmukaisilla teknisillä vastatoimenpiteillä, jotta minimoitaisiin katoamisen tai vaurantumisen riski.
31. EUH:n turvallisuusviranomaisen on annettava ohjeet EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen kuljettamisesta tämän päätöksen mukaisesti.

Rakennuksen tai suljetun rakennusryhmän sisällä

32. Rakennuksen tai suljetun rakennusryhmän sisällä kuljetettavat EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on peitettävä niin, ettei niiden sisältö ole näkyvissä.
33. TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tietoja saavat kuljettaa rakennuksen tai suljetun rakennusryhmän sisällä vain asianmukaisesti turvallisuusselvitetyt henkilöt, ja ne on kuljetettava sinetöidyssä kirjekuoreissa, johon on merkitty vain vastaanottajan nimi.

EU:n alueella

34. EU:n alueella rakennusten tai tilojen välillä kuljetettavat EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on pakattava niin, että ne on suojattu luvattomalta ilmitulolta.
35. SECRET UE/EU SECRET- tai sitä alemman turvallisuusluokan tiedot on kuljetettava EU:n alueella jollakin seuraavista tavoista:

(a) sotilaskuriirilla, valtion kuriirilla tai diplomaattikuriirilla tapauksen mukaan;

(b) henkilökohtaisesti, jos

(i) EU:n turvallisuusluokitellut tiedot ovat koko ajan kuljettajansa hallussa, paitsi jos ne on tallennettu liitteessä A II säädettyjen vaatimusten mukaisesti;

(ii) EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ei avata matkalla eikä lueta julkisilla paikoilla;

(iii) henkilöillä on asianmukainen turvallisuus selvitys, ja heille selvitetään heidän turvallisuutta koskeva vastuunsa;

(iv) henkilöille annetaan tarvittaessa kuriiritodistus;

(c) postipalvelujen tai kaupallisten kuriiripalvelujen välityksellä, jos

(i) asiaankuuluva kansallinen turvallisuusviranomaisen on hyväksynyt ne kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti;

(ii) ne soveltavat asianmukaisia suojatoimenpiteitä tämän päätöksen 20 artiklan 1 kohdan nojalla laadittavissa turvallisuusohjeissa asetettavien vähimmäisvaatimusten mukaisesti.

Kuljettaessa tietoja jäsenvaltiosta toiseen c alakohdan säännökset koskevat korkeintaan CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL -turvallisuusluokan tietoja.

36. CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokkiin kuuluva aineisto (esimerkiksi laitteet tai koneet), joita ei voida kuljettaa 34 kohdassa tarkoitetuilla tavoilla, on kuljetettava rahtina kaupallisten rahdinkuljettajien välityksellä liitteen A V mukaisesti.

37. TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tiedot on kuljetettava rakennusten tai tilojen välillä EU:n alueella tapauksen mukaan sotilaskuriirilla, valtion kuriirilla tai diplomaattikuriirilla.

EU:sta kolmannen maan alueelle tai EU:n yksikköjen välillä kolmansissa maissa

38. EU:sta kolmannen maan alueelle tai EU:n yksikköjen välillä kolmansissa maissa kuljetettavat EU:n turvallisuusluokitellut tiedot on pakattava niin, että ne on suojattu luvattomalta ilmitulolta.

39. CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokkien tiedot, joita kuljetetaan EU:sta kolmannen maan alueelle, ja SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tiedot, joita kuljetetaan EU:n yksikköjen välillä kolmansissa maissa, on kuljetettava jollakin seuraavista tavoista:

(a) sotilas- tai diplomaattikuriirilla;

(b) henkilökohtaisesti, jos

(i) pakkauksessa on virallinen sinetti tai siitä käy ilmi, että kyseessä on virallinen lähetys, jolle ei tehdä tulli- tai turvallisuustarkastusta;

(ii) henkilöillä on kuriiritodistus, jossa yksilöidään pakkaus ja valtuutetaan henkilöt kuljettamaan sitä;

(iii) EU:n turvallisuusluokitellut tiedot ovat koko ajan kuljettajansa hallussa, paitsi jos ne on tallennettu liitteessä A II säädettyjen vaatimusten mukaisesti;

(iv) EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ei avata matkalla eikä lueta julkisilla paikoilla; ja

(v) henkilöillä on asianmukainen turvallisuus selvitys, ja heille selvitetään heidän turvallisuutta koskeva vastuunsa.

40. Kuljettaessa EU:n kolmannelle maalle tai kansainväliselle järjestölle luovuttamia CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- ja SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokkien tietoja on noudatettava liitteessä A olevan 10 artiklan 2 kohdan mukaisen tietoturvaluokituksen tai hallinnollisen järjestelyn asiaankuuluvia määräyksiä.

41. RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan tietoja voidaan kuljettaa EU:sta kolmannen maan alueelle myös postipalvelujen tai kaupallisten kuriiripalvelujen välityksellä.

42. TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan tiedot on kuljetettava EU:sta kolmannen valtion alueelle tai EU:n yksikköjen välillä kolmansissa maissa sotilas- tai diplomaattikuriirilla.

VI EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN HÄVITTÄMINEN

43. EU:n turvallisuusluokitellut tiedot, joita ei enää tarvita, voidaan hävittää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta arkistointia koskevia sääntöjä ja määräyksiä.

44. Asiakirjat, jotka on kirjattava liitteessä A olevan 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti, on hävitettävä niistä vastaavassa kirjaamossa niiden haltijan tai toimivaltaisen viranomaisen määräyksestä. Lokikirjat ja muut kirjaustiedot on päivitettävä vastaavasti.
45. SECRET UE/EU SECRET- tai TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokan asiakirjojen hävittäminen on suoritettava todistajan läsnä ollessa; todistajalla on oltava vähintään hävitettävän asiakirjan turvallisuusluokkaa vastaava turvallisuusselvitys.
46. Sekä kirjaajan että todistajan, jos jälkimmäisen läsnäoloa vaaditaan, on allekirjoitettava hävittämistodistus, joka tallennetaan kirjaamoon. Kirjaamon on säilytettävä TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -asiakirjojen hävittämistodistukset vähintään kymmenen vuoden ajan sekä CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL ja SECRET UE/EU SECRET -asiakirjojen hävittämistodistukset vähintään viiden vuoden ajan.
47. Turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen, myös RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan asiakirjojen, hävittämisessä on käytettävä menetelmiä, jotka vastaavat asiaankuuluvia EU- tai vastaavia standardeja tai jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kansallisten teknisten standardien mukaisesti, jotta estetään tietojen kokoaminen uudelleen kokonaan tai osittain.
48. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen tallentamiseen käytetyt atk-talennevälineet on hävitettävä liitteessä A IV olevan 36 kohdan mukaisesti.

VII TURVALLISUUSTARKASTUKSET

EUH:n turvallisuustarkastukset

49. Tämän päätöksen 15 artiklan mukaisesti EUH:n turvallisuustarkastukset käsittävät
- (a) yleiset turvallisuustarkastukset, joiden tarkoituksena on arvioida EUH:n päätoimipaikan, unionin edustustojen ja kaikkien niistä riippuvaisten tai niihin liittyvien tilojen yleinen turvallisuustaso ja etenkin EUH:n turvallisuusasetusten suojaamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tehokkuus;
- (b) EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuustarkastukset, joiden tarkoituksena on, yleensä hyväksyntää varten, arvioida EUH:n päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tehokkuus.
- Tarkastuksia tehdään muun muassa
- (i) sen varmistamiseksi, että tässä päätöksessä säädettyjä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevia vähimmäisvaatimuksia noudatetaan;
- (ii) turvallisuuden ja tehokkaan riskinhallinnan merkityksen korostamiseksi tarkastetuissa yksiköissä;
- (iii) vastatoimien suosittelemiseksi niiden erityisten vaikutusten lieventämiseksi, joita turvallisuusluokiteltujen tietojen luottamuksellisuuden, eheyden tai saatavuuden menetyksellä on; ja
- (iv) turvallisuusviranomaisten jatkuvan turvallisuuskoulutuksen ja turvallisuustietoisuutta lisäävien ohjelmien tehostamiseksi.

EUH:n turvallisuustarkastusten suorittaminen ja niistä raportointi

50. EUH:n turvallisuustarkastuksia suorittaa EUH:n turvallisuusosaston tarkastusryhmä tarvittaessa muiden EU:n toimielinten tai jäsenvaltioiden turvallisuusasiantuntijoiden tuella.
- Tarkastusryhmän on päästävä kaikkiin paikkoihin, joissa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään, erityisesti kirjaamoihin ja viestintä- ja tietojärjestelmien sijoituspaikkoihin.
51. EUH:n turvallisuustarkastuksia unionin edustustoissa voidaan suorittaa aina tarvittaessa kolmansissa maissa olevien jäsenvaltioiden suurlähetystöjen turvallisuusvastaavien tuella.
52. EUH:n turvallisuusviranomaisen hyväksyy ennen kunkin kalenterivuoden loppua EUH:n tarkastusohjelman seuraavaksi vuodeksi.
53. EUH:n turvallisuusviranomaisen voi järjestää edellä mainittuun ohjelmaan sisällyttämiä turvallisuustarkastuksia aina tarvittaessa.

54. Tarkastuksen päätteeksi tarkastetulle yksikölle on esitettävä tärkeimmät päätelmät ja suositukset. Tämän jälkeen tarkastusryhmän on laadittava tarkastuksesta raportti. Jos on ehdotettu korjaavia toimia tai annettu suosituksia, niistä on annettava raportissa riittävästi yksityiskohtaisia tietoja tehtyjen päätelmien tueksi. Raportti on toimitettava EUH:n turvallisuusviranomaiselle ja tarkastetun yksikön päällikölle.

EUH:n turvallisuusosaston vastuulla on laatia säännöllisin väliajoin raportti, jossa selostetaan tietyn jakson aikana suoritetuista tarkastuksista saatuja kokemuksia. EUH:n turvallisuuskomitea tarkastelee raporttia.

SEU-sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla perustettujen EU:n virastojen ja elinten turvallisuustarkastusten suorittaminen ja niistä raportointi

55. EUH:n turvallisuusosasto voi tarvittaessa nimetä asiantuntijoita, jotka osallistuvat SEU-sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla perustettujen EU:n virastojen ja elinten turvallisuustarkastuksia suorittaviin EU:n yhteisiin tarkastusryhmiin.

EUH:n turvallisuustarkastusten tarkastusluettelo

56. EUH:n turvallisuusosasto laatii ja pitää ajan tasalla luettelon asioista, jotka on tarkastettava EUH:n turvallisuustarkastuksen yhteydessä. Tarkastusluettelo on toimitettava EUH:n turvallisuuskomitealle.
57. Tarkastusluettelon täydentämiseen tarvittavat tiedot on varsinkin tarkastuksen aikana hankittava tarkastettavan yksikön turvallisuushallinnolta. Kun tarkastusluetteloon on lisätty yksityiskohtaiset vastaukset, sille on määriteltävä turvallisuusluokka tarkastetun yksikön suostumuksella. Luetteloa ei liitetä osaksi tarkastusraporttia.

LIITE A IV

VIESTINTÄ- JA TIETOJÄRJESTELMISSÄ KÄSITELTÄVIEN EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN SUOJAAMINEN**I JOHDANTO**

1. Tässä liitteessä vahvistetaan liitteessä A olevan 8 artiklan täytäntöönpanosäännökset.
2. Seuraavat tietojen turvaamisen ominaisuudet ja käsitteet ovat olennaisia operaatioiden turvallisuuden ja asianmukaisen toiminnan kannalta viestintä- ja tietojärjestelmissä:

Aitous:	tae siitä, että tiedot ovat aitoja ja vilpittömässä mielessä toimivista lähteistä;
Saatavuus:	ominaisuus, että tiedot ovat pyynnöstä valtuutetun yksikön saatavilla ja käytettävissä;
Luottamuksellisuus:	ominaisuus, että tiedot eivät paljastu sivullisille henkilöille, yksiköille eikä prosesseille;
Eheys:	ominaisuus, että tietojen ja resurssien oikeellisuus ja täydellisyys turvataan;
Kiistattomuus:	kyky todistaa tietty toimi tai tapahtuma tapahtuneeksi niin, ettei sitä voida myöhemmin kiistää.

II TIEDONTURVAAMISPERIAATTEET

3. Jäljempänä esitetyt säännökset muodostavat kaikkien EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja käsittelevien viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuuden lähtökohdan. Säännösten täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset määritellään tietojen turvaamista koskevissa turvallisuuspolitiikoissa ja turvallisuusohjeissa.

Turvallisuusriskien hallinta

4. Turvallisuusriskien hallinnan on oltava erottamaton osa viestintä- ja tietojärjestelmän määrittelyä, kehittämistä, käyttöä ja ylläpitoa. Riskinhallinta (arviointi, käsittely, hyväksyminen ja viestintä) on toteutettava iteroivana prosessina, johon osallistuu järjestelmän omistajien, hankkeesta vastaavien viranomaisten, toiminnasta vastaavien viranomaisten ja turvallisuusjärjestelyt hyväksyvien viranomaisten edustajia, ja siinä on käytettävä vakiintunutta, avointa ja täysin ymmärrettävää riskinarviointiprosessia. Viestintä- ja tietojärjestelmän laajuus ja resurssit on määriteltävä selkeästi riskinhallintaprosessin aluksi.
5. EUH:n toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava viestintä- ja tietojärjestelmiin mahdollisesti kohdistuvia uhkia ja pidettävä yllä ajantasaisia ja tarkkoja uhka-arvioita, jotka perustuvat senhetkiseen toimintaympäristöön. Niiden on jatkuvasti päivitettävä haavoittuvuusasioita koskevia tietojaan ja tarkistettava säännöllisin väliajoin haavoittuvuusarviota mukautuakseen muuttuvaan tietotekniikkaympäristöön.
6. Turvallisuusriskin hallinnalla on pyrittävä toteuttamaan turvatoimien yhdistelmä, jolla saadaan aikaan tyydyttävä tasapaino käyttäjien vaatimusten ja turvallisuuteen kohdistuvan jäännösriskin välillä.
7. Asiaankuuluvan turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen viestintä- ja tietojärjestelmän hyväksymistä varten määrittämät erityiset vaatimukset, laajuus ja yksityiskohtaisuus on suhteutettava arvioituun riskiin ottaen huomioon kaikki asiaankuuluvat tekijät, myös viestintä- ja tietojärjestelmässä käsiteltävien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokka. Hyväksyntään on liitettävä vastuuviranomaisen virallinen lausunto jäännösriskistä ja sen hyväksymisestä.

Viestintä- ja tietojärjestelmän turvallisuus sen koko elinkaaren ajan

8. Turvallisuuden varmistamista on pidettävä vaatimuksena koko viestintä- ja tietojärjestelmän elinkaaren ajan sen alullepanosta käytöstä poistamiseen.
9. Elinkaaren kussakin vaiheessa on määriteltävä kunkin viestintä- ja tietojärjestelmään osallistuvan toimijan tehtävät ja toimijoiden vuorovaikutus järjestelmän turvallisuuden kannalta.
10. Viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuus, myös niiden tekniset ja muut kuin tekniset turvatoimet, on testattava hyväksymisprosessin aikana sen varmistamiseksi, että asianmukainen turvaamistaso saavutetaan, ja sen tarkistamiseksi, että ne on moitteettomasti toteutettu, integroitu ja konfiguroitu.
11. Turvallisuutta koskevat arvioinnit, tarkastukset ja uudelleentarkastelut on suoritettava määräajoin viestintä- ja tietojärjestelmän toiminnan ja huollon aikana sekä poikkeuksellisten tilanteiden ilmetessä.

12. Viestintä- ja tietojärjestelmän turvallisuusasiakirjoja on kehitettävä sen elinkaaren aikana erottamattomana osana muutosten ja asetusten hallintaprosessia.

Parhaat toimintatavat

13. EUH:n on tehtävä yhteistyötä neuvoston pääsihteeristön, komission ja jäsenvaltioiden kanssa parhaiden toimintatapojen kehittämiseksi viestintä- ja tietojärjestelmissä käsiteltävien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista varten. Parhaita toimintatapoja koskeissa ohjeissa on vahvistettava viestintä- ja tietojärjestelmiä koskevat tekniset, fyysiset, organisatoriset ja menettelyyn liittyvät turvatoimet, joiden tehokkuus tiettyjen uhkien ja haavoittuvuuksien torjumisessa on todistettu.
14. Viestintä- ja tietojärjestelmissä käsiteltävien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisessa on hyödynnettävä tietojen turvaamiseen EU:ssa ja sen ulkopuolella osallistuvien yksiköiden kokemuksia.
15. Parhaiden toimintatapojen levittämisen ja niiden myöhemmän noudattamisen on edesautettava yhtäläisen turvaamistason aikaansaamista EUH:n käyttämissä eri viestintä- ja tietojärjestelmissä, joissa käsitellään EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja.

Syvyysuuntainen turvallisuus

16. Viestintä- ja tietojärjestelmiin kohdistuvan riskin vähentämiseksi on toteutettava joukko teknisiä ja muita turvatoimia, joilla järjestetään monitasoinen puolustus. Tasoja ovat
- (a) *ennaltaehkäisy*: turvatoimet, joilla pyritään torjumaan mahdolliset vihamieliset suunnitelmat viestintä- ja tietojärjestelmään kohdistuvasta hyökkäyksestä;
  - (b) *estäminen*: turvatoimet, joilla pyritään vaikeuttamaan hyökkäystä viestintä- ja tietojärjestelmää vastaan tai estämään se;
  - (c) *havaitseminen*: turvatoimet, joilla pyritään paljastamaan hyökkäys viestintä- ja tietojärjestelmää vastaan;
  - (d) *vastustuskyky*: turvatoimet, joilla pyritään rajoittamaan hyökkäyksen vaikutukset mahdollisimman pieneen osaan tietoja tai viestintä- ja tietojärjestelmän resursseja ja estämään muut vahingot;
  - (e) *tilanteen korjaaminen*: turvatoimet, joilla pyritään viestintä- ja tietojärjestelmän suojatun tilanteen palauttamiseen.

Tällaisten turvatoimien pakollisuus- ja sovellettavuusaste on määriteltävä riskinarvioinnin perusteella.

17. EUH:n toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että ne voivat käsitellä poikkeuksellisia tapahtumia, jotka saattavat ulottua organisaatioiden ja kansallisten rajojen ulkopuolelle, jotta voidaan koordinoita vastatoimia ja jakaa tapahtumia ja niihin liittyviä riskejä koskevia tietoja (tietotekniset hätävalmiudet).

Vähimmäistoimintojen ja pienimmän mahdollisen etuoikeuden periaate

18. Tarpeettoman riskin välttämiseksi on otettava käyttöön vain käyttövaatimusten kannalta olennaiset toiminnot, laitteet ja palvelut.
19. Viestintä- ja tietojärjestelmän käyttäjille ja automaattisille prosesseille on annettava vain ne tiedot, etuoikeudet tai valtuutukset, jotka ovat niiden tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä, jotta rajoitettaisiin onnettomuuksista, virheistä tai järjestelmän resurssien luvattomasta käytöstä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja.
20. Jos viestintä- ja tietojärjestelmässä on tarpeen suorittaa kirjaamismenettelyjä, ne on tarkistettava osana hyväksymisprosessia.

Tietojen turvaamisen merkityksen tiedostaminen

21. Tietoisuus riskeistä ja käytettävissä olevista turvatoimista on viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuuden tärkein puolustamiskeino. Viestintä- ja tietojärjestelmien elinkaaren osallistuvien kaikkien henkilöiden, myös käyttäjien, on erityisesti ymmärrettävä
- (a) että turvallisuuden vaarantuminen voi merkittävästi vahingoittaa viestintä- ja tietojärjestelmiä ja koko organisaatiota;
  - (b) että yhteenliitettävyydestä ja keskinäisestä riippuvuudesta saattaa aiheutua vahinkoa muille;
  - (c) henkilökohtainen vastuunsa ja tilivelvollisuutensa viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuudesta sen mukaan, mikä on heidän tehtävänsä järjestelmissä ja prosesseissa.
22. Sen varmistamiseksi, että turvallisuuteen liittyvät vastuut ymmärretään, koko henkilöstölle, myös johtohenkilöstölle ja viestintä- ja tietojärjestelmien käyttäjille, on annettava pakollista koulutusta tiedonturvaamisesta ja sen tiedostamisesta.

Tietoturvaluokitusarvioinnin ja hyväksynnän

23. Turvatoimilta vaadittava varmuusaste, joka määritellään turvaamistasona, on vahvistettava riskinhallintaprosessin tulosten perusteella asiaankuuluvien turvakuokituspolitiikkojen ja -ohjeiden mukaisesti.
24. Turvaamistaso on tarkistettava käyttämällä kansainvälisesti tunnustettuja tai kansallisesti hyväksytyjä prosesseja ja menettelytapoja. Näitä ovat pääasiassa arviointi, tarkastukset ja auditointi.
25. Jäsenvaltion kansallisen salaustuotteiden hyväksyntäviranomaisen on arvioitava ja hyväksyttävä EU:n turvakuokitusluokittelujen tietojen suojaamisessa käytettävät salaustuotteet.
26. Ennen kuin salaustuotteiden hyväksymistä suositellaan EUH:n salaustuotteiden hyväksyntäviranomaiselle tämän päätöksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti, niiden on läpäistävä jonkin sellaisen jäsenvaltion asianmukaisesti pätevän viranomaisen (AQUA-viranomaisen) ulkopuolinen arviointi, joka ei osallistu laitteiden suunnitteluun eikä valmistukseen. Ulkopuoliselta arvioinnilta edellytettävä yksityiskohtaisuus riippuu korkeimmasta turvakuokitusluokasta, johon kuuluvia EU:n turvakuokitusluokiteltuja tietoja kyseisillä tuotteilla on tarkoitus suojata.
27. Jos se on perusteltua erityisistä toiminnallisista syistä, EUH:n salaustuotteiden hyväksyntäviranomaisen voi neuvoston turvakuokituskomitean suosituksesta jättää soveltamatta 25 tai 26 kohdan mukaisia vaatimuksia ja myöntää tilapäisen hyväksynnän erikseen määritellyksi ajaksi tämän päätöksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
28. AQUA-viranomaisen on oltava jäsenvaltion salaustuotteiden hyväksyntäviranomaisen, joka on neuvoston vahvistamin perustein hyväksytty suorittamaan EU:n turvakuokitusluokiteltujen tietojen suojaamiseen tarkoitettujen salaustuotteiden ulkopuolinen arviointi.
29. Korkea edustaja hyväksyy sellaisilta tietoturvaluokitusarvioinnilta vaadittavia ominaisuuksia ja kyseisten tuotteiden hyväksyntää koskevan turvakuokituspolitiikan, jotka eivät ole salaustuotteita.

Tietojen lähettäminen turva-alueilla

30. Sen estämättä, mitä tässä päätöksessä säädetään, jos EU:n turvakuokitusluokiteltujen tietojen lähettäminen tapahtuu turva-alueilla, salaamatonta jakelua tai alemman tason salausta voidaan käyttää riskinhallintaprosessin tulosten perusteella ja turvakuokitusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen luvalla.

Viestintä- ja tietojärjestelmien suojaus yhdenliittäminen

31. Tässä päätöksessä yhdenliittämisellä tarkoitetaan kahden tai useamman tietotekniikkajärjestelmän välitöntä liittämistä toisiinsa tietojen ja muiden tietoresurssien (esimerkiksi viestinnän) jakamiseksi yksi- tai monisuuntaisesti.
32. Viestintä- ja tietojärjestelmän on käsiteltävä kaikkia toisiinsa liitettyjä tietotekniikkajärjestelmiä epäluotettavina ja toteutettava suojatoimia, joilla valvotaan turvakuokitusluokiteltujen tietojen vaihtoa.
33. Liitettäessä viestintä- ja tietojärjestelmä toiseen tietotekniikkajärjestelmään seuraavien perusvaatimusten on täyttyttävä:
  - (a) toimivaltaisten viranomaisten on todettava ja hyväksyttävä yhdenliittämisestä koskevat toiminta- tai käyttövaatimukset;
  - (b) yhdenliittämisen on käytävä läpi riskinhallinta- ja hyväksyntäprosessi, ja se on hyväksyttävä toimivaltaisella turvakuokitusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisella; ja
  - (c) kaikkien viestintä- ja tietojärjestelmien turva-alueella on toteutettava rajojen suojauspalvelut.
34. Hyväksytyin viestintä- ja tietojärjestelmän ja suojaamattoman tai julkisen verkon välillä ei saa olla yhdenliittämiä, paitsi jos viestintä- ja tietojärjestelmään on asennettu tarkoitusta varten hyväksytyt rajojen suojauspalvelut viestintä- ja tietojärjestelmän ja suojaamattoman tai julkisen verkon välille. Toimivaltaisen tiedonturvaamisviranomaisen on tarkistettava tällaisten yhdenliittämiä turvatoimet, ja toimivaltaisen turvakuokitusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen on hyväksyttävä ne.

Jos suojaamatonta tai julkista verkkoa käytetään ainoastaan siirtovälineenä ja tiedot on salattu tämän päätöksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytyllä salaustuotteella, tällaista liittämistä ei pidetä yhdenliittämiä.

35. TRES SECRET UE/EU TOP SECRET -turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyyn hyväksytyin viestintä- ja tietojärjestelmän välitön tai porrastettu yhteenliitántä suojaamattoman tai julkisen verkon kanssa on kiellettyä.

Atk-talennevälineet

36. Atk-talennevälineet on hävitettävä EUH:n turvallisuusviranomaisen hyväksymien menettelyjen mukaisesti.
37. Atk-talennevälineitä voidaan käyttää uudelleen, niiden turvallisuusluokkaa voidaan alentaa tai se voidaan poistaa tämän päätöksen 7 artiklan 2 kohdan nojalla vahvistettavan turvallisuuspolitiikan mukaisesti.

Hätätilanteet

38. Sen estämättä, mitä tässä päätöksessä säädetään, jäljempänä kuvattuja erityismenettelyjä voidaan soveltaa rajoitetun ajan hätätapauksessa, esimerkiksi kriisitilanteen uhatessa tai toteutuessa, konfliktissa, sotatilanteissa taikka poikkeuksellisissa toimintaolosuhteissa.
39. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen lähettämisessä voidaan käyttää alemmaa turvallisuusluokkaa varten hyväksytyjä salaustuotteita tai ne voidaan lähettää ilman salausta toimivaltaisen viranomaisen suostumuksella, jos viivästyminen aiheuttaisi selvästi suuremman vahingon kuin turvallisuusluokitellun aineiston mahdollisen paljastumisen aiheuttama vahinko ja jos
- (a) lähettäjällä ja vastaanottajalla ei ole vaadittua salauslaitetta tai ei mitään salauslaitetta; ja
- (b) turvallisuusluokiteltua aineistoa ei voida toimittaa perille ajoissa muulla tavoin.
40. Edellä 39 kohdassa esitetyissä olosuhteissa lähetetyissä turvallisuusluokitelluissa tiedoissa ei saa olla mitään merkintöjä eikä mainintoja, jotka erottavat ne turvallisuusluokittelemattomista tiedoista tai tiedoista, jotka voidaan suojata käytettävissä olevalla salaustuotteella. Tietojen vastaanottajille on ilmoitettava turvallisuusluokasta viipymättä muulla tavoin.
41. Jos 39 kohtaa sovelletaan, EUH:n turvallisuusosastolle ja sen välityksellä EUH:n turvallisuuskomitealle on annettava asiasta raportti. Raportissa on mainittava ainakin kunkin EU:n turvallisuusluokitellun tiedon lähettäjä, vastaanottaja ja luovuttaja.

III TIEDONTURVAAMISTEHTÄVÄT JA -VIRANOMAISET

42. EUH:n on perustettava alla olevat tiedonturvaamistehtävät. Näiden tehtävien hoitamista varten ei ole tarpeen perustaa erillisiä organisaatioyksiköitä. Niillä on oltava erilliset toimeksiannot. Nämä tehtävät ja niihin liittyvät vastuut voidaan kuitenkin yhdistää samaan organisaatioyksikköön tai hajottaa eri organisaatioyksiköille edellyttäen, että sisäiset eturistiriidat tai tehtävien ristiriitaisuus vältetään.

Tiedonturvaamisviranomainen

43. Tiedonturvaamisviranomainen huolehtii
- (a) tietojen turvaamista koskevien turvallisuuspolitiikkojen ja -ohjeiden laatimisesta sekä niiden toimivuuden ja asianmukaisuuden valvomisesta;
- (b) salaustuotteisiin liittyvien teknisten tietojen tallessa pitämisestä ja hallinnoinnista;
- (c) sen varmistamisesta, että EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi valitut tiedonturvaamistoimenpiteet ovat niiden kelpoisuutta ja valintaa koskevien politiikkojen mukaisia;
- (d) sen varmistamisesta, että salaustuotteiden valinnassa noudatetaan niiden kelpoisuutta ja valintaa koskevia politiikkoja;
- (e) tietojen turvaamista koskevan koulutuksen ja tietoisuuden koordinoinnista;
- (f) järjestelmän toimittajan, turvallisuusalan toimijoiden ja käyttäjien edustajien kuulemisesta tietojen turvaamista koskevien turvallisuuspolitiikkojen ja -ohjeiden osalta;
- (g) sen varmistamisesta, että tiedonturvaamisasioita käsittelevän EUH:n turvallisuuskomitean asiantuntijakokoonpanon käytettävissä on riittävä asiantuntemus.

TEMPEST-viranomainen

44. TEMPEST-viranomainen vastaa siitä, että viestintä- ja tietojärjestelmät ovat TEMPEST-politiikan ja -ohjeiden mukaisia. Se hyväksyy TEMPEST-vastatoimet laitteistoille ja tuotteille, joilla EU:n turvallisuusluokitellut tiedot suojataan määrättyyn turvallisuusluokkaan asti tuotteen käyttöympäristössä.

Salauslaitteiden hyväksyntäviranomainen

45. Salauslaitteiden hyväksyntäviranomainen vastaa sen varmistamisesta, että salaustuotteet ovat kulloisenkin salauspolitiikan mukaisia. Se hyväksyy salaustuotteen, jolla EU:n turvallisuusluokitellut tiedot suojataan määrättyyn turvallisuusluokkaan asti tuotteen käyttöympäristössä.

Salaisen aineiston jakelusta vastaava viranomainen

46. Salaisen aineiston jakelusta vastaava viranomainen huolehtii
- (a) EU:n salausaineiston hallinnoinnista ja kirjanpidosta;
  - (b) sen varmistamisesta, että EU:n salausaineiston kirjanpidossa, suojatussa käsittelyssä, säilyttämisessä ja jakelussa käytetään asianmukaisia menettelyjä ja että sitä varten on perustettu asianmukaiset kanavat;
  - (c) EU:n salausaineiston siirtämisestä sitä käyttäville henkilöille tai yksiköille tai sitä käyttäviltä henkilöiltä tai yksiköiltä.

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen

47. Kunkin järjestelmän turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen huolehtii
- (a) sen varmistamisesta, että viestintä- ja tietojärjestelmä on asiaankuuluvien turvallisuuspolitiikkojen ja -ohjeiden mukainen, ja lausunnon antamisesta viestintä- ja tietojärjestelmän hyväksymisestä, minkä nojalla EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja voidaan käsitellä tietyyn turvallisuusluokkaan asti järjestelmän käyttöympäristössä; lausunnossa on ilmoitettava hyväksynnän ehdot ja edellytykset sekä perusteet, joiden täytyessä järjestelmä on hyväksyttävä uudelleen;
  - (b) asiaankuuluvien periaatteiden mukaisen turvallisuusjärjestelyjen hyväksymisprosessin perustamisesta sekä alaisuudessaan olevien viestintä- ja tietojärjestelmien hyväksymisedellytysten ilmoittamisesta selkeästi;
  - (c) sellaisen turvallisuushyväksyntästrategian määrittelemisestä, jossa määritetään hyväksymisprosessin yksityiskohtaisuus niin, että se on suhteutettu vaadittuun turvaamistasoon;
  - (d) turvallisuuteen liittyvien asiakirjojen tarkastelusta ja hyväksymisestä, riskinhallintaa ja jäännösriskiä koskevat lausunnot, järjestelmäkohtaiset turvavaatimusilmoitukset (jäljempänä "SSRS"), turvallisuusjärjestelyjen täytäntöönpanon tarkistusasiakirjat ja turvamenettelyt mukaan luettuina, ja sen varmistamisesta, että ne ovat EUH:n turvallisuusääntöjen ja -politiikkojen mukaisia;
  - (e) viestintä- ja tietojärjestelmiin liittyvien turvatoimien täytäntöönpanon tarkistamisesta tekemällä tai teettämällä turvallisuutta koskevia arviointeja, tarkastuksia tai uudelleentarkasteluja;
  - (f) viestintä- ja tietojärjestelmään liittyvien arkaluonteisten tehtävien turvallisuusvaatimusten (esimerkiksi henkilöturvallisuusselvitysten tasojen) määrittelemisestä;
  - (g) viestintä- ja tietojärjestelmän turvallisuuden varmistamiseen käytettyjen hyväksytyjen salaus- ja TEMPEST-tuotteiden valinnan vahvistamisesta;
  - (h) viestintä- ja tietojärjestelmän muihin viestintä- ja tietojärjestelmiin liittämisen hyväksymisestä tai tapauksen mukaan osallistumisesta sen yhteiseen hyväksymiseen; ja
  - (i) järjestelmän toimittajan, turvallisuusalan toimijoiden ja käyttäjien edustajien kuulemisesta turvallisuusriskien hallinnasta, erityisesti jäännösriskistä, ja hyväksymislausekkeiden ehtoista ja edellytyksistä.
48. EUH:n turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen vastaa kaikkien EUH:n toimivallan puitteissa käytettävien viestintä- ja tietojärjestelmien hyväksymisestä.

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksymislautakunta

49. Yhteinen turvallisuusjärjestelyjen hyväksymislautakunta vastaa sekä EUH:n että jäsenvaltioiden turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisten toimivallan puitteissa käytettävien viestintä- ja tietojärjestelmien hyväksymisestä. Lautakunnan kokoonpanossa on turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen edustaja kustakin jäsenvaltiosta, ja neuvoston pääsihteeristön ja komission turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisten edustajat osallistuvat sen kokouksiin. Muut yhteisöt, joilla on solmuja viestintä- ja tietojärjestelmässä, kutsutaan kokouksiin, kun niissä käsitellään kyseistä järjestelmää.

Lautakunnan puheenjohtajana toimii EUH:n turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen edustaja. Lautakunta tekee päätöksensä niiden toimielinten, jäsenvaltioiden ja muiden yksiköiden, joilla on solmuja viestintä- ja tietojärjestelmässä, turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisten edustajien konsensuksella. Se antaa määräajoin toiminnastaan raportteja EUH:n turvallisuuskomitealle ja ilmoittaa sille kaikista hyväksymislausunnoista.

Operatiivinen tiedonturvaamisviranomainen

50. Kunkin järjestelmän operatiivinen tiedonturvaamisviranomainen huolehtii

- (a) turvallisuusasiakirjojen laatimisesta turvallisuuspolitiikan ja -ohjeiden mukaisesti, erityisesti SSRS:n ja siihen kuuluvan jäännösriskiä koskevan lausunnon, turvamenettelyjen ja viestintä- ja tietojärjestelmän hyväksymisprosessiin kuuluvan salaussuunnitelman laatimisesta;
  - (b) osallistumisesta järjestelmäkohtaisten teknisten turvatoimien, -laitteiden ja -ohjelmistojen valintaan ja testaamiseen niiden täytäntöönpanon valvomiseksi ja sen varmistamiseksi, että ne on asennettu ja konfiguroitu turvallisesti ja että niitä ylläpidetään asiaankuuluvien turvallisuusasiakirjojen mukaisesti;
  - (c) osallistumisesta TEMPEST-turvatoimien ja -laitteiden valintaan, jos sitä edellytetään SSRS:ssä, ja sen varmistamisesta, että laitteet on asennettu turvallisesti ja että niitä ylläpidetään yhteistyössä TEMPEST-viranomaisen kanssa;
  - (d) Turvamenettelyjen täytäntöönpanon ja soveltamisen valvomisesta sekä tarvittaessa operatiivisen turvallisuusvastuun siirtämisestä järjestelmän omistajalle;
  - (e) salaustuotteiden hallinnoinnista ja käsittelystä, salausvälineiden ja valvottujen esineiden hallussapidon varmistamisesta ja tarvittaessa salauksessa käytettävien muuttujien generoinnin varmistamisesta;
  - (f) turvallisuusanalyysien tarkistusten ja testien suorittamisesta erityisesti turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomaisen vaatimien asiaankuuluvien riskiraporttien laatimiseksi;
  - (g) viestintä- ja tietojärjestelmäkohtaisen tiedonturvaamiskoulutuksen antamisesta;
  - (h) viestintä- ja tietojärjestelmäkohtaisten turvatoimien toteuttamisesta ja käytöstä.
-

LIITE A V

YHTEISÖTURVALLISUUS

I JOHDANTO

1. Tässä liitteessä vahvistetaan liitteessä A olevan 9 artiklan täytäntöönpanosäännökset. Siinä vahvistetaan yleiset turvallisuussäännökset, joita sovelletaan yrityksiin tai muihin yhteisöihin sopimusta edeltävissä neuvotteluissa ja EUH:n tekemien turvallisuusluokiteltujen sopimusten koko elinkaaren ajan.
2. Korkea edustaja hyväksyy yhteisöturvallisuutta koskevan politiikan, jossa esitetään erityisesti yhteisöturvallisuusselvitystä, turvallisuutta koskevia lisälausekkeita, vierailuja sekä EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen lähettämistä ja kuljettamista koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset.

II TURVALLISUUSLUOKITELLUN SOPIMUKSEN TURVALLISUUTTA KOSKEVAT OSAT

Turvallisuusluokitusopas

3. Ennen tarjouskilpailun käynnistämistä tai turvallisuusluokitellun sopimuksen tekemistä hankeviranomaisena toimivan EUH:n on määriteltävä tarjouksen tekijöille ja hankeosapuolille toimitettavien tietojen turvallisuusluokka sekä hankeosapuolen tuottamien tietojen turvallisuusluokka. EUH:n on sitä varten laadittava turvallisuusluokitusopas, jota noudatetaan sopimuksen toimeenpanossa.
4. Turvallisuusluokitellun sopimuksen eri osien turvallisuusluokan määrittämiseksi sovelletaan seuraavia periaatteita:
  - (a) turvallisuusluokitusopasta laatiessaan EUH:n on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat turvallisuusnäkökohdat, mukaan lukien turvallisuusluokka, jonka tietojen luovuttaja on antanut niille ja hyväksynyt sopimuksen osalta;
  - (b) koko sopimuksen turvallisuusluokka ei voi olla alempi kuin sen minkä tahansa osan korkein turvallisuusluokka;
  - (c) EUH:n on tarvittaessa oltava yhteydessä jäsenvaltioiden kansallisiin tai nimettyihin turvallisuusviranomaisiin tai muuhun asianomaiseen toimivaltaiseen turvallisuusviranomaiseen siinä tapauksessa, että sopimusta toimeenpannassa hankeosapuolen tuottamien tai niille toimitettujen tietojen turvallisuusluokkaa muutetaan ja että turvallisuusluokitusoppaaseen tehdään tämän vuoksi muutoksia.

Turvallisuutta koskeva lisälauseke

5. Sopimuskohtaiset turvallisuusvaatimukset on ilmoitettava turvallisuutta koskevassa lisälausekkeessa. Turvallisuutta koskevan lisälausekkeen on tarvittaessa sisällettävä turvallisuusluokitusopas, ja sen on oltava erottamaton osa turvallisuusluokiteltua sopimusta tai alihankintasopimusta.
6. Turvallisuutta koskevassa lisälausekkeessa on oltava määräykset, joiden mukaan hankeosapuolen ja/tai alihankkijan on noudatettava tässä päätöksessä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia. Näiden vähimmäisvaatimusten noudattamatta jättäminen voi olla riittävä peruste sopimuksen irtisanomiselle.

Ohjelman tai hankkeen turvallisuusohjeet

7. EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsyä tai tietojen käsittelyä tai säilyttämistä edellyttävien ohjelmien tai hankkeiden soveltamisalasta riippuen niiden hallinnointia varten nimetty hankeviranomaisena voi laatia niitä koskevat erityiset turvallisuusohjeet. Ohjelman tai hankkeen turvallisuusohjeille on saatava jäsenvaltioiden kansallisten tai nimettyjen turvallisuusviranomaisien tai muun ohjelmaan tai hankkeeseen osallistuvan toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen hyväksyntä, ja niihin voi sisältyä muitakin turvallisuusvaatimuksia.

III YHTEISÖTURVALLISUUSSELVITYS

8. EUH:n turvallisuusosaston on pyydettävä jäsenvaltion kansallista tai nimettyä turvallisuusviranomaisesta tai muuta toimivaltaista turvallisuusviranomaisesta myöntämään yhteisöturvallisuusselvityksen kansallisten lakien ja asetusten mukaisena osoituksena siitä, että yritys tai muu yhteisö pystyy suojaamaan asianomaiseen turvallisuusluokkaan (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai SECRET UE/EU SECRET) kuuluvat EU:n turvallisuusluokitellut tiedot toimitiloissaan. Hankeosapuolelle tai alihankkijalle taikka mahdolliselle hankeosapuolelle tai alihankkijalle ei voida luovuttaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja tai myöntää pääsyä niihin ennen kuin EUH:lle on toimitettu todiste yhteisöturvallisuusselvityksestä.
9. Hankeviranomaisena toimivan EUH:n on tarvittaessa ilmoitettava asianmukaiselle kansalliselle tai nimetylle turvallisuusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle, että yhteisöturvallisuusselvitys vaaditaan sopimuksen tekemistä edeltävässä vaiheessa tai sopimuksen toimeenpanoa varten. Yhteisöturvallisuusselvitys tai henkilöturvallisuusselvitys vaaditaan sopimuksen tekemistä edeltävässä vaiheessa, jos tarjousmenettelyn aikana on annettava CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tietoja.

10. Hankeviranomaisena toimiva EUH ei saa tehdä turvallisuusluokiteltua sopimusta valitun tarjoajan kanssa ennen kuin se on saanut sen jäsenvaltion kansalliselta tai nimetyltä turvallisuusviranomaiselta tai muulta toimivaltaiselta turvallisuusviranomaiselta, johon asianomainen hankeosapuoli tai alihankkija on rekisteröity, vahvistuksen siitä, että mahdollisesti vaadittava asianmukainen yhteisöturvallisuus selvitys on myönnetty.
11. Hankeviranomaisena toimivan EUH:n on pyydettävä kansallista tai nimettyä turvallisuusviranomaista tai muuta toimivaltaista turvallisuusviranomaista, joka on myöntänyt yhteisöturvallisuus selvityksen, ilmoittamaan sille kaikista yhteisöturvallisuus selvitykseen vaikuttavista kielteisistä seikoista. Kun kyseessä on alihankintasopimus, kansalliselle tai nimetylle turvallisuusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle on annettava vastaava ilmoitus.
12. Jos asiaankuuluva kansallinen tai nimetty turvallisuusviranomainen tai muu toimivaltainen turvallisuusviranomainen peruuttaa yhteisöturvallisuus selvityksen, se antaa hankeviranomaisena toimivalle EUH:lle riittävän perusteen irtisanoa turvallisuusluokiteltu sopimus tai sulkea tarjoaja kilpailun ulkopuolelle.

IV HANKEOSAPUOLTEN TYÖNTEKIJÖIDEN HENKILÖTURVALLISUUSSELVITYKSET

13. Kaikista hankeosapuolten työntekijöistä, joilla on tehtäviensä suorittamiseksi oltava pääsy CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman tason EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, on tehtävä asianmukainen turvallisuus selvitys, ja heillä on oltava heidän tiedonsaantitarpeeseensa perustuva pääsy tietoihin. Vaikka RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietoihin pääsy ei edellytä henkilöturvallisuus selvitystä, sitä varten on oltava tiedonsaantitarve.
14. Hankeosapuolten työntekijöiden henkilöturvallisuus selvityksiä koskevat hakemukset on tehtävä kyseisestä yhteisöstä vastaavalle kansalliselle tai nimetylle turvallisuusviranomaiselle.
15. EUH:n on selvitettävä hankeosapuolille, jotka haluavat ottaa palvelukseensa kolmannen maan kansalaisen pääsyä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin edellyttävään tehtävään, että palvelukseen ottavan yhteisön sijainti- ja rekisteröintijäsenvaltion kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen tehtävänä on määrittää, voidaanko henkilölle tämän päätöksen mukaisesti myöntää pääsy tällaisiin tietoihin, ja varmistaa, että luovuttaja on antanut suostumuksensa ennen kuin tällainen pääsy myönnetään.

V TURVALLISUUSLUOKITELLUT SOPIMUKSET JA ALIHANKINTASOPIMUKSET

16. Jos EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja luovutetaan tarjoajalle sopimusta edeltävässä vaiheessa, tarjouspyynnössä on oltava määräys, jolla tarjoaja, joka ei esitä tarjousta tai jonka tarjousta ei valita, veloitetaan palauttamaan kaikki turvallisuusluokitellut asiakirjat tietyn ajan kuluessa.
17. Kun turvallisuusluokiteltu sopimus tai alihankintasopimus on tehty, hankeviranomaisena toimivan EUH:n on annettava hankeosapuolen tai alihankkijan kansalliselle tai nimetylle turvallisuusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle tiedoksi turvallisuusluokitellun sopimuksen turvallisuusmääräykset.
18. Kun tällaiset sopimukset irtisanoetaan tai niiden voimassaolo päättyy, hankeviranomaisena toimivan EUH:n (ja/tai tapauksen mukaan alihankintasopimuksen ollessa kyseessä kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen tai muun toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen) on ilmoitettava asiasta viipymättä hankeosapuolen tai alihankkijan rekisteröintijäsenvaltion kansalliselle tai nimetylle turvallisuusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle.
19. Yleensä hankeosapuolen tai alihankkijan edellytetään palauttavan hankeviranomaiselle turvallisuusluokitellun sopimuksen tai alihankintasopimuksen päättyessä kaikki hallussaan olevat EU:n turvallisuusluokitellut tiedot.
20. Turvallisuutta koskevaan lisäausekkeeseen on sisällytettävä erityiset säännökset EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen hallussapidosta sopimuksen täytäntöönpanon aikana tai irtisanomisen tai päättymisen ajankohtana.
21. Jos hankeosapuoli tai alihankkija saa luvan säilyttää EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja sopimuksen irtisanomisen tai päättymisen jälkeen, tässä päätöksessä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia on yhä noudatettava, ja hankeosapuolen tai alihankkijan on suojattava EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen luottamuksellisuus.
22. Tarjouspyynnössä ja sopimuksessa on määriteltävä, millä edellytyksin hankeosapuoli voi tehdä alihankintasopimuksia.
23. Hankeosapuolen on saatava hankeviranomaisena toimivan EUH:n lupa ennen kuin se antaa turvallisuusluokitellun sopimuksen mitään osia alihankkijoiden toteutettavaksi. Alihankintasopimuksia ei saa tehdä sellaisten yritysten tai muiden yhteisöjen kanssa, jotka on rekisteröity EU:n ulkopuolisessa valtiossa, joka ei ole tehnyt tietoturvallisuus sopimusta EU:n kanssa.
24. Hankeosapuolen on vastattava siitä, että kaikki alihankintatoimet suoritetaan tässä päätöksessä säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti, eikä se saa antaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja alihankkijalle ilman hankeviranomaisen kirjallista etukäteissuostumusta.

25. Jos hankeosapuoli tai alihankkija tuottaa tai käsittelee EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja, hankeviranomaisen käyttää tietojen luovuttajan oikeuksia.

VI TURVALLISUUSLUOKITELTUIHIN SOPIMUKSIIN LIITTYVÄT VIERAILUT

26. Jos EUH:n, hankeosapuolien tai alihankkijoiden on saatava CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokan tietoja toistensa toimitiloissa turvallisuusluokitellun sopimuksen toimeenpanemiseksi, vierailuista on sovittava asianomaisten kansallisten tai nimettyjen turvallisuusviranomaisten tai muun toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kanssa. Tämä ei rajoita kansallisten tai nimettyjen turvallisuusviranomaisten oikeutta sopia erityisten hankkeiden yhteydessä menettelystä, jota noudattaen vierailut voidaan järjestää suoraan.
27. Kaikilla vierailijoilla on oltava asianmukainen henkilöturvallisusselvitys ja tiedonsaantitarve, jotta heille voidaan myöntää pääsy EUH:n sopimukseen liittyviin EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin.
28. Vierailijoille on annettava pääsy vain käynnin tarkoitukseen liittyviin EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin.

VII EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIHIN TIETOJEN LÄHETTÄMINEN JA KULJETTAMINEN

29. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen lähettämiseen sähköisesti sovelletaan liitteessä A olevassa 8 artiklassa ja liitteessä A IV olevia asiaankuuluvia säännöksiä.
30. EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen kuljettamiseen sovelletaan liitteessä A III olevia asiaankuuluvia säännöksiä kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti.
31. Kuljettaessa turvallisuusluokiteltua aineistoa rahtina sovelletaan seuraavia periaatteita turvallisuusjärjestelyjä määrittäessä:
- (a) turvallisuus on taattava kuljetuksen kaikissa vaiheissa lähtöpisteestä lopulliseen määräpaikkaan saakka;
  - (b) lähetyksen suojan taso on määriteltävä siinä olevan aineiston korkeimman turvallisuusluokan mukaan;
  - (c) kuljetuksen suorittaville yrityksille on hankittava asianmukaisen tason yhteisöturvallisusselvitys, jos kuljetukseen sisältyy myös turvallisuusluokiteltujen tietojen säilyttämistä hankeosapuolen toimitiloissa. Joka tapauksessa lähetystä käsittelevällä henkilöstöllä on oltava liitteen A I mukainen turvallisuus selvitys;
  - (d) lähettäjän on ennen CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai SECRET UE/EU SECRET -turvallisuusluokitellun aineiston rajatylittäviä siirtoja laadittava kuljetussuunnitelma, joka EUH:n on hyväksyttävä tarvittaessa yhdessä sekä lähettäjän valtion että vastaanottajan valtion kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen tai muun asianomaisten toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kanssa;
  - (e) kuljetusmatkojen on oltava mahdollisuuksien mukaan yhtäjaksoisia, ja ne on suoritettava niin nopeasti kuin olosuhteet sallivat;
  - (f) reittien olisi mahdollisuuksien mukaan kuljettava ainoastaan jäsenvaltioiden kautta. Muiden kuin jäsenvaltioiden kautta kulkevia reittejä olisi käytettävä ainoastaan, kun niihin on EUH:n tai sekä lähettäjän valtion että vastaanottajan valtion muun toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen lupa.

VIII EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIHIN TIETOJEN LÄHETTÄMINEN KOLMANSISSA MAISSA SIJAITSEVILLE HANKEOSAPUOLILLE

32. EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja lähetetään sellaisissa kolmansissa maissa sijaitseville hankeosapuolille ja alihankkijoille, joilla on EU:n kanssa voimassa oleva turvallisuussopimus, hankeviranomaisena toimivan EUH:n ja sen kolmannen maan, johon hankeosapuoli on rekisteröity, kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen välillä sovittujen turvatoimien mukaisesti.

IX RESTREINT UE/EU RESTRICTED -TURVALLISUUSLUOKAN TIETOJEN KÄSITTELY JA SÄILYTTÄMINEN

33. EUH voi hankeviranomaisena yhdessä jäsenvaltion kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen kanssa tehdä tarvittaessa vierailuja hankeosapuolten tai alihankkijoiden toimitiloihin sopimusmääräysten pohjalta sen varmistamiseksi, että sopimuksessa edellytetyt turvatoimet RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi on toteutettu.

34. Hankeviranomaisena toimivan EUH:n on annettava kansallisille tai nimetyille turvallisuusviranomaisille tai muulle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle tiedoksi RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan tietoja sisältävät sopimukset tai alihankintasopimukset siinä laajuudessa kuin sitä edellytetään kansallisissa laeissa ja asetuksissa.
  35. Hankeosapuolilta tai alihankkijoilta ja niiden henkilöstöltä ei vaadita yhteisöturvallisuus selvitystä eikä henkilöturvallisuus selvitystä sellaisia EUH:n tekemiä sopimuksia varten, joissa on RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan tietoja.
  36. Hankeviranomaisena toimivan EUH:n on tutkittava tarjouspyyntöihin saadut vastaukset, jos sopimuksen tekeminen edellyttää RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan tietojen saamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisiin lakeihin ja asetuksiin mahdollisesti sisältyvien, yhteisöturvallisuus selvityksiä tai henkilöturvallisuus selvityksiä koskevien vaatimusten soveltamista.
  37. Edellytysten, joilla hankeosapuoli voi tehdä alihankintasopimuksia, on oltava 22–24 kohdan mukaisia.
  38. Jos sopimukseen kuuluu RESTREINT UE/EU RESTRICTED -turvallisuusluokan tietojen käsittelyä hankeosapuolen käyttämässä viestintä- ja tietojärjestelmässä, hankeviranomaisena toimivan EUH:n on varmistettava, että sopimuksessa tai alihankintasopimuksessa määrätään viestintä- ja tietojärjestelmän hyväksymistä koskevista tarvittavista teknisistä ja hallinnollisista vaatimuksista, jotka ovat oikeassa suhteessa arvioituun riskiin ja joissa on otettu huomioon kaikki asiaankuuluvat tekijät. Viestintä- ja tietojärjestelmän hyväksymisen laajuudesta on sovittava hankeviranomaisen ja asianomaisen kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen kesken.
-

LIITE A VI

TURVALLISUUSLUOKITELTUIJEN TIETOJEN VAIHTO KOLMANSIEN VALTIOIDEN JA KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN KANSSA**I. JOHDANTO**

1. Tässä liitteessä vahvistetaan liitteessä A olevan 10 artiklan täytäntöönpanosäännökset.

II. TURVALLISUUSLUOKITELTUIJEN TIETOJEN VAIHDON PUITTEET

2. EUH voi vaihtaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja kolmansien valtioiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Korkean edustajan tukemiseksi tämän suorittaessa SEUT-sopimuksen 218 artiklassa määrättyjä tehtäviä

- (a) asianomaisten EUH:n maantieteellisen tai temaattisen osaston on yhteistyössä EUH:n turvallisuusosaston kanssa tarvittaessa määriteltävä pitkän aikavälin tarve vaihtaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa;
  - (b) EUH:n turvallisuusosaston on yhteistyössä asianomaisten EUH:n maantieteellisen osaston kanssa tarvittaessa toimitettava korkealle edustajalle SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3, 5 ja 6 kohdan nojalla neuvostolle ehdotettavat luonnostekstit;
  - (c) EUH:n turvallisuusosaston on yhteistyössä komission ja neuvoston pääsihteeristön asianomaisten yksiköiden kanssa tuettava korkeaa edustajaa neuvottelujen käymisessä;
  - (d) liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen kolmansien valtioiden kanssa tehtävien, kyseisten maiden osallistumista YTPP-kriisinhallintaoperaatioihin koskevien sopimusten tai järjestelyjen osalta EUH:n kriisinhallinta- ja suunnitteluosaston on toimitettava asianomaisia EUH:n yksiköitä kuultuaan SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3, 5 ja 6 kohdan nojalla neuvostolle ehdotettavat luonnostekstit ja tuettava korkeaa edustajaa neuvottelujen käymisessä yhteistyössä EUH:n ja neuvoston pääsihteeristön asianomaisten yksiköiden kanssa.
3. Jos tietoturvaluusussopimuksissa määrätään, että EUH:n turvallisuusosaston on – yhteistyössä komission henkilöstöhallinnon ja turvallisuuden pääosaston turvallisuusosaston ja neuvoston pääsihteeristön turvallisuusyksikön kanssa – sovittava teknisistä täytäntöönpanojärjestelyistä kyseisen kolmannen valtion tai kansainvälisen järjestön toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kanssa, kyseisissä järjestelyissä on otettava huomioon asianomaisessa kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä sovellettavien turvallisuusmääräysten, -rakenteiden ja -menettelyjen tarjoaman suojan taso.
  4. Jos EUH:lla on pitkäaikainen tarve vaihtaa kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa tietoja, joiden turvallisuusluokka on korkeintaan RESTREINT UE/EU RESTRICTED, ja jos on todettu, että kyseisen osapuolen turvallisuusjärjestelmä ei ole riittävän kehittynyt tietoturvaluusussopimuksen tekemiseksi, korkea edustaja voi saatuaan EUH:n turvallisuuskomitean yksimielisen puoltavan lausunnon tämän päätöksen 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti sopia hallinnollisesta järjestelystä kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten kanssa.
  5. EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ei saa vaihtaa sähköisesti kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa, ellei siitä nimenomaisesti määrätä tietoturvaluusussopimuksessa tai hallinnollisessa järjestelyssä.
  6. Turvallisuuksluokiteltujen tietojen vaihtoa koskevan hallinnollisen järjestelyn nojalla EUH:n ja kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön on kunkin nimettävä yksi kirjaamo pääasialliseksi saapumis- ja lähtöpaikaksi turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoa varten. EUH:n osalta tämä on EUH:n keskuskirjaamo.
  7. Hallinnollisista järjestelyistä sovitaan pääsääntöisesti kirjeenvaihtona.

III ARVIOINTIKÄYNNIT

8. Tämän päätöksen 16 artiklassa tarkoitetut arviointikäynnit on suoritettava asianomaisten kolmannen valtion tai kansainvälisen järjestön kanssa tehdyn keskinäisen sopimuksen perusteella, ja niissä on arvioitava
  - (a) turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen sovellettavia sääntelypuitteita;

- (b) kolmannen valtion tai kansainvälisen järjestön turvallisuuslainsäädännön, -määräysten, -politiikan ja -menettelyjen erityispiirteitä, jotka saattavat vaikuttaa mahdollisesti vaihdettavien turvallisuusluokiteltujen tietojen korkeimpaan turvallisuusluokkaan;
  - (c) turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi sillä hetkellä käytössä olevia turvatoimia ja turvallisuusmenettelyjä;
  - (d) luovutettavien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokkaan sovellettavia turvallisuusselvitysmenettelyjä.
9. EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ei saa vaihtaa, ennen kuin arviointikäynti on tehty ja osapuolien välillä vaihdettavien turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokka on määritelty sille annettavan suojan tason vastaavuuden perusteella.

Jos korkean edustajan tietoon tulee ennen tällaisen arviointikäynnin suorittamista poikkeuksellisia tai kiireellisiä syitä vaihtaa turvallisuusluokiteltuja tietoja, EUH:n on

- (a) ensin saatava tietojen luovuttajan kirjallinen suostumus, jotta varmistetaan, ettei luovuttamiselle ole esteitä;
- (b) annettava asia EUH:n turvallisuusviranomaisen käsiteltäväksi, joka voi päättää luovuttaa tiedot, jos EUH:n turvallisuuskomiteassa edustettuina olevilta jäsenvaltioilta on saatu yksimielinen puoltava lausunto.

Jos EUH ei voi selvittää, kuka on luovuttaja, EUH:n turvallisuusviranomainen ottaa luovuttajan vastuun itselleen saatuaan EUH:n turvallisuuskomiteassa edustettuina olevien jäsenvaltioiden yksimielisen puoltavan lausunnon.

IV VALTA LUOVUTTAA EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUJA TIETOJA KOLMANSILLE VALTIOILLE TAI KANSAINVÄLISILLE JÄRJESTÖILLE

10. Jos turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtamiseksi kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa on olemassa liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdan mukaiset puitteet, päätöksen siitä, että EUH luovuttaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja kyseiselle kolmannelle maalle tai kansainväliselle järjestölle, tekee EUH:n turvallisuusviranomainen, joka voi siirtää tällaisen valtuutuksen EUH:n ylemmille virkamiehille tai muille alaisuudessaan oleville henkilöille.
11. Jos luovutettavien turvallisuusluokiteltujen tietojen ja niiden mahdollisesti sisältämän lähdeaineiston luovuttaja ei ole EUH, EUH:n on ensin saatava tietojen luovuttajan kirjallinen suostumus varmistaakseen, ettei luovuttamiselle ole esteitä. Jos EUH ei voi selvittää, kuka on luovuttaja, EUH:n turvallisuusviranomainen ottaa luovuttajan vastuun itselleen saatuaan EUH:n turvallisuuskomiteassa edustettuina olevien jäsenvaltioiden yksimielisen puoltavan lausunnon.

V EU:N TURVALLISUUSLUOKITELTUIEN TIETOJEN POIKKEUKSELLINEN LUOVUTTAMINEN TAPAUSKOHTAISESTI

12. Jos yksikään liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja puitteita ei ole olemassa ja jos EU:n tai yhden tai useamman sen jäsenvaltion edut edellyttävät EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen luovuttamista poliittisista, toiminnallisista tai kiireellisistä syistä, EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja voidaan poikkeuksellisesti luovuttaa kolmannelle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle, kun seuraavat toimenpiteet on toteutettu.

Varmistettuaan, että 11 kohdassa tarkoitettut edellytykset täyttyvät, EUH:n turvallisuusosaston on

- (a) mahdollisuuksien mukaan tarkistettava asianomaisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön turvallisuusviranomaisilta, että sen turvallisuusmääräyksillä, -rakenteilla ja -menettelyillä pystytään takaamaan sille luovutettujen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen vähintään yhtä tiukkojen vaatimusten kuin tässä päätöksessä säädettyjen vaatimusten mukaisesti;
  - (b) pyydettyä EUH:n turvallisuuskomiteaa antamaan käytettävissä olevien tietojen pohjalta lausunto turvallisuusmääräysten, -rakenteiden ja -menettelyjen luotettavuudesta kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä, jolle EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja on tarkoitus luovuttaa;
  - (c) annettava asia EUH:n turvallisuusviranomaisen käsiteltäväksi, joka voi päättää luovuttaa tiedot, jos EUH:n turvallisuuskomiteassa edustettuina olevilta jäsenvaltioilta on saatu yksimielinen puoltava lausunto.
13. Jos yksikään liitteessä A olevan 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja puitteita ei ole olemassa, kyseisen kolmannen osapuolen on kirjallisesti sitouduttava suojaamaan EU:n turvallisuusluokitellut tiedot asianmukaisesti.

LISÄYS A

MÄÄRITELMÄT

Tässä päätöksessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

'Aineistolla' tarkoitetaan mitä tahansa asiakirjaa tai konetta tai laitetta, joka on valmistettu tai jota ollaan valmistamassa.

'Asiakirjalla' tarkoitetaan mitä tahansa tallennettua tietoa, riippumatta sen fyysisestä muodosta tai ominaisuuksista.

'EU:n turvallisuusluokitelluilla tiedoilla' tarkoitetaan mitä tahansa tietoa tai aineistoa, jolle on määritelty EU:n turvallisuusluokka ja jonka luvaton ilmitulo saattaisi vaihtelevassa määrin vahingoittaa Euroopan unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion etuja – ks. 2 artiklan f alakohda.

'EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyllä' tarkoitetaan kaikkia mahdollisia toimia, joita EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin voidaan kohdistaa niiden elinkaaren aikana. Näitä ovat tietojen tuottaminen, käsittely, kuljettaminen, turvallisuusluokan alentaminen, turvallisuusluokan poistaminen ja hävittäminen. Viestintä- ja tietojärjestelmien osalta toimia ovat myös tietojen kerääminen, näyttäminen, lähettäminen ja säilyttäminen.

'EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen vaarantumisella' tarkoitetaan EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen ilmituloa kokonaisuudessaan tai osittain sivullisille henkilöille tai yhteisöille – ks. 8 artiklan 2 kohta.

'Fyysisellä turvallisuudella' tarkoitetaan fyysisten ja teknisten suojoitomenpiteiden toteuttamista niin, että estetään luvaton pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin – ks. liitteessä A oleva 6 artikla.

'Haavoittuvuudella' tarkoitetaan minkä tahansa laatuista heikkoutta, josta yksi tai useampi uhka voi hyötyä. Haavoittuvuus voi johtua laiminlyönnistä tai liittyä heikkouksiin valvonnan tehokkuudessa, täydellisyydessä tai johdonmukaisuudessa, ja se voi olla luonteeltaan teknistä, menettelyyn liittyvää, fyysistä, organisatorista tai toiminnallista.

'Haltijalla' tarkoitetaan asianmukaisesti valtuutettua henkilöä, jonka tiedonsaantitarve on todettu ja jonka hallussa on EU:n turvallisuusluokiteltu tieto, jonka suojaamisesta hän on tämän mukaisesti vastuussa.

'Hankeosapuolella' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on oikeudellisesti kelpoinen tekemään sopimuksia.

'Henkilöstöturvallisuudella' tarkoitetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin myönnetään ainoastaan henkilöille

— joilla on tiedonsaantitarve;

— joille on tehty asianmukainen turvallisuuslupaus tai joilla on tehtävänsä vuoksi muu kansallisten lakien ja asetusten mukainen asianmukainen valtuutus, jotta he saavat pääsyn CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL- tai sitä korkeamman turvallisuusluokan tietoihin;

— joille on tiedotettu heidän vastuustaan –

ks. liitteessä A olevan 5 artiklan 1 kohta.

'Henkilöturvallisuuslupauksen perustavalla todistuksella' tarkoitetaan toimivaltaisen viranomaisen antamaa todistusta, jossa todetaan, että henkilö on turvallisuus-selvitetty ja että tällä on voimassa oleva henkilöturvallisuuslupaus, ja josta käy ilmi turvallisuusluokka, johon kuuluvien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saamiseen asianomaiselle henkilölle voidaan myöntää oikeus (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi), asiaankuuluvan henkilöturvallisuuslupauksen voimassaoloaika ja itse todistuksen voimassaolon päättymispäivä.

'Henkilöturvallisuuslupauksella' EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saamista varten tarkoitetaan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen lausuntoa, joka annetaan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tekemän turvallisuustutkimuksen jälkeen ja jonka nojalla henkilölle voidaan myöntää oikeus saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja määrättyyn turvallisuusluokkaan (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi) ja tiettyyn päivämäärään saakka edellyttäen, että hänen tiedonsaantitarpeensa on todettu. Henkilön katsotaan tämän jälkeen olevan "turvallisuuslupautettu".

'Hyväksynnällä' tarkoitetaan prosessia, jonka päätteeksi turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen antaa virallisen lausunnon siitä, että järjestelmä on hyväksytty käytettäväksi määritellyssä turvallisuusluokassa, tiettyä turvallisuuden takavaa toimintatapaa käyttöympäristössään noudattaen ja hyväksyttävällä riskitasolla, sen pohjalta, että hyväksytyt tekniset, fyysiset, organisatoriset ja menettelyyn liittyvät turvatoimet on toteutettu.

'Järjestelmäkohtaisilla turvavaatimusilmoituksilla' (SSRS) tarkoitetaan noudatettavien turvallisuusperiaatteiden ja yksityiskohtaisten turvallisuusvaatimusten sitovaa kokonaisuutta, johon viestintä- ja tietojärjestelmän sertifiointi ja hyväksyntä perustuu.

'Jäännösriskillä' tarkoitetaan riskiä, joka jää jäljelle, kun turvatoimet on toteutettu, ottaen huomioon, että kaikkia uhkia ei pystytä torjumaan eikä kaikkea haavoittuvuutta voida poistaa.

'Kirjaamisella' tarkoitetaan sellaisten menettelyjen soveltamista, joilla kirjataan tietojen elinkaari, myös niiden jakelu ja hävittäminen – ks. liitteessä A III oleva 21 kohta.

'Luovuttajalla' tarkoitetaan EU:n toimielintä, virastoa tai elintä, jäsenvaltiota, kolmatta maata tai kansainvälistä järjestöä, jonka alaisuudessa turvallisuusluokiteltuja tietoja on tuotettu ja/tai tuotu EU:n rakenteisiin.

'Luvalla saada EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja' tarkoitetaan EUH:n turvallisuusviranomaisen myöntämää lupaa, joka annetaan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten myöntämän henkilöturvallisuusselvityksen jälkeen ja jonka nojalla henkilölle voidaan myöntää pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin määrättyyn turvallisuusluokkaan (CONFIDENTIAL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi) ja tiettyyn päivämäärään saakka edellyttäen, että hänen tiedonsaantitarpeensa on todettu – ks. liitteessä A I oleva 2 artikla.

'Nimetyllä turvallisuusviranomaisella' tarkoitetaan jäsenvaltion kansalliselle turvallisuusviranomaiselle vastuussa olevaa viranomaista, jonka vastuulla on tiedottaa yrityksille tai muille yhteisöille kansallisesta politiikasta kaikissa yhteisöturvallisuutta koskeissa asioissa sekä antaa ohjausta ja apua sen soveltamisessa. Kansallinen turvallisuusviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen voi toimia nimettynä turvallisuusviranomaisena.

'Ohjelman tai hankkeen turvallisuusohjeilla' tarkoitetaan luetteloa turvallisuusmenettelyistä, joita sovelletaan tiettyyn ohjelmaan tai hankkeeseen turvallisuusmenettelyjen yhdenmukaistamiseksi. Turvallisuusohjeita voidaan tarkistaa koko ohjelman tai hankkeen ajan.

'Resurssilla' tarkoitetaan kaikkea, millä on arvoa organisaatiolle, sen liiketoimille ja niiden jatkuvuudelle, organisaation tehtävää tukevat tietoresurssit mukaan luettuina.

'Riskien hallintaprosessilla' tarkoitetaan prosessia, jossa yksilöidään, hallitaan ja minimoidaan epävarmoja tapahtumia, jotka saattavat vaikuttaa organisaation tai joidenkin sen käyttämien järjestelmien turvallisuuteen. Se kattaa kaikki riskeihin liittyvät toiminnot, myös arvioinnin, käsittelyn, hyväksymisen ja viestinnän.

'Riskillä' tarkoitetaan mahdollisuutta, että tietty uhka hyötyy organisaation tai minkä tahansa sen käyttämän järjestelmän sisäisestä ja ulkoisesta haavoittuvuudesta ja aiheuttaa tällä tavoin vahinkoa organisaatiolle ja sen aineellisille tai aineettomille resurssille. Sen mittana on uhkien toteutumisen todennäköisyys yhdistettynä niiden vaikutuksiin.

'Riskinarviointi' koostuu uhkien ja haavoittuvuuden tunnistamisesta ja niihin liittyvän riskianalyysin eli todennäköisyyden ja vaikutusten analyysin tekemisestä.

'Riskin hyväksyminen' on päätös hyväksyä jäännösriskin olemassaolo riskin käsittelyn jälkeen.

'Riskin käsittely' muodostuu riskin lieventämisestä, poistamisesta, vähentämisestä (sopivalla yhdistelmällä teknisiä, fyysisiä, organisatorisia tai menettelyyn liittyviä toimenpiteitä), siirtämisestä ja seurannasta.

'Riskiviestintää' ovat viestintä- ja tietojärjestelmien käyttäjien riskitietoisuuden lisääminen, riskeistä tiedottaminen hyväksyntäviranomaisille ja niistä raportointi toiminnasta vastaaville viranomaisille.

'Salaustuotteilla' tarkoitetaan salausalgoritmeja, salauslaitteistoja ja -ohjelmistomoduuleja sekä tuotteita, joihin sisältyy täytöntöönpanoa koskevia yksityiskohtia sekä niihin liittyviä asiakirjoja ja avainnusaaineistoa.

'Syvyysuuntaisella turvallisuudella' tarkoitetaan sitä, että toteutetaan joukko turvatoimia, joilla järjestetään monitasoinen puolustus.

'TEMPESTITillä' tarkoitetaan haitallisen elektromagneettisen säteilyn tutkimista ja valvontaa sekä toimenpiteitä sen poistamiseksi.

'Tietojen turvaamisella' tarkoitetaan viestintä- ja tietojärjestelmien alalla varmuutta siitä, että kyseiset järjestelmät suojaavat tiedot, joita niissä käsitellään, ja toimivat tarkoituksenmukaisella tavalla, oikeaan aikaan ja oikeutettujen käyttäjien valvonnassa. Tehokkaalla tietojen turvaamisella varmistetaan asianmukainen luottamuksellisuuden, eheyden, saatavuuden, kiistattomuuden ja aitouden taso. Tietojen turvaaminen perustuu riskinhallintaprosessiin – ks. liitteessä A olevan 8 artiklan 1 kohta.

'Tietoturvaloukkaus' tapahtuu, kun henkilö ei noudata tässä päätöksessä säädettyjä turvallisuussääntöjä tai laiminlyö niitä ja/tai turvallisuuspolitiikkaa tai -ohjeita, joissa vahvistetaan päätöksen täytäntöönpanon edellyttämät toimet.

'Turvallisuusluokan alentamisella' tarkoitetaan turvallisuusluokituksen tason alentamista.

'Turvallisuusluokan poistamisella' tarkoitetaan minkä tahansa turvallisuusluokan poistamista.

'Turvallisuusluokitellulla alihankintasopimuksella' tarkoitetaan EUH:n hankeosapuolen toisen hankeosapuolen (eli alihankkijan) kanssa tekemää sopimusta, jolla toimitetaan tavaroita, toteutetaan toimeksiantoja tai tarjotaan palveluja, joiden suoritus edellyttää tai sisältää EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsemistä tai niiden tuottamista

'Turvallisuusluokitellulla sopimuksella' tarkoitetaan EUH:n jonkin hankeosapuolen kanssa tekemää sopimusta, jolla toimitetaan tavaroita, toteutetaan toimeksiantoja tai tarjotaan palveluja, joiden suoritus edellyttää tai sisältää EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsemistä tai niiden tuottamista.

'Turvallisuusluokiteltujen tietojen hallinnoinnilla' tarkoitetaan hallinnollisten toimenpiteiden soveltamista EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen valvomiseksi koko niiden elinkaaren ajan niin, että täydennetään 5, 6 ja 8 artiklassa säädettyjä toimenpiteitä ja siten autetaan estämään ja havaitsemaan tällaisten tietojen tahallinen tai tahaton vaarantuminen tai katoaminen sekä korjaamaan vaarantumis- tai katoamistilanne. Tällaiset toimenpiteet liittyvät erityisesti EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen tuottamiseen, kirjaamiseen, jäljentämiseen, kääntämiseen, kuljettamiseen, käsittelyyn, säilyttämiseen ja hävittämiseen – ks. liitteessä A olevan 7 artiklan 1 kohta.

'Turvallisuusluokitusoppaalla' tarkoitetaan asiakirjaa, jossa kuvataan turvallisuusluokitellun ohjelman tai sopimuksen osat ja eritellään sovellettavat turvallisuusluokat. Turvallisuusluokitusopasta voidaan laajentaa ohjelman tai sopimuksen koko keston ajan, ja sen sisältämien tietojen turvallisuusluokat voidaan määrittellä uudelleen tai niitä voidaan alentaa. Jos turvallisuusluokitusopas on olemassa, sen on oltava osa turvallisuutta koskevaa lisälauseketta – ks. liitteessä A V oleva II jakso.

'Turvallisuustutkinnalla' tarkoitetaan tutkintamenettelyjä, jotka jäsenvaltion toimivaltainen viranomais suorittaa kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti sen varmistamiseksi, että henkilöstä ei ole tiedossa mitään sellaista kielteistä seikkaa, joka estäisi kansallisen tai EU-turvallisuusselvityksen myöntämisen hänelle EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen saamista varten tietyyn turvallisuusluokkaan saakka (CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL tai korkeampi).

'Turvallisuutta koskevalla lisälausekkeella' tarkoitetaan hankeviranomaisen määrittämää erityissopimusehtojen kokonaisuutta, joka on erottamaton osa pääsyä EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tai niiden tuottamista edellyttävää turvallisuusluokiteltua sopimusta ja jossa yksilöidään turvallisuusvaatimukset tai ne sopimuksen osat, joiden turvallisuus on suojattava – ks. liitteessä A V oleva II jakso.

'Turvamenettelyillä' tarkoitetaan kuvausta harjoitettavan turvallisuusperiaatteiden täytäntöönpanosta, noudatettavista menettelyistä ja henkilöstön velvollisuuksista.

'Uhalla' tarkoitetaan mahdollista syytä ei-toivottuun tapahtumaan, joka voi johtaa organisaation tai jonkin sen käyttämän järjestelmän vahingoittumiseen. Uhat voivat olla tahattomia tai tahallisia (vihamielisiä), ja niille ovat ominaisia uhkaavat seikat sekä mahdolliset kohteet ja hyökkäysmenetelmät.

'Viestintä- ja tietojärjestelmällä' tarkoitetaan järjestelmää, joka mahdollistaa tietojen käsittelyn sähköisessä muodossa. Viestintä- ja tietojärjestelmä käsittää kaikki toimintansa kannalta tarpeelliset resurssit, myös infrastruktuurin, organisaation, henkilöstön ja tietoresurssit – ks. liitteessä A olevan 8 artiklan 2 kohta.

'Viestintä- ja tietojärjestelmän elinkaarella' tarkoitetaan viestintä- ja tietojärjestelmän koko olemassaoloaikaan, johon kuuluvat alullepano, luominen, suunnittelu, vaatimusten analysointi, laaminen, kehittäminen, koekäyttö, täytäntöönpano, käyttö ja ylläpito sekä käytöstä poistaminen.

'Yhteenliittämällä' tarkoitetaan tässä päätöksessä kahden tai useamman tietotekniikkajärjestelmän välitöntä liittämistä toisiinsa tietojen ja muiden tietoresurssien (esimerkiksi viestintä) jakamiseksi yksi- tai monisuuntaisesti – ks. liitteessä A IV oleva 31 kohta.

'Yhteisöturvallisuudella' tarkoitetaan toimenpiteiden toteuttamista sen varmistamiseksi, että hankeosapuolet tai alihankkijat varmistavat EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisen sopimusta edeltävissä neuvotteluissa ja turvallisuusluokiteltujen sopimusten koko elinkaaren ajan – ks. liitteessä A olevan 9 artiklan 1 kohta.

'Yhteisöturvallisuuspalveluksella' tarkoitetaan kansallisen tai nimetyn turvallisuusviranomaisen hallinnollista päätöstä, jonka mukaan yhteisö tarjoaa turvallisuuden kannalta riittävän suojan tietyyn turvallisuusluokkaan kuuluville EU:n turvallisuusluokitelluille tiedoille ja jonka mukaan kyseisessä yhteisössä työskentelevälle henkilöstölle, jonka tehtävät edellyttävät EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsemistä, on tehty asianmukainen turvallisuuspalvelus ja selvitetty EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin pääsemisen ja niiden suojaamisen edellyttämät asiaankuuluvat turvallisuusvaatimukset.

'Yrityksellä tai muulla yhteisöllä' tarkoitetaan tavaroiden toimittamiseen, toimeksiantojen suorittamiseen tai palvelujen tarjoamiseen osallistuvaa yhteisöä. Kyseessä voi olla teollinen, kaupallinen, palvelu-, tieteellinen, tutkimus-, koulutus- tai kehitysyhteisö taikka itsenäinen ammatinharjoittaja.

'YTPP-operaatiolla' tarkoitetaan SEU-sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla toteutettavaa sotilaallista tai siviilikriisinhallintaoperaatiota.

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) nojalla myönnettystä valtiontuesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 190/02)

Valtion tuen viitenumero	SA.30208 (X 17/10)	
Jäsenvaltio	Alankomaat	
Jäsenvaltion viitenumero	Verlenging O&Oprogramma SKB	
Alueen nimi (NUTS)	Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	
Myöntävä viranomainen	Ministerie VROM/BJZ Internationaal Postbus 20951 IPC 880 2500 EZ Den Haag e-mail: djz.internationaal@minvrom.nl www.minvrom.nl	
Tukitoimenpiteen nimike	Subsidie onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma Stichting Kennisontwikkeling en Kennisoverdracht Bodem 2010-2014	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Individueel subsidiebesluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit Milieusubsidies	
Toimenpiteen tyyppi	tapauskohtaiselle tuelle	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	Prolongation N 230/1999	
Myöntämispäivä	8.12.2009 lähtien	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Kokeellinen kehittäminen (31 artiklan 2 kohdan c alakohta)	25 %	20 %
Teknisiin toteutettavuustutkimuksiin myönnettävä tuki (32 artikla)	75 %	—
Perustutkimus (31 artiklan 2 kohdan a alakohta)	100 %	—
Teollinen tutkimus (31 artiklan 2 kohdan b alakohta)	50 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brieven/2009/12/08/subsidieaanvraag-stichting-kennisontwikkeling-en-kennisoverdracht-bodem-skb-programma-2010-2014.html>

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brieven/2010/01/26/aanvullende-voorwaarden-groepsvrijstellingsverordening-bij-subsidieaanvraag-stichting-kennisontwikkeling-en-kennisoverdracht-bodem-skb-programma-2010-2014.html>

Valtion tuen viitenumero	SA.36154 (13/X)	
Jäsenvaltio	Alankomaat	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	NEDERLAND 107 artiklan 3 kohdan c alakohta, Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	
Myöntävä viranomainen	Ministerie van Financiën Korte Voorhout 7 2511 CW Den Haag www.overheid.nl	
Tukitoimenpiteen nimike	Teruggaafregeling energiebelasting op elektriciteit voor energie-intensieve bedrijven	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Artikel VIIC Belastingplan 2013 (Stb 2012, 668) en inwerkingtreding bij Koninklijk Besluit (Stb 2012, 672)	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	1.1.2013-31.12.2020	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 6,50 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 6,50 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Veroetu muussa muodossa	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Ympäristöveron alennusten muodossa myönnettävä tuki (25 artikla)	110 000 EUR	—

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2012-668.html?zoekcriteria=%3fzkt%3dUitgebreid%26pst%3dStaatsblad%26dpr%3dAlle%26spd%3d20130128%26epd%3d20130128%26jgp%3d2012%26nrp%3d668%26sdt%3dDatumUitgifte%26planId%3d%26pnr%3d1%26rpp%3d10&resultIndex=0&sorttype=1&sortorder=4>

<http://www.overheid.nl> -> Staatsblad -> jaargang 2012 + nummer 668

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2012-672.html?zoekcriteria=%3fzkt%3dUitgebreid%26pst%3dStaatsblad%26dpr%3dAlle%26spd%3d20130128%26epd%3d20130128%26jgp%3d2012%26nrp%3d672%26sdt%3dDatumUitgifte%26planId%3d%26pnr%3d1%26rpp%3d10&resultIndex=0&sorttype=1&sortorder=4>

<http://www.overheid.nl> -> Staatsblad -> jaargang 2012 + nummer 672

Valtion tuen viitenumero	SA.36370 (13/X)	
Jäsenvaltio	Puola	
Jäsenvaltion viitenumero	PL	
Alueen nimi (NUTS)	Jeleniogórsko-walbrzyski 107 artiklan 3 kohdan a alakohta	
Myöntävä viranomainen	Minister Gospodarki PL. Trzech Krzyży 3/5 www.mg.gov.pl	
Tukitoimenpiteen nimike	Mando Corporation Poland Sp. z o.o.	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	„Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020”, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lipca 2011 (Uchwała Rady Ministrów Nr 122/2011) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241) zmieniony uchwałą Rady Ministrów z dnia 20 marca 2012 r. (Nr 39/2012).	
Toimenpiteen tyyppi	tapauskohtaiselle tuelle	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Myöntämispäivä	28.11.2012 lähtien	
Toimiala(t)	Muiden osien ja tarvikkeiden valmistus moottoriajoneuvoihin	
Tuensaajatyyppi	suuret yritykset — Mando Corporation Poland Sp. z o.o.	
Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä	PLN 15,11 (miljoonaa)	
Takaukset	PLN 15,11 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Tapauskohtainen tuki (13 artiklan 1 kohta)	3,9 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiebiorczosci/Wsparcie+finansowe+i+inwestycje/Pomoc+na+inwestycje+o+istotnym+znaczeniu+dla+gospodarki>

Valtion tuen viitenumero	SA.36382 (13/X)	
Jäsenvaltio	Itävalta	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	WIEN Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	

Myöntävä viranomainen	MA 5 der Stadt Wien Ebendorferstraße 2, 1082 Wien www.wien.gv.at	
Tukitoimenpiteen nimike	WIEN WORK — Integrativer Betrieb, Förderung Ausbildungs- und Produktionsstätte für behinderte Personen, Förderung gem. Art 42 AGVO	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Beschluss des Wiener Gemeinderates vom 1.3.2013, siehe beigefügte Anlagen	
Toimenpiteen tyyppi	tapauskohtaiselle tuelle	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Myöntämispäivä	1.3.2013 lähtien	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	suuret yritykset – Wien Work – Integrative Betriebe und AusbildungsGmbH, Gemeinnützige GmbH, Unternehmensgegenstand:	
Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä	EUR 5,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 5,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Alentuneesti työkykyisten työntekijöiden työllistämistä aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseen myönnettävä tuki (42 artikla)	81 %	—

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<https://www.wien.gv.at/infodat/ergdt?detvid=103242>

Valtion tuen viitenumero	SA.36383 (13/X)
Jäsenvaltio	Yhdistynyt kuningaskunta
Jäsenvaltion viitenumero	N/A
Alueen nimi (NUTS)	NORTHERN IRELAND 107 artiklan 3 kohdan c alakohta
Myöntävä viranomainen	Department of Agriculture and Rural Development (Northern Ireland) DARD Science, Evidence and Innovation Policy Division Room 359 Dundonald House Belfast BT4 3SB http://www.dardni.gov.uk/
Tukitoimenpiteen nimike	Agricultural Research and Development Scheme (Northern Ireland) 2013 — 2020
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Agriculture Act (Northern Ireland) 1949 Agriculture (Northern Ireland) Order 2004

Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	1.4.2013-31.3.2020	
Toimiala(t)	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	GBP 1,00 (miljoonaa)	
Takaukset	GBP 1,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Maatalous- ja kalastusaloja koskevaan tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävä tuki (34 artikla)	100 %	—

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.dardni.gov.uk/index/strategies-reports-accounts/dard-research-section/agriculture-research-and-development-scheme.htm>

Valtion tuen viitenumero	SA.36496 (13/X)
Jäsenvaltio	Itävalta
Jäsenvaltion viitenumero	—
Alueen nimi (NUTS)	NIEDEROESTERREICH Yhdistelmäalue
Myöntävä viranomainen	Amt der NÖ Landesregierung Landhausplatz 1, 3109 St. Pölten www.noel.gv.at bzw. www.nafes.at
Tukitoimenpiteen nimike	Neufassung der NAFES-Förderungsrichtlinien
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	NAFES Förderrichtlinien (Kennzeichen: RU2-N-133/077-2012 — Beschluß der Landesregierung)
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—
Kesto	26.2.2013-31.12.2017
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 1,20 (miljoonaa)
Takaukset	EUR 1,20 (miljoonaa)

Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Ohjelma	20 %	0 %
Pk-yrityksille myönnettävä investointi- ja työllisyystuki (15 artikla)	20 %	—

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.nafes.at>

http://www.nafes.at/foerderung/formulare_und_leitfaeden — siehe „Förderrichtlinie“

Valtion tuen viitenumero	SA.36505 (13/X)
Jäsenvaltio	Kreikka
Jäsenvaltion viitenumero	GR
Alueen nimi (NUTS)	KENTRIKI MAKEDONIA, DYTIKI ELLADA, ATTIKI 107 artiklan 3 kohdan a alakohta
Myöntävä viranomainen	GENERAL SECRETARIAT FOR RESEARCH AND TECHNOLOGY 14-18 MESOGEION AV 115 10 ATHENS GREECE http://www.gsrt.gr
Tukitoimenpiteen nimike	Funding of Research Proposals Positively Evaluated under the 5th Call of ERC Grant Schemes
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Law 1514/1985 and its amendment, Law 3614/07 and its amendments, Ministerial Decision 14053/EIS 1749/27.3.2008 (FEK – Official Journal of Greek Government – 540/B/27.3.2008) and its amendments (43804/EYTHY 2041/7.9.2009 – FEK 1957/B/9.9.2009), 28020/EYTHI 1212/30.6.2010 – FEK 1088/B/19.7.2010), 5058/EYTHI 138/5-2-13 (FEK 292/B/13.2.2013)
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—
Kesto	20.3.2013-31.12.2015
Toimiala(t)	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen
Tuensaajatyyppi	suuret yritykset
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 0,83 (miljoonaa)
Takaukset	EUR 0,83 (miljoonaa)
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus
Viittaus komission päätökseen	—
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	ESF – EUR 2,07 (miljoonaa)

Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Kokeellinen kehittäminen (31 artiklan 2 kohdan c alakohta)	40 %	0 %
Perustutkimus (31 artiklan 2 kohdan a alakohta)	100 %	—
Teollinen tutkimus (31 artiklan 2 kohdan b alakohta)	65 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

http://www.gsrt.gr/central.aspx?sld=108I334I1106I646I444510&olID=671&neID=673&neTa=1_300_1&ncID=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=aI67110I108I334I1106I0I2&actionID=load&JScript=1

Δράσεις Ενίσχυσης Ε&Τ › Τρέχουσες Εθνικές Δράσεις › Ενεργές προκηρύξεις ΕΣΠΑ

Valtion tuen viitenumero	SA.36530 (13/X)	
Jäsenvaltio	Alankomaat	
Jäsenvaltion viitenumero	NLD	
Alueen nimi (NUTS)	OVERIJSSSEL Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	
Myöntävä viranomainen	Provincie Overijssel Postbus 10078 8000 GB Zwolle www.overijssel.nl	
Tukitoimenpiteen nimike	Rijden op groen gas en electriciteit (aanschaf vrachtwagens)	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Subsidieregeling Rijden op groen gas en electriciteit, in werking treding op 4 april 2013. Publicatie Provinciaal blad nr. 2013/0115269	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	4.4.2013-31.12.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 0,55 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 0,55 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Tuki yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tasoa parantavien uusien kuljetusajoneuvojen hankintaan (19 artikla)	3 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

http://www.overijssel.nl/loket/provinciale/uitvoeringsbesluit_subsidies_overijssel_2011

www.overijssel.nl, loket, provinciale regelingen, uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2011, Hoofdstuk 8, paragraaf 8.11

Valtion tuen viitenumero	SA.36540 (13/X)	
Jäsenvaltio	Saksa	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	MERZIG-WADERN Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	
Myöntävä viranomainen	EVTZ Interreg IV A Großregion Préfecture de la Région Lorraine SGAR — Direction des Affaires Européennes GECT – Autorité de gestion Programme Interreg IV A Grande Région 36 place Saint Thiébault BP 71014 F-57034 METZ Cedex 1 www.interreg-4agr.eu	
Tukitoimenpiteen nimike	Initiative Précise: Initiative zur Optimierung der präzisen elektrochemischen Prozesse für industrielle Serienfertigung in der Großregion	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Gesetz Nr. 938 betreffend Haushaltsordnung des Saarlandes (LHO) Vom 3. November 1971 in der Fassung der Bekanntmachung vom 5. November 1999 (Amtsbl. des Saarlandes 2000 S. 194), zuletzt geändert durch Art. 5 des Gesetzes vom 1. Dezember 2011 (Amtsbl. des Saarlandes I S. 556)	
Toimenpiteen tyyppi	tapauskohtaiselle tuelle	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Myöntämispäivä	22.11.2012 lähtien	
Toimiala(t)	Muiden hanojen ja venttiilien valmistus	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset – MHA Zentgraf GmbH & Co.KG	
Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä	EUR 0,20 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 0,20 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	103 GR 1 1 223 – EUR 0,20 (miljoonaa)	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Teollinen tutkimus (31 artiklan 2 kohdan b alakohhta)	50 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.interreg-4agr.eu/de/projet-liste.php#>

Valtion tuen viitenumero	SA.36551 (13/X)	
Jäsenvaltio	Italia	
Jäsenvaltion viitenumero	ITD5	
Alueen nimi (NUTS)	EMILIA-ROMAGNA Yhdistelmäalue	
Myöntävä viranomainen	Direzione Attività Produttive, Commercio e Turismo della Regione Emilia-Romagna/Direzione Generale A Direzione Attività Produttive: Viale Aldo Moro, 44 — 40127 Bologna Direzione Ambiente: Viale Aldo Moro n. 8 — 40127 Bologna http://fesr.regione.emilia-romagna.it/che-cose-il-por-fesr/assi-pagine/asse-3-qualificazione-energetico-ambientale-e-sviluppo-sostenibile www.ermesambiente.it	
Tukitoimenpiteen nimike	POR FESR 2007-2013 — Asse III, Attività III 1.2 e Piano di Azione ambientale per un futuro sostenibile 2008-2010: Modalità e criteri per la concessione di contributi finalizzati alla rimozione dell'amianto dagli edifici, la coibentazione degli edifici e l'installazione di pannelli solari fotovoltaici	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Delibera della Giunta Regionale del 10 gennaio 2011 n. 15 pubblicata sul BURER n. 14 del 27 gennaio 2011 (parte seconda)	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	15.11.2012-30.9.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyypit	Pk-yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 1,02 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 1,02 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	POR FESR «Competitività regionale e occupazione» 2007-2013 regione Emilia-Romagna Decisione C(2007) 3875 – 7.8.2007 Codice CCI n. 2007 IT 16 2 PO 002 – EUR 0,33 (miljoonaa)	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (23 artikla)	45 %	0 %
Investointituki yrityksille yhteisön normit ylittävään ympäristönsuojeluun tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa (18 artikla)	45 %	0 %
Energiansäästötoimenpiteisiin tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (21 artikla)	45 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://fesr.regione.emilia-romagna.it/finanziamenti/bandi/bando-fotovoltaico-amianto>

Valtion tuen viitenumero	SA.36555 (13/X)	
Jäsenvaltio	Alankomaat	
Jäsenvaltion viitenumero	Subsidie Energiesprong Flevogebouw	
Alueen nimi (NUTS)	OVERIJSEL Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	
Myöntävä viranomainen	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie CZW Postbus 20011 2500 EA Den Haag email: angelique.herwijnen@minbzk.nl www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk	
Tukitoimenpiteen nimike	Subsidie energiesprong Consortium Flevogebouw Zwolle	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen Geldend op 18.4.2013 http://wetten.overheid.nl/BWBR0020333/geldigheidsdatum_18-04-2013 Regeling Subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen Geldend op 18.4.2013 http://wetten.overheid.nl/BWBR0020311/geldigheidsdatum_18-04-2013	
Toimenpiteen tyyppi	tapauskohtaiselle tuelle	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Myöntämispäivä	21.2.2013 lähtien	
Toimiala(t)	Lämpö-, vesijohto- ja ilmastointiasennus, Rakennuttaminen ja rakennushankkeiden kehittäminen, Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset – Bemog Projectontwikkeling; Nikkels Bouwbedrijf; Seinen Energy solutions; Brenorm Installatiegroep	
Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä	EUR 0,18 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 0,18 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Energiansäästötoimenpiteisiin tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (21 artikla)	40 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/bsluiten/2013/03/14/beschikking-subsidie-energiesprong-flevogebouw.html>

Valtion tuen viitenumero	SA.36572 (13/X)	
Jäsenvaltio	Espanja	
Jäsenvaltion viitenumero	ES51	
Alueen nimi (NUTS)	CATALUNA Yhdistelmäalue	

Myöntävä viranomainen	Departamento de Empresa y Ocupación; Dirección general de Economía Social y Cooperativa i Trabajo Au Sepúlveda, 148-150 08011 Barcelona http://www.gencat.cat/temes/cat/treball.htm	
Tukitoimenpiteen nimike	Acciones relativas a las unidades de apoyo a la actividad profesional en el marco de servicios de ayuda personal y social a las personas con discapacidad en los centros especiales de empleo.	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Orden EMO/66/2012, de 21 de marzo, por la que se aprueban las bases reguladoras para la concesión de subvenciones destinadas a la realización de acciones relativas a las unidades de apoyo a la actividad profesional en el marco de los servicios de ajuste personal y social de las personas con discapacidad en los centros especiales de empleo, y se abre la convocatoria para el año 2012. RESOLUCIÓN EMO/577/2013, de 19 de marzo, de convocatoria para el año 2013	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	1.1.2012-31.12.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 41,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 41,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Alentuneesti työkykyisten työntekijöiden työllistämisestä aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseen myönnettävä tuki (42 artikla)	70 %	—

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6095/1232356.pdf>

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6341/1291415.pdf>

Valtion tuen viitenumero	SA.36583 (13/X)
Jäsenvaltio	Unkari
Jäsenvaltion viitenumero	—
Alueen nimi (NUTS)	Hungary 107 artiklan 3 kohdan a alakohta, 107 artiklan 3 kohdan c alakohta
Myöntävä viranomainen	Garantiqa Hitelgarancia Zrt. 1082 Budapest, Kisfaludy u. 32. www.garantiqa.hu
Tukitoimenpiteen nimike	A Garantiqa Hitelgarancia Zrt által kezességvállalási díj csökkentése formájában nyújtott beruházási támogatás

Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	2008. évi CII. törvény a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről, 2012. évi CCIV törvény a Magyar Köztársaság 2013. évi költségvetéséről, 48/2002. (XII.28) PM rendelet a költségvetési vizontgaranciavállalásának és érvényesítésének részletes szabályairól	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	13.5.2009-31.12.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyypit	Pk-yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	HUF 6 000,00 (miljoonaa)	
Takaukset	HUF 6 000,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Takaus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Tuki yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tason parantavien uusien kuljetusajoneuvojen hankintaan (19 artikla)	35 %	20 %
Energiansäästötoimenpiteisiin tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (21 artikla)	60 %	20 %
Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (23 artikla)	45 %	20 %
Perustutkimus (31 artiklan 2 kohdan a alakohta)	100 %	—
Teollinen tutkimus (31 artiklan 2 kohdan b alakohta)	50 %	20 %
Kokeellinen kehittäminen (31 artiklan 2 kohdan c alakohta)	25 %	20 %
Ohjelma	50 %	20 %
Investointituki yrityksille yhteisön normit ylittävään ympäristönsuojeluun tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa (18 artikla)	35 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0800102.TV

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200204.TV

http://www.njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=65457.92922

<http://www.garantiqa.hu/hu/letoltheto-dokumentumok/uzletszabalyzataink>

http://www.njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=65457.92920

Valtion tuen viitenumero	SA.36607 (13/X)	
Jäsenvaltio	Espanja	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	GALICIA 107 artiklan 3 kohdan a alakohta	
Myöntävä viranomainen	Instituto Enerxético de Galicia (Inega) C/ Avelino Pousa Antelo, núm. 5 15707 (San Lázaro) Santiago de Compostela (A Coruña) http://www.inega.es/?idioma=es	
Tukitoimenpiteen nimike	Ayudas del Inega para proyectos de energías renovables	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Resolución de 9 de abril de 2013 [Diario Oficial de Galicia (DOG) núm.73, de 16 de abril] por la que se establecen las bases reguladoras y se anuncia la convocatoria de subvenciones para el año 2013 a proyectos de energías renovables, con financiación procedente de fondos comunitarios derivados del Programa Operativo Feder Galicia 2007-2013	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	22.4.2013-31.10.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyypit	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 2,10 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 2,10 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	Feder 2007-2013 – EUR 1,10 (miljoonaa)	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (23 artikla)	45 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

http://www.xunta.es/dog/Publicados/2013/20130416/AnuncioO3G1-090413-0001_es.pdf

Valtion tuen viitenumero	SA.36611 (13/X)	
Jäsenvaltio	Saksa	
Jäsenvaltion viitenumero	612-40306-BY/0008	
Alueen nimi (NUTS)	BAYERN 107 artiklan 3 kohdan c alakohta	

Myöntävä viranomainen	Technologie- und Förderzentrum im Kompetenzzentrum für Nachwachsende Rohstoffe Schulgasse 18, 94315 Straubing www.tfz.bayern.de	
Tukitoimenpiteen nimike	Bayern: Demonstrationsmaßnahmen zur Nutzung von Biomasse als regenerativer Energieträger (BioSol)	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Richtlinie zur Förderung von Demonstrationsvorhaben zur Nutzung von Biomasse als regenerativer Energieträger (BioSol), Art. 23 und 44 der Bayerischen Haushaltsordnung und die Verwaltungsvorschriften hierzu.	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	1.5.2013-30.6.2014	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 0,70 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 0,70 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (23 artikla)	30 %	10 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

http://www.stmelf.bayern.de/mam/cms01/agrarpolitik/dateien/b_rili_biosol_2013.pdf

Valtion tuen viitenumero	SA.36747 (13/X)
Jäsenvaltio	Yhdistynyt kuningaskunta
Jäsenvaltion viitenumero	—
Alueen nimi (NUTS)	UNITED KINGDOM 107 artiklan 3 kohdan a alakohta, 107 artiklan 3 kohdan c alakohta, Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet, Yhdistelmäalue
Myöntävä viranomainen	Department of Energy and Climate Change 3 Whitehall Place, London, SW1A 2AW https://www.gov.uk/renewable-heat-premium-payment-scheme#overview
Tukitoimenpiteen nimike	Amalgamation of all previous and future phases of Renewable Heat Premium Payment – Social Housing Competitions
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Section 153 of Environmental Protection Act 1990

Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	SA.36747 replaces SA.34995, SA.35310, SA.34994, SA.35312, SA.34795, SA.34996 and SA.35311.	
Kesto	15.8.2011-30.6.2014	
Toimiala(t)	Lämpö-, vesijohto- ja ilmastointiasennus	
Tuensaajatyypit	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	GBP 23,22 (miljoonaa)	
Takaukset	GBP 23,22 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Energiansäästötoimenpiteisiin tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (21 artikla)	60 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<https://www.gov.uk/renewable-heat-premium-payment-scheme#overview>

Jäsenvaltion toimittamat tiedot perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 mukaisesti myönnetystä valtiontuesta

(2013/C 190/03)

Tuen N:o: SA.36717 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación de Criadores de Gochu Asturcelta (ACGA)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación de Criadores de Gochu Asturcelta para el mantenimiento del libro genealógico y el desarrollo del programa de conservación de dicha raza en 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä: EUR 0,01 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 18.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Sikojen kasvatust

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/acga.pdf

Muita tietoa: —

Tuen N:o: SA.36718 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación de Criadores de Cabra Bermeya (ACRIBER)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación de Criadores de Cabra Bermeya para el mantenimiento del libro genealógico y el desarrollo del programa de conservación de dicha raza en 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä: EUR 0,01 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 18.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Lampaiden ja vuohien kasvatust

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/acriber.pdf

Muita tietoa: —

Tuen N:o: SA.36719 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Ayudas al sector ganadero en forma de servicios prestados por Asturiana de Control Lechero, Cooperativa Limitada (ASCOL)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Cooperativa Asturiana de Control Lechero (ASCOL) para el desarrollo de un programa de mejora genética de la cabaña ganadera asturiana de raza firsona durante el año 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä: EUR 0,44 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 14.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Lypsykarjan kasvatust

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 – Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/ascol.pdf

Muita tietoa: —

Tuen N:o: SA.36720 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación española de criadores de ganado vacuno selecto de raza Asturiana de los Valles (ASESAVA)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación española de criadores de ganado vacuno selecto de raza Asturiana de los Valles para el mantenimiento del libro genealógico y el desarrollo del programa de mejora genética de dicha raza en 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä: EUR 0,48 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 14.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Muun nautakarjan ja puhvelien kasvatust

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/aseava.pdf

Muita tietoa: —

Tuen N:o: SA.36721 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación Española de Criadores de Ganado Vacuno Selecto de raza Asturiana de la Montaña (ASEAMO)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación Española de Criadores de Ganado Vacuno Selecto de raza Asturiana de la Montaña para el mantenimiento del libro genealógico y del desarrollo de un programa de conservación de dicha raza en 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä: EUR 0,13 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 14.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Muun nautakarjan ja puhvelien kasvatust

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/aseamo.pdf

Muita tietoa: —

Tuen N:o: SA.36722 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación de Criadores de Oveya Xalda de Asturias (ACOXA)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación de Criadores de Oveya Xalda de Asturias para el mantenimiento del libro genealógico y el desarrollo del programa de conservación de dicha raza durante 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Yritykselle myönnettävän tapauskohtaisen tuen kokonaismäärä: EUR 0,03 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 18.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Lampaiden ja vuohien kasvatus

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 – Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/acoxa.pdf

Muita tietoja: —

Tuen N:o: SA.36723 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación de Criadores de Pita Pinta Asturiana (ACPPA)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación de Criadores de Pita Pinta Asturiana para el mantenimiento del libro genealógico y el desarrollo del programa de conservación de dicha raza en 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä: EUR 0,01 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 14.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Siipikarjan kasvatus

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/acppa.pdf

Muita tietoja: —

Tuen N:o: SA.36724 (13/XA)

Jäsenvaltio: Espanja

Alue: ASTURIAS

Tukiohjelman nimike tai yritykselle myönnettyä yksittäistä tukea saaneen yrityksen nimi: Asociación de Criadores de Ponis de Raza Asturcón (ACPRA)

Oikeusperusta: Convenio de colaboración con la Asociación de Criadores de Ponis de Raza Asturcón para el mantenimiento del libro genealógico y el desarrollo del programa de conservación de dicha raza en 2013.

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä: EUR 0,13 (miljoonaa)

Tuen enimmäisintensiteetti: 100,00 %

Tukiohjelman tai yksittäisen tuen kesto: 14.6.2013-31.12.2013

Tuen tarkoitus: Kotieläintuotanto (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla), Tekninen tuki (asetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artikla)

Asianomainen ala: Hevosten ja muiden hevoseläinten kasvatus

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Consejería de Agroganadería y Recursos Autóctonos del Principado de Asturias
C/ Coronel Aranda, s/n, 3ª planta
33005 Oviedo – ASTURIAS

Internet-osoite:

http://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Ganaderia/ayudas/genetica/acpra.pdf

Muita tietoja: —

Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) nojalla myönnetystä valtiontuesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 190/04)

Valtion tuen viitenumero	SA.36385 (13/X)	
Jäsenvaltio	Latvia	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	Latvia 107 artiklan 3 kohdan a alakohta	
Myöntävä viranomainen	valsts aģentūra "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" Pērses iela 2, Rīga, Latvija, LV-1442 www.liaa.gov.lv	
Tukitoimenpiteen nimike	Atbalsts darba vietu radīšanai	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	2012.gada 13.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.179 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.1.1.6.apakšaktivitāti "Atbalsts darba vietu radīšanai" Darbības programma "Cilvēkresursi un nodarbinātība" (638. – 641. punkts) Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājums (208.7. – 208.12. punkts)	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	1.11.2012-31.12.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset,suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	LVL 7,00 (miljoonaa)	
Takaukset	LVL 7,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	Komisijas lēmums 18.12.2007 ar ko pieņem darbības programmu Kopienas palīdzībai no Eiropas Sociālā fonda atbilstīgi konverģences mērķim Latvijas reģionos CCI 2007LV051PO001. – LVL 3,00 (miljoonaa)	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Yleiskoulutus (38 artiklan 2 alakohta)	50 %	0 %
Ohjelma	50 %	0 %
Erityiskoulutus (38 artiklan 1 alakohta)	25 %	0 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.likumi.lv/doc.php?id=246032#top>

Valtion tuen viitenumero	SA.36580 (13/X)	
Jäsenvaltio	Saksa	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	DEUTSCHLAND 107 artiklan 3 kohdan a alakohta, 107 artiklan 3 kohdan c alakohta, Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet, Yhdistelmäalue	
Myöntävä viranomainen	KfW Bankengruppe Palmengartenstraße 5-9, 60325 Frankfurt www.kfw.de	
Tukitoimenpiteen nimike	KfW-Programm Erneuerbare Energien „Speicher“	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	KfW-Gesetz, BGBl. I S.2427, Programmmerkblatt „KfW-Programm Erneuerbare Energien ‚Speicher‘“	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	1.5.2013-31.12.2013	
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 25,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 25,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus, Edullinen laina	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Pk-yrityksille myönnettävä investointi- ja työllisyystuki (15 artikla)	20 %	—
Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (23 artikla)	45 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

https://www.kfw.de/media/pdf/download_center/foerderprogramme_inlandsfoerderung_pdf_dokumente_2/6000002700_M_275_Speicher.pdf

Valtion tuen viitenumero	SA.36584 (13/X)	
Jäsenvaltio	Italia	
Jäsenvaltion viitenumero	—	
Alueen nimi (NUTS)	ABRUZZO 107 artiklan 3 kohdan c alakohta, Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet	

Myöntävä viranomainen	GIUNTA REGIONALE – DIREZIONE SVILUPPO ECONOMICO E TURISMO VIA PASSOLANCIANO N. 75 65127 PESCARA – ITALIA http://www.regione.abruzzo.it/portale/index.asp	
Tukitoimenpiteen nimike	BANDO PER LA PROMOZIONE SUL PROPRIO TERRITORIO REGIONALE DI INIZIATIVE DI LOCALIZZAZIONE, AMPLIAMENTO E AMODERNAMENTO DI UNITA INDUSTRIALI, ATTRAVERSO CONTRATTI DI SVILUPPO LOCALI – TITOLO IV PROGETTI DI RICERCA INDUSTRIALE E SVILUPPO SPERIMENTALE	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	PAR FA ABRUZZO 2007-2013 APPROVATO CON D.G.R. N. 458 DEL 4 LUGLIO 2011 E MODIFICATO CON D.G.R. N. 556 DELL'8 AGOSTO 2011 CON ALLEGATO A. PRESA D'ATTO DA PARTE DEL CIPE CON DELIBERAZIONE DEL 30.9.2011 G.U. SERIE GENERALE N. 47 DEL 25.2.2012.	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	29.3.2013-30.6.2014	
Toimiala(t)	TEOLLISUUS	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Teollinen tutkimus (31 artiklan 2 kohdan b alakohta)	50 %	20 %
Kokeellinen kehittäminen (31 artiklan 2 kohdan c alakohta)	25 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.regione.abruzzo.it/portale/index.asp?modello=avvisoSing&servizio=le&stileDiv=sequence&template=default&tom=2497&b=avviso>

<http://bura.regione.abruzzo.it/bollettinoaccess.aspx?id=49993&tipo=Speciali&numero=35&data=29+Marzo+2013>

Valtion tuen viitenumero	SA.36585 (13/X)
Jäsenvaltio	Italia
Jäsenvaltion viitenumero	—
Alueen nimi (NUTS)	ABRUZZO Tukialueiden ulkopuolella sijaitsevat alueet

Myöntävä viranomainen	GIUNTA REGIONALE – DIREZIONE SVILUPPO ECONOMICO E TURISMO VIA PASSOLANCIANO N. 75 65127 PESCARA – ITALIA http://www.regione.abruzzo.it/portale/index.asp	
Tukitoimenpiteen nimike	BANDO PER LA PROMOZIONE SUL PROPRIO TERRITORIO REGIONALE DI INIZIATIVE DI LOCALIZZAZIONE, AMPLIAMENTO E AM-MODERNAMENTO DI UNITA INDUSTRIALI, ATTRAVERSO CONT-RATTI DI SVILUPPO LOCALI – TITOLO III PROGETTI RELATIVI AD INVESTIMENTI IN AREE DIVERSE DA QUELLE DI CUI ALL'ART. 107 3, C) TFUE	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisu-viite)	PAR FAS ABRUZZO 2007-2013 APPROVATO CON D.G.R. N. 458 DEL 4 LUGLIO 2011 E MODIFICATO CON D.G.R. N. 556 DELL'8 AGOSTO 2011 CON ALLEGATO A. PRESA D'ATTO DA PARTE DEL CIPE CON DELIBERAZIONE 30.9.2011 G.U. SERIE GE-NERALE N. 47 DEL 25.2.2012	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	29.3.2013-30.6.2014	
Toimiala(t)	TEOLLISUUS	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnet-tävät lisät prosentteina
Pk-yrityksille myönnettävä investointi- ja työl-lisyystuki (15 artikla)	20 %	—

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.regione.abruzzo.it/portale/index.asp?modello=avvisoSing&servizio=le&stileDiv=sequence&template=default&tom=2497&b=avviso>

<http://bura.regione.abruzzo.it/bollettinoaccess.aspx?id=49993&tipo=Speciali&numero=35&data=29+Marzo+2013>

Valtion tuen viitenumero	SA.36586 (13/X)
Jäsenvaltio	Italia
Jäsenvaltion viitenumero	—
Alueen nimi (NUTS)	ABRUZZO 107 artiklan 3 kohdan c alakohta

Myöntävä viranomainen	GIUNTA REGIONALE – DIREZIONE SVILUPPO ECONOMICO E TURISMO VIA PASSOLANCIANO N. 75 65127 PESCARA – ITALIA http://www.regione.abruzzo.it/portale/index.asp	
Tukitoimenpiteen nimike	BANDO PER LA PROMOZIONE SUL PROPRIO TERRITORIO REGIONALE DI INIZIATIVE DI LOCALIZZAZIONE, AMPLIAMENTO E AMODERNAMENTO DI UNITA INDUSTRIALI, ATTRAVERSO CONTRATTI DI SVILUPPO LOCALI – TITOLO II – PROGETTI RELATIVI AD INVESTIMENTI NELLE AREE 107 3, C) TFUE	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	PAR FAS ABRUZZO 2007-2013 APPROVATO CON D.G.R. n.458 del 4 luglio 2011 E MODIFICATO CON D.G.R. n.556 dell'8 Agosto 2011 con allegato A. PRESA D'ATTO DA PARTE DEL CIPE CON DELIBERAZIONE DEL 30.9.2011 G.U. SERIE GENERALE N. 47 DEL 25/2/2012	
Toimenpiteen tyyppi	Ohjelma	
Voimassa olevan tukitoimenpiteen muutos	—	
Kesto	29.3.2013-30.6.2014	
Toimiala(t)	TEOLLISUUS	
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset, suuret yritykset	
Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Takaukset	EUR 10,00 (miljoonaa)	
Tukiväline (5 artikla)	Suora avustus	
Viittaus komission päätökseen	—	
Jos yhteisön varoista saadaan yhteisrahoitusta	—	
Tavoitteet	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä kansallisessa valuutassa	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Ohjelma	15 %	20 %

Internet-linkki tukitoimenpiteen koko tekstiin:

<http://www.regione.abruzzo.it/portale/index.asp?modello=avvisoSing&servizio=le&stileDiv=sequence&template=default&tom=2497&b=avviso>

<http://bura.regione.abruzzo.it/bollettinoaccess.aspx?id=49993&tipo=Speciali&numero=35&data=29+Marzo+2013>

V

(Ilmoitukset)

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

VALTIONTUKI – HELLEENIEN TASAVALTA

Valtiontuki N:o SA.31155 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2010/N) – Hellenic Postbank S.A:lle annettu valtiontuki perustamalla ja pääomittamalla omaisuudenhoidoyhtiötä New Hellenic Postbank S.A.

Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 190/05)

Komissio ilmoitti 6. toukokuuta 2013 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Helleenien tasavallalle päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee edellä mainittua tukea/toimenpidettä.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa tukitoimenpiteestä, jota koskevan menettelyn komissio aloittaa, kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä osoitteeseen:

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Fax +32 22961242

Huomautukset toimitetaan Helleenien tasavallalle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luottamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

MENETTELYT

Kreikan viranomaiset perustivat 18. tammikuuta 2013 väliaikaisen luottolaitoksen New TT Hellenic Postbank S.A:n, jäljempänä 'New TT'. Entisen TT Hellenic Postbank S.A:n, jäljempänä 'TT', terveet liiketoiminnot siirrettiin New TT:lle. Tässä yhteydessä New TT sai 4,6 miljardia euroa valtiontukea Kreikan rahoitusvakausrahastosta.

Lisäksi TT oli saanut 224,96 miljoonan euron pääomasijoituksen Kreikan järjestelmästä⁽¹⁾ 25. toukokuuta 2009. Komissio

antoi lisäksi luvan 16. toukokuuta 2012 antamallaan päätöksellä⁽²⁾ valtiontukiasiassa SA.34115 (2012/NN), joka koski T Bank S.A:n joulukuussa 2011 toteutettua kriisinratkaisua, noin 678 miljoonan euron suuruiselle kriisinratkaisutuelle sisämarkkinoille soveltuvana Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella kuuden kuukauden ajaksi.

⁽¹⁾ Komission päätös, annettu 19. marraskuuta 2008, valtiontukiasiassa N 560/2008 "Support Measures for the Credit Institutions in Greece" (EUVL C 125, 5.6.2009, s. 6). Järjestelmän voimassaoloa on jatkettu useita kertoja.

⁽²⁾ Komission päätös, annettu 16. toukokuuta 2012, valtiontukiasiassa SA.34115 (2012/NN) "Resolution of T Bank" (EUVL C 284, 20.9.2012, s. 9).

KUVAUS TOIMENPITEISTÄ, JOITA KOSKEVAN MENETTELYN KOMISSIO ALOITTAÄ

Ensinnäkin Kreikan rahoitusvakausrahasto antoi New TT:lle 500 miljoonan euron alkupääoman 18. tammikuuta 2013.

Toiseksi TT:ltä New TT:lle siirretyt toiminnot sisälsivät 4,1 miljardia euroa vähemmän varoja kuin velkaa, mistä syystä Kreikan rahoitusvakausrahasto kattoi rahoitusvajeen myöntämällä New TT:lle Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjoja 4,1 miljardin euron arvosta.

Kolmanneksi TT oli saanut 224,96 miljoonan euron pääomasijoituksen Kreikan järjestelmästä 25. toukokuuta 2009.

Neljänneksi Kreikan keskuspankki aloitti T Bankin kriisinratkaisun 17. joulukuuta 2011 antamalla määräyksen siirtää sen varat ja velat TT:lle. Koska siirrettyjen velkojen arvo oli suurempi kuin siirrettyjen varojen arvo, seurannut 676 956 514 euron rahoitusvaje katettiin asianomaisten määräysten mukaisesti Kreikan talletus- ja investointitakausrahaston laatimalla kriisinratkaisusuunnitelmalla.

TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Ensinnäkin komissio katsoo kummankin tukitoimenpiteen, eli i) 0,5 miljardin euron pääomasijoituksen ja ii) Kreikan rahoitusvakausrahaston 4,1 miljardilla eurolla kattaman rahoitusvajeen New TT:n hyväksi, olevan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Toiseksi TT:n pääomituksen vuonna 2009 liittyen komissio totesi jo järjestelmän hyväksymispäätöksessään⁽³⁾, että järjestelmästä myönnetty pääoman vahvistaminen olisi valtiontukea. Kolmanneksi T Bankille myönnettyyn kriisinratkaisutukeen liittyen komissio totesi 16. toukokuuta 2012 antamassaan päätöksessä⁽⁴⁾, että Kreikan talletus- ja investointitakausrahaston laatiman kriisinratkaisusuunnitelman interventiotoimenpiteet ovat valtiontukea.

Toimenpiteiden arvioinnin oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohta.

Arvioitaessa edellä mainittujen toimenpiteiden yhteensopivuutta SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan kanssa,

⁽³⁾ Katso alaviite 1.

⁽⁴⁾ Katso alaviite 2.

komissio arvio toimenpiteitä pankkiedonannon⁽⁵⁾, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon⁽⁶⁾ ja rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon⁽⁷⁾ perusteella.

Toimenpiteiden soveltuvuuteen liittyen komissio pitää New TT:n pääomasijoitusta ja rahoitusvajeen kattamista asianmukaisina pelastamistuen muotoina Kreikan pankkijärjestelmän ja koko talouden rahoitusvakauden palauttamiseksi. Komissio kuitenkin epäilee tässä vaiheessa sitä, onko 4,6 miljardin euron tuki (0,5 miljardia euroa pääomana ja 4,1 miljardia euroa rahoitusvajeen kattamisena) rajattu välttämättömään vähimmäismäärään, ja pyytää asianosaisia esittämään huomautuksensa asiasta. Lisäksi komissio katsoo, että kumpikin toimenpide on oikeasuhteinen lyhyen aikavälin pelastamistueksi, mutta edellyttää toimenpiteiden nopeaa käyttöönottoa sen varmistamiseksi, ettei tukea käytetä rahaston kasvattamiseen tai sellaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät ole ehdottoman välttämättömiä elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

Rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon mukaisen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen osalta komissiolla on epäilyksiä siitä, pystyykö New TT palauttamaan pitkän aikavälin elinkelpoisuutensa itsenäisenä toimijana, kuten komissiolle 29. tammikuuta 2013 esitettyä ja maaliskuussa 2013 päivitettyä rakenneuudistussuunnitelmassa kaavailaan. Rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet voiton tuottamiseksi tulevaisuudessa näyttävät melko vähäisiltä. Epäilykset kohdistuvat erityisesti henkilöstön ja sivukonttoreiden hillittävyyden vähentämiseen samoin kuin mahdollisten synergiaetujen (kuten T Bankin täysimittainen integrointi) rajalliseen käyttöön. Tässä yhteydessä komissiolla on epäilyksiä siitä, onko New TT:llä resurssija rakenneuudistussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja erityisesti suunniteltujen tulevien voittojen saavuttamiseksi. Näin ollen vaarana on, että New TT päättyy jatkuvasti valtiontuen varassa olevaksi omaisuudenhoitoyhtiöksi. Siksi komissio katsoo tässä vaiheessa, että TT:n uudelleenintegroiminen suurempaan elinkelpoiseen rahoitusyhtiöön parantaisi New TT:n mahdollisuuksia elinkelpoisuuteen. Komissio pyytää asianomaisia esittämään näkemyksensä sen epäilyksistä.

Rasitusten jakamiseen ja tuen rajaamiseen välttämättömään vähimmäismäärään liittyen komissio epäilee, ettei tukea ole rajattu välttämättömään. Komissio epäilee erityisesti, ettei rakenneuudistuksista aiheutuvia kustannuksia ole rajattu välttämättömään vähimmäismäärään, koska New TT uudelleenorganisoidaan toimimaan itsenäisesti, mikä nostaa rakenneuudistuksista aiheutuvia kustannuksia. Komissio pyytää asianomaisia esittämään näkemyksensä asiasta.

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto – Valtiontukisääntöjen soveltaminen maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin (EUVL C 270, 25.10.2008, s. 8).

⁽⁶⁾ Komission tiedonanto – Rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistaminen tämänhetkessä finanssikriisissä: tuen rajaaminen välttämättömään vähimmäismäärään ja suojoitoimet kilpailun kohtuuttoman vääristymisen estämiseksi (EUVL C 10, 15.1.2009, s. 2).

⁽⁷⁾ Komission tiedonanto elinkelpoisuuden palauttamisesta ja rahoitusalalla tämänhetkessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arvioinnista valtiontukisääntöjen perusteella (EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9).

Lisäksi komissio toteaa, että suuri osa TT:lle viime vuosina aiheutuneista tappioista johtuu velkojen mitätöinnistä valtion hyväksi, toisin sanoen yksityisen sektorin osallistumisesta ja Kreikan valtion joukkovelkakirjojen myynnistä valtiolle huomattavasti nimellisarvoa alemmalla hinnalla vuoden 2012 lopussa. Kyseisten toimenpiteiden voidaan katsoa vastaavan sitä, että TT maksaisi valtiolle, ja siksi oikeuttavan pienemmän korvauksen pääomankorotuksesta, jonka valtio myöhemmin myönsi kattamaan pääomavajeen, joka johtui velkojen mitätöinnistä valtion hyväksi. Asianomaisia pyydetään esittämään huomautuksensa tästä näkemyksestä.

Kilpailun vääristymisestä voidaan todeta, että TT:llä oli koonsa nähden paljon enemmän Kreikan valtion joukkovelkakirjoja kuin muilla Kreikan pankeilla. Komissio katsoo tässä vaiheessa, että sijoittaminen tässä laajuudessa kyseisiin joukkovelkakirjoihin voi kuvastaa epätarkoituksenmukaista riskinottoa. Komissio pyytää asianomaisia esittämään näkemyksensä myös tästä asiasta.

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan mukaan sääntöjenvastainen tuki voidaan periä takaisin tuensaajalta.

KIRJE

"The Commission wishes to inform the Hellenic Republic that, having examined the information supplied by your authorities on the aid measures referred to above, it has decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union ("TFEU").

1. PROCEDURE

- (1) On 19 November 2008 ⁽⁸⁾, the Commission approved the Greek support measures for the credit institutions designed to ensure the stability of the Greek financial system (the "**Scheme**").
- (2) On 25 May 2009, TT Hellenic Postbank S.A. ("**TT**") received a capital injection of EUR 224.96 million under the Scheme.
- (3) The Greek authorities submitted information to the Commission on TT in February, March, May and June 2010.
- (4) By letter of 30 June 2010, the Commission's services requested the restructuring plan for TT to be submitted by 1 September 2010.
- (5) By letter of 22 July 2010, the Greek authorities requested an extension of the deadline for the submission of the restructuring plan until 30 September 2010. The Commission services agreed to the extension of the deadline on 23 August 2010.
- (6) On 1 October 2010, the Greek authorities submitted the initial restructuring plan for TT.
- (7) The restructuring plan was discussed between the Greek authorities and the Commission services in a series of meetings, teleconferences and other information exchanges between October 2010 and May 2011, in particular - amongst others - on 6 and 14 October 2010, 8 November 2010, 27 December 2010, 26 January 2011, 23 March 2011 and 13 April 2011.
- (8) On 17 December 2011, the Bank of Greece ("**BoG**") proceeded with the resolution of T Bank S.A. ("**T Bank**") by ordering a transfer of its good assets and liabilities to TT, which was already a shareholder of T Bank (holding around 32.9 % of its shares).
- (9) In March 2012, Greece and the EU/ECB/IMF updated the Memorandum of Economic and Financial Policies ("**MEFP**"). The MEFP sets out, among other economic and financial policies, that the Greek authorities have initiated an orderly resolution of TT through a Purchase and Assumption ("**P&A**") transaction. TT had been classified as non-viable in the framework of the viability assessment of all the Greek banks carried out by the BoG and its advisors, in consultation with the EU/ECB/IMF.
- (10) By decision of 16 May 2012 in State aid case SA.34115 (2012/NN) on the Resolution of T Bank ⁽⁹⁾, the Commission authorised an intervention by the Resolution scheme of the Hellenic Deposit and Investment Guarantee Fund ("**HDIGF**") for an amount of EUR 676 956 514 as compatible with the internal market on the basis of Article 107(3)(b) TFEU for a period of six months. In that decision, the Commission required the Greek authorities to submit an updated restructuring plan for TT within six months. That plan was to take into account the integration of T Bank's activities into TT. In the decision of 16 May 2012 the Commission could not definitively conclude on the compatibility of the resolution aid to T Bank since the buyer of the bank's activities – TT – was itself an aided bank on which the Commission had not yet taken a decision on its restructuring, as well as on the restoration of TT's long-term viability. The Commission could therefore not conclude on whether the transfer of T Bank to TT was an adequate way to restore the viability of the transferred entity.
- (11) Further correspondence took place between the Greek authorities and the Commission services between May and December 2012.
- (12) In January 2013, the Greek authorities submitted a draft restructuring plan for a bridge bank of TT. Due to the absence of buyers for TT, no P&A transaction (as envisaged in the MEFP) could take place and the creation of a bridge bank was considered as the only remaining solution for the resolution of TT. The bridge bank received aid from the Hellenic Financial Stability Fund ⁽¹⁰⁾ ("**HFSF**") which (a) covered the so-called "funding gap" of the transferred perimeter and (b) provided the bridge bank with initial share capital.
- (13) The establishment of the bridge bank and its restructuring plan were discussed by the Greek authorities and the Commission services in a series of meetings, teleconferences and other information exchanges between

⁽⁸⁾ See Commission decision of 19 November 2008 in State aid N 560/2008 "Support Measures for the Credit Institutions in Greece", OJ C 125, 05.06.2009, p. 6. The scheme has been prolonged several times. The last updated scheme is in place until 30 June 2013. See Commission decision of 22 January 2013 in State aid SA.35999 (2012/N) "Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loans Scheme for Credit Institutions in Greece", not yet published.

⁽⁹⁾ Commission decision of 16 May 2012 in case SA.34115 (2012/NN) "Resolution of T Bank", OJ C 284, 20.09.2012, p. 9.

⁽¹⁰⁾ The HFSF is a Fund originally established by Law 3864/2010 of the Greek Parliament. The Fund's resources stem from the financial support mechanism to Greece and its capital is gradually paid up by the Greek State. It is set up for a limited duration until 30 June 2017. For more details, see inter alia, Commission decision of 3 September 2010 in State Aid case N 328/2010 "Recapitalisation of credit institutions in Greece under the Financial Stability Fund (FSF)", OJ C 316, 20.11.2010, p. 7.

January and March 2013, in particular - amongst others - on 8, 11, 15, 22, 23 and 30 January and 12 March 2013.

- (14) For reasons of urgency, the Hellenic Republic exceptionally accepts that the present decision is adopted in the English language.

2. DESCRIPTION

2.1 TT Hellenic Postbank S.A.

- (15) TT was established in 1902 under the framework of the Hellenic Post Office Organisation. Until 2006, TT was a State-controlled special credit institution with activities limited to the granting of mortgages and consumer loans to public servants and publicly-owned companies. After having acquired a banking licence in 2006, TT expanded its activities to corporate finance and retail lending. In the same year, TT became listed on the Athens Stock Exchange through a public offering of 34.84 % of its existing shares. The Hellenic Republic remained its largest shareholder.

- (16) TT has a market share of 6 % in terms of deposits in Greece.

- (17) In 2009, when it received its first recapitalisation, TT had 146 own branches and 2 554 employees. TT had a balance sheet showing total assets of approximately EUR 16 billion and risk weighted assets ("**RWA**") of EUR 7.5 billion.

- (18) TT has a cooperation agreement with the Hellenic Post Office to market its products in approximately 800 branches of the latter. The contribution of that additional network to TT's services is 7 % of TT's total deposit base (which amounted to approximately EUR 12 billion in 2009).

- (19) Compared to its size, TT has a relatively large deposit base. TT had a loan-to-deposit ratio of less than 100 % in 2009.

- (20) On 25 May 2009, TT got a capital injection of EUR 224.96 million (corresponding to circa 2.9 % of its RWA at that time) under the Scheme⁽¹¹⁾ because its bank capital adequacy ratio ("**CAR**") was under the 10% minimum threshold set by the BoG for it.

- (21) On 3 July 2009, TT issued common shares in amount of EUR 526.3 million, which were then placed on the market. After the completion of the capital increases of May and July 2009, the bank's CAR amounted to approximately 17 %. TT's shareholding structure following the share capital increase of July 2009 was as follows: the Hellenic State with 44.04 % of which 10% was held through the Hellenic Post Office; individuals with 24.9 %; legal entities (domestic) owning 22.04 %; legal entities (international) owning 7.81 % and; own shares corresponding to 1.21 % ownership.

- (22) In April 2010, TT acquired 32.9 % of the share capital of Aspis Bank for an amount of EUR 28.56 million. After the acquisition, Aspis Bank was rebranded as T Bank. When that bank was acquired by TT, it was in a poor economic situation with the lowest capital adequacy among the Greek banks, insufficient liquidity and profitability.

- (23) Other participations held by TT are: (i) Post insurance (50 % shareholding), a company promoting and selling insurance and banc assurance products; and (ii) Attica Bank (22.4 % shareholding), one of the smallest banks (1.1 % market share in terms of total assets) in Greece.

- (24) On 17 December 2011, the BoG proceeded with the resolution of T Bank through a transfer order of its assets and liabilities to TT and at the same time, with the withdrawal of T Bank's license. T Bank was put into liquidation. TT acquired the package of assets and liabilities of T Bank as it had made the highest bid in the framework of an unconditional tender procedure open to other banks. The value of the net assets transferred from T Bank to TT at the resolution date amounted to EUR 1.5 billion⁽¹²⁾. TT took over 75 branches with 853 employees of T Bank.

- (25) As a result, TT's total assets increased by 16 % to EUR 18 billion and its deposits by 15 % to EUR 13.5 billion, compared to the standalone basis⁽¹³⁾. The acquisition of T Bank's assets had a negative impact on TT's capital adequacy due to the capital shortage of T Bank. However, TT's CAR stayed well above supervisory limit at the time as, on the consolidated basis, its CAR amounted to 15.7 %.

- (26) In March 2012, the BoG, based on an own 'viability framework' methodology applied to the entire Greek banking system, declared TT to be an unviable bank as it was highly unlikely that TT could remain viable under its current state. The situation of TT gave rise several concerns. Firstly, TT booked an exceptionally high loss in 2011, due to the Private Sector Involvement⁽¹⁴⁾ ("**PSI**"). TT had held a portfolio of Greek government bonds ("**GGB**") which, compared to its balance sheet size, was much higher than that of the other Greek banks. As a result of that very large loss, TT's capital became deeply negative. Secondly, TT faced a structural problem of a low profitability which had lasted since 2008.

⁽¹²⁾ Bain&Company assessment report regarding policies and procedures required to ensure effective liquidating bank asset management and recovery of February 2013.

⁽¹³⁾ Financial impact analysis of the proposed merger between TT and T Bank performed by BoG, 19 July 2011

⁽¹⁴⁾ Private Sector Involvement (PSI): negotiation between the Greek authorities and its private creditors which aimed to achieve a partial waiver of the Greek government debt by its private creditors on a voluntary basis. The PSI is extraordinary in nature and had a considerable impact on Greek banks. A series of banks made losses stemming from PSI. Those developments are described in more detail for instance in points 12 and 13 of the following document: "The Second Economic Adjustment Programme for Greece - March 2012", also available on http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/op94_en.htm.

⁽¹¹⁾ See footnote 1.

- (27) The updated MEFP of March 2012 gives a preference to an orderly resolution of TT via a P&A transaction, implying that TT's good assets and liabilities would be put for sale to another existing bank. For that purpose, the BoG launched a call for an expression of interest to third parties for acquiring TT's good assets in December 2012. Three Greek banks expressed preliminary informal interest; however, by the deadline of 11 January 2013 for submitting binding offers, the Greek authorities had not received any such offers.
- (28) Therefore, in the absence of buyers, the Greek authorities considered that the creation of a bridge bank was the only remaining solution for the resolution of TT.

2.2. New TT Hellenic Postbank S.A.

- (29) On 18 January 2013, in the context of the Greek resolution framework⁽¹⁵⁾ and in line with the provisions in the MEFP regarding the resolution of TT by January 2013, the Greek authorities announced the immediate creation and capitalisation of a temporary credit institution (a bridge bank) "New TT Hellenic Postbank S.A." ("**New TT**"), following a decree adopted by the Ministry of Finance⁽¹⁶⁾ on a proposal by the BoG. In that context, the HFSF covered the so-called "funding gap" of the transferred perimeter *i.e.* the difference between the fair value of the assets transferred to New TT and the nominal value of the liabilities transferred to it. Since the former is lower than the latter, New TT had received a package having a negative value, which was compensated by a grant from the HFSF. In addition, the HFSF provided initial share capital to New TT amounting to EUR 500 million, fully and immediately paid up by the HFSF. As a consequence, HFSF is the sole shareholder of New TT. TT's bank licence was terminated.
- (30) TT's sound business activities were transferred to New TT, in accordance with the recommendation of the BoG⁽¹⁷⁾. Therefore, all the contractual relationships of TT with third parties were transferred to New TT. New TT received TT assets and liabilities such as cash, retail deposits and performing loans, central bank funding, GGB and T-Bills. Overall, EUR 10.8 billion assets ("**Transferred Assets**") were transferred to New TT.
- (31) A total amount of EUR 1.2 billion net assets were left into TT. In particular, non-performing loans, tax assets and liabilities of TT, and levies and duties of any kind were included in "non-transferred" items. Those residual assets remaining in TT will be resolved through liquidation.

⁽¹⁵⁾ See the Greek law 4021/2011 on Bank Restructuring and the Law 3864/2010 on the Hellenic Financial Stability Fund. The Law 4021 of October 2011 amends the existing Greek banking legislation by providing for recovery as well as for resolution measures for credit institutions seated in Greece.

⁽¹⁶⁾ Decree 2124/B.95 of the Hellenic Republic Ministry of Finance of 18 January 2013 establishing an interim credit institution by the name of "New TT Hellenic Postbank S.A."

⁽¹⁷⁾ See Bank of Greece Resolution Measures Committee Decision 7/2/18.01.2013 on the authorisation of the interim credit institution by the name of "New TT Hellenic Postbank S.A." and Resolution Measures Committee Decision 7/3/18/01.2013 on the withdrawal of the authorization of the credit institution by name of "TT Hellenic Postbank S.A." and placing thereof under liquidation.

- (32) New TT was only fully operational as from 21 January 2013 as the operations of New TT were suspended from 4 to 21 January due to a strike of its employees. After the trade unions approved the tentative deal as regards the employment contracts, the operations of New TT could be resumed.
- (33) On 30 January 2013, New TT signed new contracts with all the employees of TT. In that context, New TT reduced its annual personnel costs on average by 30% and started with 2 998 employees of TT as well as another 358 outsourced employees, resulting in a total bank staff of 3 356. New TT has a network of 217 branches and 300 automated teller machines ("ATM").

2.3 New TT's restructuring plan

- (34) On 29 January 2013, the Greek authorities submitted an initial restructuring plan for New TT. The draft was updated in March 2013. The plan foresees the restructuring to take place between 2013 and 2017 ("the restructuring period")
- (35) The main strategic objective of New TT is to improve the bank's investor attractiveness and financial results with the aim of selling it to a third party. For that purpose, New TT's restructuring plan foresees an employee cost reduction with the implementation of a Voluntary Retirement Scheme ("**VRS**"), as well as operating cost reductions assuming a steady amount of assets.
- (36) Firstly, the VRS targets between 520 and 900 exits at a cost of approximately EUR 39 - 45 million, depending on the take-up by employees. A fully subscribed VRS would allow for annual savings of EUR 22 million. However, it is currently not clear when the VRS will be implemented. Moreover, there is still no concrete plan on the table as regards the future of the 358 outsourced staff that New TT employs.
- (37) In a base scenario assuming the implementation of the VRS, the restructuring plan foresees a steady number of employees of 2 478 during the restructuring period. According to the plan, the number of branches will also remain steady, at 197 during the same period, resulting in 12.6 employees per branch as from 2013 until 2017. 20 branches have been closed since the creation of New TT.
- (38) Secondly, regarding the reduction of operating costs, an agreement with the Hellenic Post Office has been achieved in order to reduce the network usage cost. In addition, New TT has already simplified its organizational structure, reducing its seven main divisions to five, a 29 % reduction in the number of departments. The plan also foresees a reduction in marketing and promotional costs. Non-essential on-going projects will be, or already have been, stopped.
- (39) Furthermore, New TT intends to re-price its loans and deposits in order to achieve a significant increase in its net interest income. On that basis, the plan foresees that New TT would become profitable again in 2014-2015. In the base scenario, its net interest income would

increase from EUR 132 million in 2013 to EUR 325 million in 2017, while its total operating income would increase from EUR 156 million in 2013 to EUR 339 million in 2017. New TT's personal expenses would be reduced to EUR 80 million in 2017, against equivalent expenses of EUR 149 million in 2012 for TT. Other operating costs would decrease by approximately 15 % from EUR 95 million in 2012 (compared to TT) to an annual average of EUR 80 million in the period 2015-2017. New TT's profit after tax would amount to EUR 123 million in 2017, resulting in a return on equity ("RoE") of 15.2 % in 2017.

- (40) As regards assets, New TT aims to have a relatively steady amount of total assets, of around EUR 12.5 billion during the restructuring period. New TT intends to shift its assets mix from core lending activities of mortgages and consumer loans into corporate banking. New TT's corporate lending activities are expected to double in the restructuring period, i.e. from EUR 1 billion to EUR 2.1 billion.
- (41) As regards funding, the ECB's exposure will be totally eliminated and 100 % of emergency liquidity assistance ("ELA") funding dependence will be replaced with market funding. The bank's deposit base will, on the other hand, remain stable.

2.4. Aid measures

- (42) There are four aid measures which are relevant to the situation of TT, which will be described in chronological order. Firstly, on 25 May 2009, TT got a capital injection of EUR 224.96 million (corresponding to approximately 2.9 % of the bank's RWA at that time) in the form of preference shares under the Scheme⁽¹⁸⁾ ("measure C"). The injection was made because TT's CAR amounted to 8 %, which was below the minimum threshold of 10 % set by the BoG. The measure increased TT's CAR from 8.74 % (as of March 2009) to 10.96 %.
- (43) That capital injection took the form of the issuance by TT of 60 800 000 non-voting, non-listed, non-transferable, tax deductible, non-cumulative preference shares. The issue price of EUR 3.70 for each share was fully subscribed and paid by the Hellenic Republic with bonds of equivalent value⁽¹⁹⁾. Those preference shares pay a non-cumulative dividend of 10 %, subject to meeting the minimum CAR requirements set by the BoG and to the availability of after-tax net profits or distributable reserves in accordance with article 44a of C.L. 2190/1920. During the five years following the issuance of the preference shares, the Greek Ministry of Finance could either convert the preference shares into ordinary shares in case of insufficient regulatory capital, or redeem TT's preference shares.
- (44) Secondly, on 17 December 2011, the BoG proceeded with the resolution of T Bank by ordering the transfer of its assets and liabilities to TT and withdrawing T Bank's license, in accordance with the law on resolution (Law 4021/2011). T Bank was put into liquidation. In that context, the fair value of the liabilities transferred

from T Bank to TT amounted to EUR 2 160 182 164 and the fair value of the transferred assets amounted to EUR 1 483 225 650. The difference was a so-called "funding gap" of EUR 676 956 514, which was covered by the Resolution Scheme of the HDIGF ("measure D").⁽²⁰⁾

- (45) Thirdly, on 18 January 2013, the HFSF provided New TT with its initial capital of EUR 500 million, in exchange for which the HFSF received common shares with a nominal value of EUR 1 each ("measure A").
- (46) Finally, the Transferred Activities from TT to New TT contained a funding gap of EUR 4.1 billion resulting from the difference between assets and liabilities. As a result, the HFSF, by taking over the obligations of the HDIGF (in line with the provisions of L. 4051/2012 which clarify that, as from February 2012, the HFSF will take over HDIGF's obligation), made up for that funding gap by granting EFSF bonds worth EUR 4.1 billion to New TT ("measure B"). The measure was granted on 18 January 2013.
- (47) Table 1 summarizes those four aid measures.

Table 1: Overview of the aid measures

	Nature of aid	Legal entity which formally received the aid measure	Aid amount (in EUR million)
Measure A	Recapitalisation	New TT (bridge bank)	500
Measure B	Funding gap	New TT (bridge bank)	4 100
Aid to the other entities			
Measure C	Recapitalisation	TT	224.96
Measure D	Funding gap	TT	678

3. ASSESSMENT

3.1 Existence of State aid within the meaning of Article 107(1) TFEU and quantity of State aid

- (48) The Commission has to first assess whether measures A, B, C and D constitute State aid within the meaning of Article 107 (1) TFEU. According to that provision, State aid is any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts, or threatens to distort, competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods, in so far as it affects trade between Member States.

⁽¹⁸⁾ See footnote 1.

⁽¹⁹⁾ Under Law 3723/2008.

⁽²⁰⁾ In 2011, a resolution branch was created in the HDIGF with the adoption of the Resolution Framework in Greece. According to law 4021/2011, in the case of a transfer order: 'In case the value of the liabilities transferred to the transferee-credit institution exceeds the value of the assets transferred, the Bank of Greece shall determine the difference, to be covered as follows: a) the Depositors Branch of the HDIGF shall pay an amount equal to the value of the guaranteed deposits after deduction of the value of the transferred assets and b) the Resolution Branch of HDIGF shall pay the surplus.'

Measure A

- (49) The Commission notes that the capital injection by the HFSF into New TT, amounting to EUR 500 million (Measure A), was provided by the HFSF, an entity set up and financed by the Greek State. In the Commission decision approving the recapitalisations under the HFSF as compatible State aid ⁽²¹⁾, the Commission notes that the HFSF receives its resources from the State and its activities are considered imputable to the State. It will stay in place until 2017 and after that its profits or losses will be borne by the State. ⁽²²⁾ In the present case, the Commission similarly concludes that measure A was financed by the State or through State resources.
- (50) The Commission further notes that the capital injection provided a selective advantage to New TT, since it was a measure concerning New TT alone which enabled it to obtain capital it could not have found on the market. Given TT's precarious financial situation and the challenging economic situation in Greece which directly affects the banking sector, it is highly doubtful that any private investor would have injected capital into New TT under those conditions.
- (51) Furthermore, New TT, although a bridge bank, competes with other banks amongst which are subsidiaries and branches of foreign banks. Even if there has been a general withdrawal of foreign banks from the Greek market (e.g. sale of their Greek banking activities by Credit Agricole, Société Générale and BCP), any selective advantage may affect the timing and condition of a return of some foreign banks to the Greek market. Therefore, the capital injection may have an effect on trade and may also distort competition between the Member States.
- (52) The Commission concludes therefore that the capital injection by the HFSF into New TT constitutes State aid for the purposes of Article 107(1) TFEU.

Measure B

- (53) As regards measure B, the Commission notes that it was also granted by the HFSF. Therefore, on the basis of the above argument for measure A as described in the recital 49, the Commission considers that measure B contains State resources and is imputable to the State.

⁽²¹⁾ Commission decision of 3 September 2010 in State Aid case N 328/2010 "Recapitalisation of credit institutions in Greece under the Financial Stability Fund (FSF)", OJ C 316, 20.11.2010, p. 7.

⁽²²⁾ More specifically, recital 46 of the Commission decision of 3 September 2010 in State Aid case N 328/2010 states that: 'The qualification of a measure as State aid first of all presupposes that the aid must be imputable to the State and financed by a Member State or through State resources. Neither imputability nor the presence of State resources are put into question by the fact that the Fund is independent. It is true that according to settled case-law regarding public undertakings it is not sufficient that the State is in a position to control a public undertaking and to exercise a dominant influence over its operations, but an actual exercise of that control must exist. However, in the present case the Fund is not acting as a public undertaking and its activities cannot be considered as falling into the sphere of a commercial market operator. Instead, the Fund is solely executing a public task. In addition it can be noted that the capital of the Fund is fully and solely paid by the Greek State, all seven members of the Fund's Board shall be appointed by a decision of the Minister of Finance and the Fund shall enjoy all the administrative, financial and judicial immunities applicable to the State.'

- (54) As regards the existence of a selective advantage, it should be recalled that measure B is a grant by the HFSF to New TT that covers a funding gap between the fair value of the assets transferred from TT and the nominal value of the transferred liabilities. Because that package of assets and liabilities had a negative value of more than EUR 4 billion, if measure B had not been granted to New TT, it would not have been possible to transfer TT's activities to another legal entity. They would then have been left in the liquidated TT and hence discontinued. Measure B thus allows the continuation within New TT of the economic activities previously carried out within TT. As measure concerns the transferred activities of TT and no other market operator it is by definition selective. The Commission considers New TT to be the economic beneficiary of the measure as it harbours TT's economic activities which continue to exist thanks to measure B.
- (55) In its earlier decisions ⁽²³⁾ on resolution supported by State measures, the Commission already observed that all the key productive banking assets (employees, branches, deposits, part of the loans, as well as central services and infrastructure) were transferred to the bridge bank or to the buying bank. No private investor would have made such an investment if the funding gap was not covered.
- (56) Measure B distorts competition and affects trade for the reasons already developed in respect of measure A at recital 51. That selective advantage distorts competition by keeping the transferred activities alive and allowing them to continue competing on the market ⁽²⁴⁾, when the BoG declared TT to be unviable.
- (57) The Commission concludes therefore that the capital injection into New TT by the HFSF aimed at covering the funding gap constitutes State aid falling for the purposes of Article 107(1) TFEU.

Measure C

- (58) As regards the recapitalisation of TT in 2009 (Measure C), that capital injection was granted under the Scheme ⁽²⁵⁾. In the decision approving the Scheme, the Commission already concluded that recapitalisations granted under that Scheme would constitute State aid.

Measure D

- (59) The Commission recalls that it has already established in its decision of 16 May 2012 ⁽²⁶⁾ that measure D, the intervention by the Resolution scheme of the HDIGF in the amount of approximately EUR 0.68 billion in favour of T Bank's assets which were transferred to TT, constitutes State aid.

⁽²³⁾ See footnotes 14 and 15.

⁽²⁴⁾ See by analogy Commission decision of 25.01.2010 in the State aid case NN 19/2009 – Restructuring aid to Dunfermline Building Society, recital 51; Commission decision of 25.10.2010 in State aid case N 560/2009 – Aid for the liquidation of Fionia bank, recital 56; Commission decision of 8.11.2010 in State aid case N 392/2010 – Restructuring of CajaSur, recital 52.

⁽²⁵⁾ See footnote 1.

⁽²⁶⁾ See footnote 2.

3.2 Compatibility of the aid

3.2.1. Legal basis for the compatibility assessment

(60) Article 107(3)(b) TFEU provides the legal basis for the Commission to declare aid compatible with the internal market if it is intended "to remedy a serious disturbance in the economy of a Member State". The Commission has acknowledged in several recent Greek State aid cases in the banking sector that there is a threat of serious disturbance in the Greek economy and that State support of banks is suitable to remedy that disturbance.⁽²⁷⁾ Despite a slow global economic recovery that has taken hold since the beginning of 2010, the Commission still considers that the requirements for State aid to be approved pursuant to Article 107(3)(b) TFEU are fulfilled in view of the reappearance of stress in financial markets. In December 2011 the Commission confirmed that view by adopting the Communication⁽²⁸⁾ on the application, from 1 January 2012, of State aid rules to support measures in favour of banks in the context of the financial crisis which prolongs the application of those State aid rules.

(61) In the light of the foregoing considerations, the Commission accepts that the capital injections by the HFSF (measure A) and the grant by the HFSF to cover the funding gap (measure B) can be analysed as State aid measures taken to avoid a serious disturbance in the economy of Hellenic Republic. In its decisions on the Scheme and on the resolution of T Bank, respectively, the Commission had already accepted that Article 107(3)(b) TFEU was the appropriate legal instrument to assess the recapitalisation of TT (measure C) and the resolution aid to T Bank (measure D).

3.2.2. Compatibility assessment

(62) The compatibility of the measures A, B, C and D with Article 107(3)(b) TFEU are assessed by the Commission in light of the Banking Communication⁽²⁹⁾, the Recapitalisation Communication⁽³⁰⁾ and the Restructuring Communication⁽³¹⁾.

(63) In line with the general principles underlying the State aid rules of the Treaty and taking into account the global financial crisis and the systemic risk associated with it, the Banking Communication (point 15) requires that all measures have to be:

- a. *Appropriate*: The aid has to be well-targeted in order to be able to achieve effectively the objective of remedying a serious disturbance in the economy;
- b. *Necessary*: The aid measure must, in its amount and form, be necessary to achieve its legitimate purpose of remedying a serious disturbance in the economy and must, therefore, not exceed the necessary minimum amount to attain that effect;
- c. *Proportionate to the challenge faced*: The distortions of competition resulting from the aid granted must be avoided or minimized as far as possible. Therefore, the aid measures must be designed in such a way as to minimize negative spill-over effects on competitors, other sectors and other Member States.

(64) The Recapitalisation Communication further details the level of remuneration required for State capital injections.

(65) Finally, the Commission should assess the measures under the Restructuring Communication, according to which a restructuring plan needs to: (i) demonstrate how the bank will restore long-term viability without State aid as soon as possible; (ii) address moral hazard by imposing appropriate own contribution ("burden-sharing") by the aid beneficiary to the restructuring costs; as well as (iii) ensure a competitive banking sector by limiting distortions of competition resulting from the aid granted, to the minimum necessary.

3.2.3. Compatibility with the Banking and Recapitalisation Communications

(66) The Commission will first assess whether measures A and B can be temporarily approved as rescue aid. It will then review the situation as regards the compatibility of measures C and D.

a. Appropriateness of measures A and B

(67) As regards the measure A, the capital injection from the HFSF was needed in order to have capital in New TT and to enable New TT to adhere to the minimum capital adequacy ratio set by the BoG.

(68) The Commission considers that the capital injection of EUR 500 million is appropriate as rescue aid since it enabled the transfer of the economic activities of TT to New TT. Hence, the economic activities have not been wound-up. An immediate winding-up of TT's activities could have led to a bank run and could have triggered a serious disturbance on the Greek financial markets. A serious disturbance on the Greek financial markets could be avoided through the creation of New TT and the transfer of TT's economic activities into New TT.

(69) On that basis, the Commission finds that the measure A is appropriate as rescue aid.

(70) As regards measure B, the intervention by HFSF was needed in order to fill the gap between the fair value of TT's assets and the nominal value of its liabilities which were transferred to New TT.

⁽²⁷⁾ Commission decision of 22 January 2013 in State aid SA.35999 (2012/N) "Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loans Scheme for Credit Institutions in Greece", not yet published, Commission decision of 16 May 2012 "Resolution of T Bank",

⁽²⁸⁾ Commission communication on the application, from 1 January 2012, of State aid rules to support measures in favour of banks in the context of the financial crisis, OJ C 356, 6.12.2011, p. 7

⁽²⁹⁾ Communication from the Commission - The application of State aid rules to measures taken in relation to financial institutions in the context of the current global financial crisis, OJ C 270, 25.10.2008, p. 8.

⁽³⁰⁾ Communication from the Commission - The recapitalisation of financial institutions in the current financial crisis: limitation of aid to the minimum necessary and safeguards against undue distortions of competition, OJ C 10, 15.1.2009, p. 2.

⁽³¹⁾ Commission Communication - The return to viability and the assessment of restructuring measures in the financial sector in the current crisis under the State aid rules, OJ C 195, 19.8.2009, p. 9.

- (71) The Commission considers that measure B is appropriate as rescue aid because it helps keep alive TT's economic activities which were transferred to New TT. Without measure B, those activities would not have been able to continue, as TT was on the verge of bankruptcy and in current difficult market conditions no bank would have acquired a package having a negative value (i.e. with the fair value of the assets lower than the fair value of the liabilities). The measure thereby ensures that financial stability in Greece is maintained in the short-term. On that basis, the Commission finds that the measure B is appropriate as rescue aid.
- b. *Necessity of measures A and B – limitation of the aid to the minimum*
- (72) According to the Banking Communication, the aid measure must, in its amount and form, be necessary to achieve the objective. It implies that the capital injection must be of the minimum amount necessary to reach the objective.
- (73) As regards measure A, the Commission has doubts that the amount is limited to the minimum necessary because the Member State envisages as one possible option that New TT is to be restructured on a stand-alone basis. The Commission doubts that the bank can be viable on a stand-alone basis. Hence, the Commission is of the opinion that State aid may be used for an option which is not realistic in the long-term. The Commission is of the opinion that the Hellenic Republic should also assess other options, which might be less expensive than the stand-alone option. At this stage the Commission is of the preliminary view that the stand-alone option might not be the cheapest option available and therefore it doubts that the State aid is limited to the minimum necessary. The Commission invites interested parties to provide comments on that issue.
- (74) As regards measure B, the Commission doubts that the amount exactly covers the difference between the fair value of the transferred assets and the nominal value of the transferred liabilities. That amount may be excessive. Therefore, the Commission would ask for more detailed information regarding the exact amount of assets and liabilities that were and were not transferred to New TT, as well as additional information regarding the pricing model used.
- (75) Furthermore, regarding the remuneration of measures A and B, the Commission has doubts on whether New TT will be able to sufficiently remunerate the State for the aid it received. The Commission observes that, in line with the Recapitalisation Communication, any recapitalisation of banks should, in principle, reflect the risk profile of the beneficiary, i.e. not fundamentally sound banks or, unviable banks, should pay higher remuneration than those that are fundamentally sound. The Commission notes that capital assistance to a bank which is unable to sufficiently remunerate the State for the received recapitalisation may only be accepted upon condition that (i) either the bank is wound-up, or (ii) a far-reaching restructuring plan is set-up, including a change in management and corporate governance where appropriate. In the present case, the Commission has doubts on whether New TT is a fundamentally sound bank and observes that New TT is not able to remunerate the measure A, the recapitalisation. In addition, no remuneration is foreseen for measure B, in the sense that the State did not receive any ownership rights in exchange. The coverage of the funding gap is therefore a definitive cost for the State without offsetting future revenues.
- (76) In conclusion, on a preliminary basis, the Commission considers that the forms taken by measures A and B to be necessary as rescue aid to achieve the objective of restoring financial stability in the Greek banking system and economy as a whole.
- (77) However, at this stage, the Commission doubts whether the amount of EUR 4.6 billion (measures A and B) is limited to the minimum. The Commission underlines that the absence of remuneration triggers a need for in-depth restructuring.
- c. *Proportionality of measures A and B – measures limiting negative spill-over effects*
- (78) The Commission notes that the legal entity TT will be liquidated and will exit the market. However, thanks to measures A and B, the economic activities of TT continue to exist in New TT, thereby producing negative spill-over effects. New TT should be rapidly subject to measures that will limit negative spill-over effects.
- (79) The Commission considers that measures A and B are proportionate as rescue aid in the short-term, but require measures to be introduced rapidly to ensure aid is not used to fund growth or measures not strictly necessary to restore viability.
- d. *Compatibility of measures C and D*
- (80) For measure C, the Greek authorities submitted a restructuring plan for TT Bank on 1 October 2010 in line with the requirement of the Scheme. Because of the rapid and substantial changes in the Greek banking sector since then, while there have been extensive exchanges between the Greek authorities and the Commission services, it has not yet been possible to take a final view on that restructuring plan. In the meanwhile, the situation of TT Bank has altered so significantly that the restructuring plan which was submitted in 2010 is no longer pertinent. It is therefore necessary, in line with point 16 of the Restructuring Communication, to examine measure C in light of the updated restructuring plan presented in March 2013.
- (81) In its decision of 16 May 2012, the Commission temporarily approved measure D, the resolution aid of T Bank, as compatible rescue aid for six months as from the date of adoption of that decision on the basis that the Greek authorities would submit to the Commission, within that six-month period, an updated restructuring plan for TT which took into account the integration of T Bank's activities into TT. In that decision of 16 May 2012, the Commission could not conclude that the transfer of T Bank's activities into TT allowed the restoration of their viability since TT was itself an aided bank required to submit a restructuring plan. The Commission could therefore not give a definitive approval of the aid to T Bank's activities which were transferred to TT.

- (82) The decision of 16 May 2012 further concluded that the temporary authorisation of the aid would be automatically prolonged on submission of an updated restructuring until the Commission reached a final restructuring decision on TT's restructuring plan.⁽³²⁾
- (83) The Commission first notes that no standalone restructuring plan for TT was submitted by the Greek authorities by the end of the six-month period. While the Commission regrets that omission by the Greek authorities, it accepts that delayed submission was understandable since, as indicated previously, it has been required in the meantime in the MEFP that TT be resolved. Moreover, the Greek authorities submitted a restructuring plan for New TT in January 2013 which deals with the activities transferred from T Bank to TT. It is therefore necessary to examine the compatibility of measure D as restructuring aid in light of the compliance with the Restructuring Communication of the plan submitted by the Greek authorities in January 2013 and updated in March 2013. Until the Commission has taken a final decision on measures A, B, C and D as restructuring aid, the Commission considers that Measure D can be approved provisionally as rescue aid.
- 3.2.4. *Compatibility with the Restructuring Communication*
- (84) Because measures A, B, C and D all have the effect of allowing New TT to continue to operate on the market, the Commission must assess them individually and in combination in order to ensure that, as indicated in its Restructuring Communication, the restructuring plan will restore the viability of the company within a reasonable time span, that the aid granted by the measures is limited to the minimum necessary and ensures adequate burden-sharing, and that such aid is accompanied by measures which sufficiently limit distortions of competition.
- 3.2.4.1. *Restoration of long-term viability*
- (85) Under the HFSF law, the HFSF has the obligation to sell the shares it owns in any bridge bank after a number of years. Since the obligation is only to sell the shares, it can be a sale to any type of investor. Thus the sale does not necessarily entail the integration of New TT into a larger banking group; New TT could remain a standalone bank with only change being that it would have a new shareholder, for instance, a private equity group. Given the uncertainty about the type of the future owner, the notified restructuring plan is based on the continuation of the operations of the bank on a stand-alone basis, *i.e.* not merged into a larger bank.
- (86) As the Commission has indicated in its Restructuring Communication, the restructuring plan must restore the viability of the company within a reasonable time span. In that regard, the Commission notes positively that New TT reduced on average by 30 % annual personnel costs in January 2013.
- (87) However, the Commission has doubts that New TT will be able to restore its long-term viability on a stand-alone basis, as planned in the restructuring plan submitted to the Commission.
- (88) According to the restructuring plan, New TT plans to be profitable as of 2014. However, the proposed measures to generate profits in the future are very limited. Firstly, it is not clear whether New TT will manage to further reduce its personnel. Currently, the bank seems over-staffed compared to the services New TT offers. Moreover, the implementation of the VRS is uncertain as regards the timing and the acceptance rate by the employees. In that context, the VRS targets up to 900 potential persons and New TT plans to reduce headcount by approximately 520, as described in recital (36). No further steps are proposed in the restructuring plan to reduce personnel costs. For instance, no further indications are given as regards the future of 358 outsourced staff.
- (89) As regards branches, no further closure of branches is foreseen beyond the closing of 20 branches already implemented since the creation of the bridge bank. Additionally, the branches of TT are in the main cities, especially in the Attica region. TT took over T Bank in 2011, which had a similar concentration of branches presence in the Attica region. A rationalisation of the branch network did not take place after the acquisition of T Bank. T Bank seems to remain operating as a separate entity, on a separate IT-platform as well as having a different risk management system. Therefore, the Commission has doubts whether the potential to achieve synergies has been used. It doubts that viability can be restored by keeping T Bank separate, which was itself a non-viable bank.
- (90) Beside those limited cost-cutting measures, New TT's restructuring plan foresees re-pricing of loans and deposits. New TT aims at decreasing the deposit margins on existing deposits while, at the same time, increasing loan margins on new loan production. In that respect, the restructuring plan foresees that the interest margins paid by New TT on deposits will be decreased by 150 basis points ("**bp**") during 2013-2014 and a further 60 bp during 2015-2017. Loan margins will on the other hand increase by 70bp during 2013-2017. On that basis the interest income of New TT would significantly increase from EUR 433 million in 2013 to EUR 615 million in 2017. However, the Commission doubts that such ambitious re-pricing can be successfully implemented without losing a significant amount of customers and without making risky lending.
- (91) In that respect, the Commission observes that New TT intends to double its corporate loan book. However, it is not clear how New TT intends to achieve that significant increase. In the past the corporate segment was relatively small compared to the other activities of TT because TT entered that segment only in 2009. That loan portfolio has generated significant losses since then. It is therefore doubtful whether New TT has the expertise to grow in that segment on a viable and profitable basis.
- (92) Therefore it is questionable whether New TT has the resources to achieve the increase of income planned in the restructuring plan.

⁽³²⁾ See recitals (59)-(61) from Commission decision of 16 May 2012 "Resolution of T Bank".

- (93) Net interest income is an important income driver. If New TT does not manage to achieve the planned strong growth rate, it will not achieve the planned future profits or it will generate further losses in the future.
- (94) There is therefore a risk of New TT ending up as a bridge bank, repeatedly relying on State aid.
- (95) The Commission is at this stage of the opinion that the reintegration of TT into a larger viable financial company would increase the viability prospects of New TT. It would allow significant rationalisation of costs, would facilitate the re-pricing of deposits and of new loans, and would allow a wider range of products to be offered to customers, thereby achieving higher income through cross-selling.
- (96) The Restructuring Communication provides that if a bank cannot return to viability on a stand-alone basis, viability can be restored through a sale and integration into a larger entity. In that respect, point 17 of the Restructuring Communication clarifies that *the sale of an ailing bank to another financial institution can contribute to restoring long-term viability, if the purchaser is viable and capable of absorbing the transfer of the ailing bank and may help restoring market confidence.*
- (97) In conclusion, the Commission doubts that the restructuring plan submitted to the Commission on 29 January 2013 and updated in March 2013 will restore New TT's long-term viability. It therefore doubts that measures A and B can be found compatible with the Restructuring Communication.
- (98) Since the Commission has doubts about the restoration of the long-term viability of New TT which harbours the economic activities previously carried out within TT, including T Bank, the Commission has also to open a formal investigation procedure on whether measure D (coverage of the funding gap granted to the transferred activities of T Bank) and measure C (the recapitalisation of TT in 2009) offered a long-term solution for New TT's viability and hereby invites the Greek authorities to submit further information on that subject.
- 3.2.4.2 *Burden-sharing and limitation of the aid to the minimum necessary*
- (99) The Commission has doubts that the aid is limited to the minimum. In particular, the Commission doubts that the restructuring costs are limited to the minimum, because New TT is restructured on a stand-alone basis, which inflates the restructuring costs. The Commission doubts that New TT can be made viable on a stand-alone basis without incurring high costs, in particular to develop a sustainable personnel strategy, optimize the branch network, shift its assets mix to corporate lending and integrate T Bank, which includes developing a viable IT infrastructure and risk management structure. At this stage the Commission considers that the stand-alone option might not be the cheapest option and doubts that the State aid is limited to the minimum.
- (100) Concerning burden-sharing of shareholders and subordinated debt holders, the Commission notes that the shareholders and subordinated debt holders were not transferred to New TT but have remained in the entity in liquidation. Therefore, there is a high probability that they will lose their investments. That burden-sharing reduces the aid amount needed. Hence, the Commission considers that sufficient burden-sharing of shareholders and subordinated debt holders is achieved.
- (101) As regards the remuneration of the aid, the Greek State could expect to recover only part of the capital injections by the HFSF amounting to a total of EUR 500 million (Measure A). There will be no remuneration for the HFSF for covering the funding gap between assets and liabilities (Measure B). Further there is a very small likelihood of recovering much of the amount contributed by the HFSF. It is therefore highly probable that the EUR 4.1 billion granted is definitively lost.
- (102) Therefore the Commission considers that the burden-sharing, even if it probably represents the maximum of what is feasible for that distressed bank *i.e.* New TT, does not seem to meet the Communication's requirements. If that is the case, the absence of remuneration triggers the need for in-depth restructuring, both in terms of viability measures and in terms of measures to limit distortions of competition.
- (103) The Commission observes that a large part of the losses incurred in the last years stems from a waiver of debt in favour of the State *i.e.* through the PSI and through the sale of GGB to the State at a deep discount to par at the end of 2012. Those measures could be considered as equivalent to a payment by the bank to the State and therefore justify a lower remuneration on the subsequent recapitalisation aid granted by the State to cover the capital holes stemming from the debt waiver in favour of the State. The Member State authorities and interested parties are invited to comment on that view.
- 3.2.4.3 *Distortion of competition*
- (104) New TT has received EUR 4.6 billion of aid (EUR 0.5 billion in form of capital and 4.1 billion in form of "funding gap" coverage) which is a considerable amount of aid. That aid represents more than 70% of TT's RWA and more than 90% of New TT's RWA. Further the Commission notes that TT (which is the legal entity which previously performed the activities which are now harboured in New TT) had received aid in the past: TT received under the Scheme⁽³³⁾ a first capital injection of EUR 224.96 million in form of preference shares (measure C). Furthermore, on the resolution of T Bank, the transferred activities of T Bank, which were transferred to TT, received a resolution aid of approximately EUR 678 million (measure D). Such amounts of aid normally call for a deep restructuring and reduction of the market presence of the bank. Those requirements are even more acute if there is no remuneration of the aid, most of which will never be recovered. At the same time, a significant part of the losses which the bank incurred in recent years do not seem to stem from

⁽³³⁾ See footnote 1.

risk-taking activities but from the holding of government bonds. That factor may justify the view that the aid is creating fewer distortions of competition. However, it has also to be observed that TT was holding proportionally to its size far more GGBs than the other banks in Greece. At this stage, the Commission considers that apparently excessive investment in GGBs could reflect some inappropriate risk-taking. The authorities and interested parties are invited to comment on that view.

- (105) In terms of market presence, the Commission observes that the creation of the bridge bank is not a real resolution of TT as the restructuring plan of New TT foresees that New TT remains on the market nearly as TT was before.
- (106) TT was a medium-sized bank in Greece (approximately 6 % in terms of deposits). TT's assets and liabilities transferred into New TT are relatively small when compared with the size of the Greek banking system. Also, the bank has no foreign activities. Therefore, despite the exceptionally large aid amount, the distortions of competition caused by the aid to New TT could be considered to be rather limited.
- (107) However, to limit the risk that New TT would offer interest rates on deposits which are much higher than the interest rates on deposits of most of the competitors, a price leadership ban may be contemplated for New TT. Such a price leadership ban would decrease the probability that New TT uses the State aid to pay high interest rates and distorts competition on the market for deposits. Furthermore, to ensure that New TT does not expand its business and to limit the competition distortions, the Commission is of the view that some behavioural measures such as an acquisition ban and a ban on strong growth in lending would seem necessary.
- (108) At this stage, the Commission therefore doubts that sufficient measures are taken to limit undue distortions of competition.

3.3 Conclusion

- (109) In the light of the foregoing considerations, the Commission decides that measures A, B, C and D constitute State aid within the meaning of Article 107(1) TFEU and approves them provisionally as rescue aid. It doubts that those measures may be found compatible with the internal market pursuant to Article 107(3)(b) TFEU as restructuring aid, as they do not seem to comply with the requirements of the Restructuring Communication.

The Commission has accordingly decided to consider the aid to be temporarily compatible with the internal market within the meaning of Article 107(1) TFEU. Moreover, and in the light of the foregoing considerations, the Commission, acting under the procedure laid down in Article 108(2) of the TFEU, requests the Hellenic Republic to submit its comments and to provide all such information as may help to assess the restructuring aid, within one month of the date of receipt of this letter. In particular, it requests the Hellenic Republic to submit a new restructuring plan for New TT which addresses the Commission's doubts expressed in this decision. It requests your authorities to forward a copy of this letter to the potential recipient of the aid immediately.

The Commission wishes to draw the attention of the Hellenic Republic to Article 14 of Council Regulation (EC) No 659/1999, which provides that all unlawful aid may be recovered from the recipient.

Finally, the Commission warns the Hellenic Republic that it will inform interested parties by publishing this letter and a meaningful summary of it in the *Official Journal of the European Union*. It will also inform interested parties in the EFTA countries which are signatories to the EEA Agreement, by publication of a notice in the EEA Supplement to the *Official Journal of the European Union* and will inform the EFTA Surveillance Authority by sending a copy of this letter. All such interested parties will be invited to submit their comments within one month of the date of such publication."

TILAUSHINNAT 2013 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 420 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	910 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	100 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonantoja ja ilmoituksia).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internetosoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

**Euroopan unionin julkaisu-
toimisto**
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI